

สภาวะการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และเทคโนโลยี

CHANGING STATE OF HUMAN AND TECHNOLOGY

อจุลฉญา เขียวฉายเลิศ

AJALAYA KEAWLAILET

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2552

TCMPL-2009-AR-18-005-002

สภาวะการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และเทคโนโลยี

CHANGING STATE OF HUMAN AND TECHNOLOGY

องคญา เขียวลายเลิศ

AJALAYA KEAWLAILERT

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....105057
วัน,เดือน,ปี.....12.11.2552

วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2552

KMITL-2009-AR-M-005-062

CHANGING STATE OF HUMAN AND TECHNOLOGY

AJALAYA KEAWLAILERT

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF FINE ARTS PROGRAM IN VISUAL ARTS
FACULTY OF ARCHITECTURE
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2009
KMITL-2009-AR-M-005-062**

COPYRIGHT 2009

FACULTY OF ARCHITECTURE

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาวะการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และเทคโนโลยี
Changing State of Human and Technology
นักศึกษา น.ส.อจลญา เขียวลายเลิศ
รหัสประจำตัว 50062629
ปริญญา ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา ทัศนศิลป์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.อลิตา จันผิงเพ็ชร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม -

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
รศ.อลิตา	จันผิงเพ็ชร	
ศ.เดชา	วราขุน	
รศ.สรรรณรงค์	สิงห์เสนี	
รศ.สุรพงษ์	สมสุข	
ศ.ชลูด	นันทเสมอ	

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 14 พฤษภาคม 2552 เวลา 10.00 น.

สถานที่สอบ สาขาวิชาศิลปกรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์รับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพภูถ สุวัจนานนท์)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

วันที่... ๑๘ ...เดือน... พฤษภาคม ...พ.ศ. ๒๕๕๒

หัวข้อวิทยานิพนธ์	สภาวะการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และเทคโนโลยี
นักศึกษา	นางสาวจลญา เขียวลายเลิศ
รหัสประจำตัว	50062629
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์
พ.ศ.	2552
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ. อลิตา จันผิงเพชร

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง **สภาวะการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และเทคโนโลยี** เป็นการถ่ายทอดให้เห็นถึงวิวัฒนาการของมนุษย์ที่มีความคิดริเริ่มในการพัฒนาเทคโนโลยีให้มีความล้ำสมัยอยู่ตลอดเวลา ท่ามกลางความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในโลกยุคปัจจุบันที่ไม่หยุดนิ่ง ทำให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ต่างๆ กระจุกกระจายออกได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วอุปสรรคด้านเวลา ระยะทาง และสถานที่ไม่ใช่ข้อจำกัดของสังคมยุคใหม่หรือยุคโลกแห่งการเรียนรู้ รวมถึงศักยภาพของมนุษย์ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญยิ่ง เพื่อรองรับกับความเปลี่ยนแปลงที่ต้องเผชิญในอนาคต

ข้าพเจ้าเชื่อว่าในอนาคตมนุษย์กับเทคโนโลยีสามารถหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน ที่กำเนิดขึ้นจากความคิดริเริ่มในการพัฒนาของมนุษย์ที่ไม่มีขีดจำกัด ตลอดจนการพัฒนาการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ด้านพันธุกรรม เช่น การตัดต่อยีน การโคลนนิ่ง ทั้งมนุษย์และธรรมชาติ ฯลฯ เป็นต้น อาจจะเป็นมิติใหม่ที่เรารู้จักได้ว่า มนุษย์ เทคโนโลยี เป็นเอกภาพเดียวกัน

กระบวนการสร้างสรรค์ เกิดจากการใช้ชีวิตของข้าพเจ้าในปัจจุบันที่ได้เห็นและสัมผัสกับเทคโนโลยี ที่มีความก้าวหน้าซึ่งอำนวยความสะดวกต่อชีวิตประจำวัน เช่น เครื่องมือสื่อสาร โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ เกิดจากความคิดของมนุษย์ที่มีการพัฒนาสิ่งต่างๆเหล่านี้ขึ้นมา เป็นจุดเริ่มต้นทางความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม กระทั่งได้ภาพร่างตามจินตนาการ

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุดนี้ ข้าพเจ้านำเสนอผ่านการเขียนภาพจิตรกรรมแนวเซอร์เรียลลิสต์(surrealism)จำนวน 4 ชิ้นงาน ในเทคนิคการเขียนด้วยสีอะครีลิค ที่ถ่ายทอดผ่านรูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ทางความคิด เช่น รูปลักษณะของมนุษย์ เทคโนโลยี ฯลฯ โดยเน้นการทำทางของมนุษย์ที่ผิดเพี้ยนจากความเป็นจริง ภายใต้การใช้เทคนิคที่เป็นเอกลักษณ์ของข้าพเจ้าในการเขียนพื้นผิวของวัตถุที่มีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัด ของมนุษย์และเทคโนโลยี รวมไปถึงการใช้โทนสีที่บ่งบอกถึงจินตนาการที่ไม่หยุดนิ่งของข้าพเจ้า ในการใช้สีที่มีความสดใสและลึกกลับ

รวมถึงการนำสื่อตรงข้ามมาผสมกันจนเกิดมิติของสี เช่น สีม่วงผสมชมพู ฟ้ำ ส้ม เขียว ฯลฯ แสดงถึงอารมณ์ความหลากหลาย ความแปลกใหม่ในผลงานแต่ละชิ้น

ทั้งนี้ข้าพเจ้ามีจุดประสงค์นำเสนอให้เห็นถึงศักยภาพของมนุษย์ที่ไม่มีวันสิ้นสุดในการคิดค้นหรือค้นคว้าหาสิ่งใหม่ๆที่อยู่รอบตัว ไม่ว่าสิ่งแวดล้อมในโลกมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพและสังคมอยู่ตลอดเวลา รวมถึงเทคโนโลยี มนุษย์เราย่อมมีการปรับตัวเข้าหาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพความก้าวหน้าที่ปรับเปลี่ยนไปตามสภาวะแวดล้อมที่ดำรงอยู่ โดยมีอาจารย์รู้ว่าอนาคตจะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบใดก็ตามที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งของมนุษย์

Thesis Title	Changing State of Human and Technology
Student	Miss. Ajalaya Keawlailert
Student ID.	50062629
Degree	Master of Fine Arts
Program	Visual Arts
Year	2009
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Alita Junfungpetcn

ABSTRACT

This thesis shows my notion of the effect of technology upon nature. Technology has progressed continuously and endlessly by mankind. I believe technology and human will become inseparable owing to the extensive works of science such as stem cell and genetics.

The development of advanced technology tools for daily usages is inseparable and it triggered my interests to produce this art work. The research was conducted and later combined with imagination; the uses of sketches were used as well as juxtaposition of art elements combined into the structure of these art works.

Four pieces of Surrealistic art works were produced. All are acrylic painted on canvas to express in my art works, the forms of machine and human integrations were experimented into new forms. New imagined environments were portrayed and exaggerated using techniques such as texture, dark colours, dramatic environments and dimensions of depth. Doing so is expected to express my notions and feelings towards state of technology and nature, importantly to create new forms of art.

My methodology starts from viewing various arts, collecting data and doing data analysis which leads to various sketches. Later analysing art elements and experiment with compositions, which were then concluded to express my notions and arts.

My work is done sufficiently and in systematic way in order to produce a new unique way of art. The art shows the endless power of human to research and indicates that we need to adjust our lives to new developed technology and new environment in order that human can survive or live longer.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ปรีक्षा รศ. อลิตา จันฝังเพชร ให้ความรู้ความเข้าใจและคอยประสิทธิประสาทวิชาให้แก่ข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้าสั่งสมความรู้จนถึงวันที่สำเร็จการศึกษา อย่างลุล่วง ที่คอยให้ความรู้ เป็นกำลังใจ และผลักดัน แนวความคิดให้มีการพัฒนา การแก้ไขปัญหาจนทำให้เกิดวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้สำเร็จอย่างลุล่วงเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาวิจิตรศิลป์ที่กรุณาให้คำวิจารณ์ แนะนำแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ บิดา มารดา และครอบครัวของข้าพเจ้าที่คอยเป็นกำลังใจในการทำงาน ทั้งทางด้านการเงิน ที่คอยสนับสนุนในการเรียนของข้าพเจ้าจนเกิดวิทยานิพนธ์เล่มนี้ขึ้นมา

สุดท้ายที่สุดที่ข้าพเจ้าขอขอบคุณนักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาวิจิตรศิลป์ เพื่อน ๆ ที่ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจ เป็นกำลังใจ และถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

อจลญา เขียวลาขเลิศ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	V
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์.....	1
1.2 แนวความคิดสร้างสรรค์.....	14
1.3 วัตถุประสงค์การสร้างสรรค์.....	15
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	15
1.5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์.....	15
บทที่ 2 ศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	16
2.1 ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ Surrealism.....	16
2.2 กรรมวิธีสร้างงาน.....	20
2.3 ประวัติผู้บุกเบิกคนสำคัญของลัทธิเซอร์เรียลลิสม์.....	20
2.4 หลักสุนทรียภาพของศิลปะลัทธิเซอร์เรียลลิสม์.....	22
2.5 รูปแบบศิลปะของลัทธิเซอร์เรียลลิสม์.....	26
2.6 ประวัติจิตรกรคนสำคัญของลัทธิเซอร์เรียลลิสม์.....	28
2.7 ศิลปินที่ได้รับอิทธิพล.....	31
2.7.1 ซัลวาดอร์ ดาลี Salvado Dali.....	31
2.7.2 อีฟ ตองกี Yves Tanguy.....	35
2.7.3 วิฟราโด แลม Wifrado Lam.....	38
บทที่ 3 ดำเนินการสร้างสรรค์.....	42
3.1 ขั้นตอนการดำเนินงานการสร้างสรรค์.....	42
3.2 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1.....	44
3.3 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2.....	46
3.4 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 3.....	47

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
3.5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 4.....	49
3.6 กระบวนการสร้างงาน.....	51
3.6.1 กระบวนการสร้างงานชิ้นที่ 1.....	51
3.6.2 กระบวนการสร้างงานชิ้นที่ 2.....	51
3.6.3 กระบวนการสร้างงานชิ้นที่ 3.....	52
3.6.4 กระบวนการสร้างงานชิ้นที่ 4.....	52
บทที่ 4 การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์.....	53
4.1 การวิเคราะห์ผลงานโดยรวม.....	53
4.1.1 เรื่องราว (Subject).....	53
4.1.2 เนื้อหา (Content).....	53
4.1.3 การแสดง (Expression).....	53
4.1.4 สัญลักษณ์ (Symbolic).....	53
4.2 วิเคราะห์ทัศนธาตุ.....	53
4.2.1 รูปทรง (Form).....	54
4.2.2 สี (Color).....	54
4.2.3 พื้นผิว (Texture).....	55
4.2.4 น้ำหนัก (Volume).....	56
4.3 วิเคราะห์การจัดองค์ประกอบ.....	56
4.3.1 ความกลมกลืน (Harmony).....	63
4.3.2 ความหลากหลาย(Variety).....	63
4.3.3 ความสมดุล (Balance).....	64
4.3.4 สัดส่วน (Proportion).....	64
4.3.5 ความเป็นเด่น (Dominance).....	64
4.4 สรุปผลการวิเคราะห์.....	65
ผลงานวิทยานิพนธ์.....	65
บทที่ 5 สรุป.....	71
บรรณานุกรม.....	72

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ประวัติผู้เขียน.....	73

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 Fountai.....	16
2.2 Nude Descending a Staircase.....	17
2.3 Vertumnus.....	18
2.4 Saturn Devouring One of His Children.....	19
2.5 The Birth of Venus.....	19
2.6 อังเดร เบรตอง (André Breton).....	20
2.7 The Triumph of André Breton and Surrealism By Salvador Dalí.....	22
2.8 มาร์ค ชากาล (Marc Chagall).....	28
2.9 Wedding.....	29
2.10 Premonition of Civil War.....	30
2.11 The Persistence of Memory.....	30
2.12 ซัลวาดอร์ ดาลี (Salvador Dalí).....	31
2.13 Crucifixion (Corpus Hypercubus).....	33
2.14 Group of Women Imitating the Gestures of a Shearer.....	33
2.15 Spider of Evening....Hope.....	34
2.16 Family of Marsupial Centaurs.....	34
2.17 อีฟ ตองกี (Yves Tanguy).....	35
2.18 Indefinite Divisibility.....	37
2.19 From Green to Black.....	37
2.20 My Life White and Black.....	38
2.21 วิฟราโด แลม (Wifredo Lam).....	38
2.22 Le Regard vers Tical.....	40
2.23 Untitled.....	41
2.24 Le guerrier / The warrior.....	41
3.1 ข้อมูลภาพทางอินเทอร์เน็ต.....	42
3.2 ข้อมูลภาพร่างต้นแบบความคิด.....	43
3.3 (ภาพร่างชุดที่ 1) ภาพร่างชิ้นที่ 1.....	44
3.4 (ภาพร่างชุดที่ 1) ภาพร่างชิ้นที่ 2.....	45

สารบัญญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3.5 (ภาพร่างชุดที่ 1) ภาพร่างชิ้นที่ 3.....	45
3.6 (ภาพร่างชุดที่ 2) ภาพร่างชิ้นที่ 1.....	46
3.7 (ภาพร่างชุดที่ 3) ภาพร่างชิ้นที่ 1.....	47
3.8 (ภาพร่างชุดที่ 3) ภาพร่างชิ้นที่ 2.....	48
3.9 (ภาพร่างชุดที่ 3) ภาพร่างชิ้นที่ 3.....	48
3.10 (ภาพร่างชุดที่ 3) ภาพร่างชิ้นที่ 4.....	49
3.11 (ภาพร่างชุดที่ 4) ภาพร่างชิ้นที่ 1.....	50
3.12 (ภาพร่างชุดที่ 4) ภาพร่างชิ้นที่ 2.....	50
4.1 วิเคราะห์รูปทรงภาพ (ผลงานชิ้นที่ 1).....	54
4.2 วิเคราะห์รูปทรงภาพ (ผลงานชิ้นที่ 2).....	54
4.3 วิเคราะห์รูปทรงภาพ (ผลงานชิ้นที่ 3).....	54
4.4 วิเคราะห์รูปทรงภาพ (ผลงานชิ้นที่ 4).....	54
4.5 วิเคราะห์พื้นผิว (ผลงานชิ้นที่ 1).....	55
4.6 วิเคราะห์พื้นผิว (ผลงานชิ้นที่ 2).....	55
4.7 วิเคราะห์พื้นผิว (ผลงานชิ้นที่ 3).....	57
4.8 วิเคราะห์พื้นผิว (ผลงานชิ้นที่ 4).....	57
4.9 แสดงโครงสร้างองค์ประกอบหลัก(ผลงานชิ้นที่ 1).....	57
4.10 แสดงโครงสร้างทิศทาง (ผลงานชิ้นที่ 1).....	57
4.11 จังหวะน้ำหนักอ่อนแก่ (ผลงานชิ้นที่ 1).....	57
4.12 แสดงโครงสร้างองค์ประกอบหลัก (ผลงานชิ้นที่ 2).....	58
4.13 แสดงโครงสร้างทิศทาง (ผลงานชิ้นที่ 2).....	58
4.14 จังหวะน้ำหนักอ่อนแก่ (ผลงานชิ้นที่ 2).....	59
4.15 แสดงโครงสร้างองค์ประกอบหลัก (ผลงานชิ้นที่ 3).....	60
4.16 แสดงโครงสร้างทิศทาง (ผลงานชิ้นที่ 3).....	60
4.17 จังหวะน้ำหนักอ่อนแก่ (ผลงานชิ้นที่ 3).....	61
4.18 แสดงโครงสร้างองค์ประกอบหลัก (ผลงานชิ้นที่ 4).....	62
4.19 แสดงโครงสร้างทิศทาง (ผลงานชิ้นที่ 4).....	62
4.20 จังหวะน้ำหนักอ่อนแก่ (ผลงานชิ้นที่ 4).....	63

สารบัญญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.21 สถานะการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และเทคโนโลยีหมายเลข 1.....	67
4.22 สถานะการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และเทคโนโลยีหมายเลข 2.....	68
4.23 สถานะการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และเทคโนโลยีหมายเลข 3.....	69
4.24 สถานะการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และเทคโนโลยีหมายเลข 4.....	70

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

มนุษย์คือสิ่งมีชีวิตที่สามารถใช้สติปัญญาและมันสมองได้อย่างซับซ้อน จนเราให้คำนิยามของความคิดดังกล่าวนี้ว่า ความฉลาด ซึ่งเราจะสามารถจำแนกความฉลาดของมนุษย์ได้จากความโดดเด่นทางด้านความคิดที่เอื้อต่อการประดิษฐ์คิดค้นเครื่องมือ เพื่อในการดำรงชีพที่สะดวกปลอดภัย และก้าวหน้า

อีกนัยหนึ่งมนุษย์ ก็มีได้หยุดที่จะใช้ความคิดเพื่อพัฒนาเครื่องมือเครื่องมือที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เราสามารถจะเห็นได้ชัดจาก เทคโนโลยีในปัจจุบันที่อำนวยความสะดวกแก่มนุษย์อย่างไม่มีขีดจำกัด เช่น เครื่องมือสื่อสาร คอมพิวเตอร์ และการคมนาคม ฯลฯ รวมถึงด้านการรักษาโรคโดยการเสริมสร้างศักยภาพของมนุษย์ให้ดียิ่งขึ้น มนุษย์ได้ข้ามขีดจำกัดของธรรมชาติไปสู่มิติแห่งความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายแห่งการดำรงชีพของเผ่าพันธุ์มนุษย์อย่างไม่มีหยุดนิ่ง ความเป็นไปได้ว่าเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยจะผนวกกับวิถีชีวิตได้อย่างกลมกลืน พุดได้ว่าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในอนาคตจนไม่อาจกำหนดจุดสิ้นสุดได้

การคิด(การสร้างสรรค์)ของมนุษย์ในแง่ทางด้านจิตวิทยา

ความหมายของความคิด

ความคิดเป็นกลไกของสมองที่เกิดขึ้นตลอดเวลาซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ใช้ในการสร้างแนวคิดรวบยอด ด้วยการจำแนกความแตกต่าง การจัดกลุ่มและการกำหนดชื่อเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ได้รับและกระบวนการที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูล รวมถึงการสรุปอ้างอิง ด้วยการจำแนกรายละเอียด การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งข้อมูลที่นำมาใช้อาจจะเป็นความจริงที่สัมผัสได้หรือเป็นเพียงจินตนาการที่ไม่อาจจะสัมผัสได้ ตลอดจนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการนำกฎเกณฑ์ต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีเหตุผลและเหมาะสม การคิดเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการที่สมองถูกรบกวนจากสิ่งแวดล้อม สังคมรอบตัว และประสบการณ์ส่วนตัวดั้งเดิมของมนุษย์

ระดับของความคิด

ระดับของความคิดเมื่อพิจารณาจากกลุ่มความคิดแล้ว สามารถแบ่งระดับของความคิดได้เป็น 3 ระดับ คือ

การคิดระดับพื้นฐาน เป็นการคิดทั่วไป ไม่มีความลึกซึ้ง สลับซับซ้อนมากมาย

การคิดระดับกลาง เป็นการคิดที่มีความสลับซับซ้อน เป็นความคิดที่จะต้องใช้เวลาวิหาวพริบในการคิดหาคำตอบพอสมควร

การคิดระดับสูง เป็นการคิดที่มีความสลับซับซ้อนสูงมาก จะต้องใช้ความรู้ความสามารถ และต้องใช้ในการฝึกฝน มีพื้นฐานในการคิดแบบต่างๆ จึงจะสามารถคิดหาคำตอบได้ เพราะในการพัฒนาความคิดให้ถึงระดับสูงนั้น จำเป็นต้องอาศัยทักษะการคิดขั้นกลางเข้ามาเป็นพื้นฐานในการคิดเสมอ

ความคิดระดับสูง (High Order Thinking Skill)

ความคิดระดับสูง (High Order Thinking Skill) หมายถึง คุณลักษณะทางความคิดของมนุษย์ที่ใช้กลยุทธ์ทางความคิดที่ซับซ้อน ลึกซึ้งสร้างสรรค์มีลักษณะที่ต้องอาศัยคุณภาพความคิดขั้นสูงในการประมวลองค์ความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ โดยอาจใช้วิธีคิดเชิงสร้างสรรค์ คิดแบบมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหาแบบอภิปัญญา ฯลฯ เพื่อนำไปสู่คำตอบเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีใช้เป็นคุณภาพทางความคิดที่ได้มาจากการจำเท่านั้น

ความคิดระดับสูงที่ใช้ในการฝึกฝนความคิดในปัจจุบันมักจะเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความคิดดังต่อไปนี้คือ

ความคิดวิจาร์ณญาณ (Critical Thinking)

ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)

ความคิดแบบอภิปัญญา (Metacognition)

ความคิดแก้ปัญหา (Problem Solving)

การตัดสินใจ (Decision Making)

การคิดแบบญาณปัญญา (Intuitive Thinking)

ความคิดในด้านดี (Positive Thinking)

การคิดเป็นพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล ดังนั้นในการสอนคิดควรคำนึงถึงการพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนด้วย ซึ่งเพียเจต์ (Piaget อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540) กล่าวว่าพัฒนาการทางสติปัญญาของคนมีลักษณะเดียวกันในช่วงอายุเท่ากันและแตกต่างกันในช่วงอายุต่างกัน พัฒนาการทางสติปัญญาเป็นผลมาจากจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยบุคคลพยายามปรับตัวให้อยู่ในในสภาวะสมดุลด้วยการใช้กระบวนการการดูดซึม (Assimilation) และกระบวนการปรับตัวให้เหมาะสม (Accommodation) จนทำให้เกิดการเรียนรู้ เริ่มจากการสัมผัส ต่อมาเกิดความคิดทางรูปธรรมและพัฒนาเรื่อยๆ จนถึงนามธรรม ซึ่งเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามลำดับ

กระบวนการดูดซึม เป็นกระบวนการที่เกิดจากการพบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมแล้วรับการดูดซึมภาพและเหตุการณ์ต่างๆ เข้าไว้ในความคิดของตน

กระบวนการปรับให้เหมาะสม เป็นกระบวนการปรับความรู้เดิมเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่หรือสามารถปรับความคิดเดิมให้สอดคล้องกับสิ่งใหม่ เพื่อให้เด็กอยู่ในสถานะสมดุล (Equilibrium) ซึ่งทำให้คนสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ (Adaptation) เป็นการช่วยสร้างรูปแบบ เรียกว่า โครงสร้างทางปัญญา (Schema) เป็นรูปแบบที่ได้จากการจัดให้เป็นระบบ ซึ่งบุคคลใช้ตีความหมาย สิ่งที่เราเห็นได้ชัด ได้แก่ ได้ยิน ได้ชม ได้สัมผัส

ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์หมายถึง กระบวนการทางปัญญาระดับสูงที่ใช้กระบวนการทางความคิดหลายๆ อย่างมารวมกัน เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่หรือแก้ปัญหาที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้สร้างสรรค์มีอิสรภาพทางความคิด

ประเภทของความคิดสร้างสรรค์ จากการศึกษาประเภทของความคิดสร้างสรรค์หลายๆ ทศวรรษแล้วสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์อาจจะแบ่งแยกได้ 4 ประเภทด้วยกันคือ

ความคิดสร้างสรรค์ประเภทความเปลี่ยนแปลง (Innovation) คือแนวคิดที่เป็นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ขึ้น เช่น ทฤษฎีใหม่ การประดิษฐ์ใหม่ เป็นต้น เป็นความคิดโดยภาพรวมมากกว่าแยกเป็นส่วนย่อย บางครั้งเรียกว่า “นวัตกรรม” ที่เป็นการนำเอาสิ่งประดิษฐ์ใหม่มาใช้เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เช่น การใช้สองกลเป็นต้น

มนุษย์มีความปรารถนาในสิ่งต่าง ๆ ไม่มีที่สิ้นสุด มีความต้องการที่จะได้รับความสุขทางกายสบายทางใจมักไม่ค่อยพอใจในสิ่งที่มีอยู่ ชอบแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ เมื่อพิจารณาย้อนหลังไปยังอดีตกาล มนุษย์มีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ และสร้างสิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อใช้สอยด้วยความจำเป็น ต่อมา มนุษย์ได้ใช้สติปัญญาที่มีอยู่เหนือสัตว์ทั้งปวงสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีพ การต่อสู้กับสิ่งต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัย และความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต จนเกิดเป็นสิ่งต่าง ๆ ที่เรารู้จักได้ในสมัยปัจจุบัน

จุดเริ่มต้นของศิลปะ คือ การที่มนุษย์ต้องประดิษฐ์และสร้างสรรค์สิ่งอำนวยความสะดวก และเพื่อความอยู่รอดปลอดภัย สำหรับการดำรงชีพและความอยู่รอด ได้แก่ ที่พักอาศัยอย่างง่าย ๆ อาวุธที่สร้างขึ้นอย่างหยาบ ๆ สร้างภาชนะที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผาอย่างง่าย ๆ ล้วนเป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อแก้ปัญหา และตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นไปในลักษณะที่แตกต่างจากธรรมชาติ ในระยะต่อมา เมื่อมนุษย์ได้สัมผัสกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ ซึ่งบางเหตุการณ์เป็นสิ่งที่เหนือคำอธิบายได้ในยุคนั้น ด้วยความเกรงกลัวในอิทธิฤทธิ์อำนาจของสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ จึงได้เกิดพิธีกรรมต่าง ๆ พัฒนามาเป็นลัทธิ ความเชื่อ จนกลายเป็นศาสนาในปัจจุบัน ศิลปะจึงได้ถูกสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อประกอบในพิธีกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย การสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นรากฐานและแรงบันดาลใจให้มนุษย์ในสมัยต่อ ๆ มา สร้างงานที่มีลักษณะแปลก แตกต่างและพัฒนาให้เกิด ผลงานที่ดีขึ้นต่อไปการสร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่เกิด

จากความคิดสร้างสรรค์ เป็นการดำเนินการในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน สิ่งที่มีชีวิตเท่านั้นที่จะมีความคิดอย่างสร้างสรรค์ได้ความคิดสร้างสรรค์เป็นความคิดระดับสูง เป็นความสามารถทางสติปัญญาแบบหนึ่ง ที่จะคิดได้หลายทิศทางหลากหลายรูปแบบโดยไม่มีขอบเขต นำไปสู่กระบวนการคิดเพื่อสร้างสิ่งแปลกใหม่ หรือเพื่อการพัฒนาของเดิมให้ดีขึ้นทำให้เกิดผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตน เป็นตัวของตัวเอง อาจกล่าวได้ว่า มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตเพียงชนิดเดียวในโลก ที่มีความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมา มีแต่มนุษย์เท่านั้นที่สามารถสร้างสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อใช้ประกอบในการดำรงชีวิต และสามารถพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้นกว่า เดิม รวมถึงมีความสามารถในการพัฒนาตน พัฒนาสังคม พัฒนาประเทศ และรวมถึงพัฒนาโลกที่เราอยู่ให้มีลักษณะที่เหมาะสมกับมนุษย์มากที่สุด ในขณะที่สัตว์ชนิดต่าง ๆ ที่มีวิวัฒนาการมา เช่นเดียวกับเรายังคงมีชีวิตความเป็นอยู่แบบเดิมอย่าง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าครึ่งหนึ่งของการพบที่ยิ่งใหญ่ของโลก ได้ถูกกระทำขึ้นมาโดยผ่าน “การค้นพบโดยบังเอิญ” หรือการค้นพบบางสิ่งขณะที่กำลังค้นหาบางสิ่งอยู่ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การสร้างสรรค์อาจไม่จำเป็นต้องยิ่งใหญ่ถึงขนาดการพัฒนาบางสิ่งขึ้นมาให้กับ โลกแต่มีอาจเกี่ยวข้องกับพัฒนาการบางอย่างให้ใหม่ขึ้นมา อาจเป็นสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อตัวของเราเองเมื่อ เราเปลี่ยนแปลงตัวเราเอง เราจะพบว่าโลกก็จะเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับเรา และในวิถีแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เราได้มีประสบการณ์กับโลก ความคิดสร้างสรรค์จึงมีความหมายที่ค่อนข้างกว้างและสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับการผลิต การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ กระบวนการวิธีการที่คิดค้นขึ้นมาใหม่เราคาดหวังว่า ความคิดสร้างสรรค์จะช่วยให้การดำเนินชีวิตและสังคมของเราดีขึ้น เราจะมีความสุขมากขึ้น โดยผ่านกระบวนการที่ได้ปรับปรุงขึ้นมาใหม่นี้ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์

งานศิลปะโดยเฉพาะงานศิลปะสมัยปัจจุบัน ศิลปะจะสร้างสรรค์งานศิลปะในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้นทำให้มีขอบข่ายกว้างขวางมาก แต่ไม่ว่าจะเป็นไปในลักษณะใดก็ตาม งานศิลปะทุก ประเภท จะให้คุณค่าที่ตอบสนองต่อมนุษย์ ในด้านที่เป็นผลงานการแสดงออกของอารมณ์ ความ รู้สึกและความคิด เป็นการสื่อถึงเรื่องราวที่สำคัญ หรือเหตุการณ์ที่ประทับใจ เป็นการตอบสนอง ต่อความพึงพอใจ ทั้งทางด้านจิตใจและความสะดวกสบายด้านประโยชน์ใช้สอยของศิลปวัตถุ

องค์ประกอบของการสร้างสรรค์งานศิลปะ

การสร้างสรรค์จะประสบความสำเร็จเป็นผลงานได้ นอกจากต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์เป็นตัวกำหนดแนวทางและรูปแบบแล้ว ยังต้องอาศัยสามารถที่ขอดีเยี่ยมของศิลปิน ซึ่งเป็นการ สามารถเฉพาะตน เป็นความชำนาญที่เกิดจากการฝึกฝนและความพยายามอันน่าทึ่ง เพราะ

ฝีมืออันเยี่ยมยอดจะสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่มีความงามอันเยี่ยมยอดได้ นอกจากนี้ยังต้องอาศัยวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ในการสร้างสรรค์ด้วยเช่นกัน วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ แบ่งออกเป็น วัสดุคืบที่ใช้เป็นสื่อในการแสดงออก และเครื่องมือที่ใช้สร้างสรรค์ให้เกิดผลงาน ตามความชำนาญของศิลปินแต่ละคน แนวทางในการสร้างสรรค์งานศิลปะของศิลปินแต่ละคน อาจมีที่มาจากแนว ทางที่ต่างกัน บางคนได้รับแรงบันดาลใจจากความงาม ความคิด ความรู้สึก ความประทับใจ แต่บางคนอาจสร้างสรรค์งานศิลปะเพื่อแสดงออกถึงฝีมืออันเยี่ยมยอดของตนเอง เพื่อประกาศความเป็นเลิศอย่างไม่มีที่เปรียบปาน โดยไม่เน้นที่เนื้อหาของงาน และบางคนอาจสร้างสรรค์งานศิลปะจากการใช้วัสดุที่สนใจ โดยไม่เน้นรูปแบบและแนวคิดใดๆ เลยก็ได้

การสร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ เป็นการดำเนินการในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน สิ่งที่มีชีวิตเท่านั้นที่จะมีความคิดอย่างสร้างสรรค์ได้ ความคิด สร้างสรรค์เป็นความคิดระดับสูง เป็นความสามารถทางสติปัญญาแบบหนึ่ง ที่จะคิดได้หลายทิศทาง หลากหลายรูปแบบ โดยไม่มีขอบเขต นำไปสู่กระบวนการคิดเพื่อสร้างสิ่งแปลกใหม่ หรือเพื่อการพัฒนา ของเดิมให้ดีขึ้นทำให้เกิดผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตน เป็นตัวของตัวเอง อาจกล่าวได้ว่า มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตเพียงชนิดเดียวในโลก ที่มีความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมา มีแต่มนุษย์เท่านั้นที่สามารถสร้างสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อใช้ประกอบในการดำรงชีวิต และสามารถพัฒนาสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้นกว่า เดิม รวมถึงมีความสามารถในการพัฒนาตน พัฒนาสังคม พัฒนาประเทศและรวมถึงพัฒนาโลกที่เราอยู่ ให้มีลักษณะที่เหมาะสมกับมนุษย์มากที่สุด ในขณะที่สัตว์ชนิดต่าง ๆ ที่มีวิวัฒนาการมาเช่นเดียวกับเรา ยังคงมีชีวิตความเป็นอยู่แบบเดิมอย่างไม่มี การเปลี่ยนแปลงมากกว่าครึ่งหนึ่งของการพบที่ยิ่งใหญ่ของโลก ได้ถูกกระทำขึ้นมาโดยผ่าน “การค้นพบ โดยบังเอิญ” หรือการค้นพบบางสิ่งขณะที่กำลังค้นหาบางสิ่งอยู่ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์จะทำให้ เกิดการเปลี่ยนแปลง การสร้างสรรค์อาจไม่จำเป็นต้องยิ่งใหญ่ถึงขนาดการพัฒนาบางสิ่งขึ้นมาให้กับโลก แต่มีอาจเกี่ยวข้องกับพัฒนาการบางอย่างให้ใหม่ขึ้นมาอาจเป็นสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อตัวของเราเอง เมื่อ เราเปลี่ยนแปลงตัวเราเอง เราจะพบว่าโลกก็จะเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับเรา และในวิถีแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เราได้มีประสบการณ์กับ โลก ความคิดสร้างสรรค์จึงมีความหมายที่ค่อนข้างกว้างและสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับการผลิต การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ กระบวนการวิธีการที่คิดค้นขึ้นมาใหม่ เราคาดหวังว่า ความคิดสร้างสรรค์จะช่วยให้การดำเนินชีวิต และสังคมของเราดีขึ้น เราจะมีความสุข มากขึ้น โดยผ่านกระบวนการที่ได้ปรับปรุงขึ้นมาใหม่นี้ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

โดยเฉพาะการพัฒนาการของหุ่นยนต์ที่เลียนแบบการทำงานของมนุษย์ หรือ humanoid สมัยที่ผมเริ่มรู้จักกับหุ่นยนต์ใหม่นั้น ยังเห็นเค้าพัฒนากันเป็นส่วนๆ แถมยังเดินได้ไม่ค่อยคล่อง แต่เดี๋ยวนี้ถึงกับวิ่งได้แล้ว และจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ จนถึงขั้นที่กฎของมัวร์ไม่สามารถที่จะใช้ทำนายการพัฒนาการของ microprocessor ได้ เนื่องจากข้อจำกัดของการลดขนาด และเพิ่มจำนวนทรานซิสเตอร์ในวงจรภายใน ทำให้หุ่นยนต์เป็นอีกเทคโนโลยีหนึ่งเข้าถึงได้

ง่ายมาก ไม่เฉพาะหุ่นยนต์ที่ใช้ล้อขับเคลื่อนอย่างแต่ก่อนเท่านั้น พวกหุ่นยนต์ที่เลียนแบบท่าทางหรือการทำงานของมนุษย์ (human-like robot/humanoid) ก็มีทำเป็นชุด kits ออกมาขายแล้ว

หลังจากที่ค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาของหุ่นยนต์ทางอินเทอร์เน็ตได้ซึกพัก ก็มีคำศัพท์ที่ใช้เรียกหุ่นยนต์ผุดขึ้นมาทีละคำสองคำ ตามลักษณะทางกายภาพ คำหลายๆคำนั้นไม่ได้เพิ่งจะเกิดขึ้นมาตามการพัฒนาการของชนิดของหุ่นยนต์นั้นๆ หากแต่มีการใช้เรียกกันก่อนหน้าในนิยายวิทยาศาสตร์ตามจินตนาการของมนุษย์เรา คำว่าหุ่นยนต์ในภาษาอังกฤษหรือ Robot นั้นก็เกิดขึ้นมาจากบทละครเรื่อง "R.U.R." (Rossum's Universal Robots) ของนักเขียนชาวเช็ก คุณ Karel Capek ซึ่งคำว่า Robot นี้มีรากศัพท์มาจากคำว่า Robotovat, Robota ในภาษาเช็ก ซึ่งแปลว่า แรงงานที่ถูกบังคับ (forced labor) ในปัจจุบันคำว่า Robot ถูกใช้เรียกหุ่นยนต์ทุกประเภท ทั้งประเภทที่ติดตั้งใช้งานอยู่กับที่ และเคลื่อนที่ได้เพื่อช่วยในการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม (fixed and mobile robots) หุ่นยนต์ที่ใช้ในการสำรวจ (explorer robots) หุ่นยนต์ช่วยเหลือ (rescue robots) หุ่นยนต์ที่เลียนแบบการทำงานของสัตว์ หุ่นยนต์เลียนแบบการทำงานของมนุษย์ (humanoid) จนถึงหุ่นยนต์ที่สร้างขึ้นมาเลียนแบบมนุษย์หรือ มนุษย์จำลอง (android)

ในความเป็นจริงแนวคิดในการสร้างมนุษย์จำลอง (android) นั้นมีมาตั้งแต่สมัยโบราณซึ่งส่วนใหญ่ผู้ที่เค่นๆนั้นจะเป็นมนุษย์จำลองเพศหญิง (gynoid) อย่างเช่น ในมหากาพย์มหากาฬระ ได้มีการกล่าวถึงผลงานชิ้นเอกชิ้นหนึ่งที่ถูกนิรมิตโดยพระวิศณุกรรม จากสรรพสิ่งที่งามเลิศทั้งปวง นั่นก็คือนางติโลตมา หรือนางที่งามยิ่งกว่าสิ่งใดในสามโลก ด้วยพระพรหมมีพระประสงค์ที่จะออกอุบายให้สองอมตะอสุร (สุนทะและอัปสุนทะ) ฆ่าฟันแย่งชิงนางติโลตมาเป็นของตน นอกจากนี้ยังมีนาง Pandora จากเทพนิยายกรีก ที่ถูกนิรมิตโดยเทพเจ้า Hephaestus และได้รับพรจากเทพเจ้าอีกหลายองค์ นางถูกสร้างขึ้นโดยพระประสงค์ของ Zeus เพื่อที่จะลงโทษ Prometheus ซึ่งเป็นยักษ์ (Titan) คนหนึ่ง และมนุษย์ทั้งปวง จากที่กล่าวมานั้นทั้งนางติโลตมาและนาง Pandora เป็นหนึ่งในตัวอย่างของมนุษย์จำลองที่ถูกสรรค์สร้างขึ้นโดยสองเทพเจ้าแห่งวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าในอดีตมนุษย์คิดว่าตนเองเป็นผู้ที่ถูกสร้างขึ้นมามากกว่าเป็นผู้สร้าง แนวคิดนี้ได้ลดน้อยลงตามความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรม สังเกตได้จากนวนิยายวิทยาศาสตร์ เช่น R.U.R. ที่กล่าวมาข้างต้น และ I, Robot ของคุณ Isaac Asimov นักเขียนนวนิยายวิทยาศาสตร์เชื้อสายรัสเซียชื่อดังผู้บัญญัติ ศัพท์คำว่า robotics ในภาษาอังกฤษ และจรรยาสามข้อของหุ่นยนต์ หรือที่รู้จักกันในนามกฎสามข้อของหุ่นยนต์ หรือที่รู้จักกันในนามกฎสามข้อของหุ่นยนต์ (Three Laws of Robotics) ซึ่งมนุษย์เป็นผู้สร้าง

ถึงวันนี้มนุษย์พิสูจน์ให้เห็นถึงความสามารถของการเป็นผู้สร้างอย่างแท้จริง ไม่ใช่เพียงแค่ในนิยายที่หุ่นยนต์มีความคิด หรือปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence) ไม่ใช่เพียงแค่ในนิยายที่หุ่นยนต์จะสามารถที่จะเดินหรือทำท่าทางได้คล้ายมนุษย์ (humanoid) และไม่ใช่เพียงแค่ในนิยายที่เราจะสามารถประดิษฐ์มนุษย์จำลองได้ (android) จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านต่างๆเช่น อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องกล ทำให้สามารถผลิตดวงจร หน่วยประมวลผล มอเตอร์ขับเคลื่อน และ

แหล่งพลังงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเทคโนโลยีพื้นฐานเหล่านี้เมื่อนำมาประกอบและพัฒนาให้สอดคล้องกันแล้วก็จะสามารถสร้างหุ่นยนต์ที่มีประสิทธิภาพได้ นอกจาก humanoid android และ gynoid ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังมีแนวความคิดและการวิจัยค้นคว้าเกี่ยวกับหุ่นยนต์ชนิดอื่นๆ เช่น hybrid ซึ่งเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่ผสมผสานระหว่างชิ้นส่วนชีวภาพและอิเล็กทรอนิกส์ จนถึงการนำเทคโนโลยีหุ่นยนต์ช่วยในการพุงชีพ และพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ โดยที่ผู้ที่ถูกปลูกถ่ายเทคโนโลยีนี้ไว้ในร่างกาย เช่น ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ถูกผ่าตัดติดตั้งเครื่องวัดระดับน้ำตาลในร่างกาย และฉีดอินซูลินเมื่อจำเป็น จะถูกเรียกว่า cyborg ชุดท้ายเทคโนโลยีที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาจริงๆ และยังมีแต่ในนวนิยายเท่านั้น คือ biomechanoid ที่ประกอบด้วยเทคโนโลยีชีวภาพและหุ่นยนต์ระดับสูง ซึ่งเทคโนโลยีในปัจจุบันยังห่างไกลจากการที่จะสร้างสิ่งนี้ขึ้นมาจริงๆ เทคโนโลยีหุ่นยนต์.....ถึงแม้ว่าจะถูกพัฒนาให้ก้าวหน้าขึ้นมาในระดับหนึ่งแต่ยังคงหากไกลจากความสามารถที่จะทำลายล้างสังคมมนุษย์ได้อย่างในนิยายวิทยาศาสตร์ ทั้งยังเป็นเทคโนโลยีที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายถ้าใช้งานอย่างระมัดระวัง และไม่ได้ใช้งานในทางที่ผิด ในทางกลับกันในอนาคตเทคโนโลยีนี้อาจจะสร้างผู้ใช้ที่ซื่อสัตย์ให้เราในยามแก่เฒ่า หรือเป็นผู้ที่เสี่ยงแทนเราในการทำงานที่อันตราย และชุดท้ายหุ่นยนต์อาจจะเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของเราก็ได้

การเกิดขึ้นและเจริญพัฒนาของวิทยาศาสตร์เท่าที่เป็นมานี้ เรามองรับโดยไม่คิดว่าได้ช่วยให้เกิดความก้าวหน้าทางสติปัญญาแก่มนุษยชาติ แต่ในเวลาเดียวกันนั้น ถ้ามองให้ดีจะเห็นว่า การเกิดขึ้นและเจริญของวิทยาศาสตร์นั้น ได้ก่อให้เกิดความเสื่อมถอยในทางสติปัญญาแก่สังคมมนุษย์ด้วย เรื่องเป็นอย่างไร ในยุคที่ผ่านมา เมื่อวิทยาศาสตร์เกิดขึ้นและเจริญก้าวหน้า สังคมมนุษย์ได้ชื่นชมนิยมวิทยาศาสตร์มาก มนุษย์พากันตื่นตื่นกับการค้นพบความจริงใหม่ทางวิทยาศาสตร์ และหลงไหลคลั่งใคล้กับฤทธิ์เดชอันน่าอัศจรรย์ของเทคโนโลยี แล้วก็พากันฝากความหวังไว้กับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีว่าจะตอบคำถามและแก้ปัญหาของมนุษย์ได้ทุกอย่าง ความจริงทุกอย่างของธรรมชาติจะถูกเปิดเผย แล้ววิทยาศาสตร์ก็จะนำมนุษย์ไปสู่ความสุขสมบูรณ์

มนุษย์ที่เชื่อมั่นและฝากความหวังไว้กับวิทยาศาสตร์เหล่านี้ ได้หันกลับไปตั้งข้อสงสัยเอา กับศาสนาและคำตอบเกี่ยวกับความจริงต่าง ๆ ที่ศาสนาแสดงไว้ บ้างก็หมดความเชื่อถือ ปฏิเสธ หรือทอดทิ้งศาสนาไปเลยแต่เป็นที่น่าเสียดายว่า ความจริงของธรรมชาติที่วิทยาศาสตร์ สนใจศึกษาค้นคว้านั้นเป็นเพียงบางด้านบางส่วน คือโลกธรรมชาติแห่งวัตถุภายนอกเท่านั้น วิทยาศาสตร์ไม่ได้ให้คำตอบเกี่ยวกับโลกธรรมชาติแห่งชีวิตภายในของมนุษย์ ซึ่งเป็นแดนที่มนุษย์เคยได้คำตอบจากศาสนา

การที่มนุษย์สมัยใหม่ผละจากศาสนานั้น ถ้าหมายถึงเฉพาะศาสนาที่เกิดมีเป็นรูปแบบหรือสถาบันศาสนา ก็ไม่เสียหายมากนัก แต่การผละหรือทอดทิ้งศาสนาในที่นี้ หมายถึงการทอดทิ้งไม่ใส่ใจต่อการแก้ปัญหาภายในของมนุษย์เอง ในส่วนที่เคยเป็นแดนสนใจของศาสนา โดยหลงไปว่าวิทยาศาสตร์ จะให้คำตอบทั้งหมด เมื่อวิทยาศาสตร์ก็มองไป ไม่ได้ให้คำตอบด้านนี้ และมนุษย์

เองก็ผละทิ้งไป ก็เกิดช่องโหว่อันใหญ่ คำตอบเท่าที่คิดค้นกันมาของศาสนาดูกละเลย และเกิดความ สะดุดชะงักในกระแสการพัฒนาทางสติปัญญาของมนุษย์ในทางที่จะรู้เข้าใจและจัดการกับธรรมชาติ ของมนุษย์ในด้านนี้ และมีใช่แค่สะดุดชะงักเท่านั้น บางครั้งก็กลายเป็นการถอยหลังย้อนกลับไป โกลทีเดียว

ธรรมชาติของโลกและชีวิต พร้อมทั้งปัญหาของมนุษย์เอง ไม่อนุญาตให้มนุษย์ทอดทิ้ง หรือละเลยความต้องการทางศาสนาไปได้ คำตอบสำหรับความจริงพื้นฐานที่รวบยอดครอบคลุม และใช้การทันที ก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์อยู่อย่างเดิม

เมื่อวิทยาศาสตร์ไม่ให้และไม่สามารถให้คำตอบที่จะสนองความต้องการอย่างนี้ได้ และ เมื่อมนุษย์คลายความตื่นเต็นต่อวิทยาศาสตร์ลง พร้อมกับที่วิทยาศาสตร์คลายเสน่ห์ มนุษย์ก็กลับ รู้สึกตัวต่อความต้องการพื้นฐานของตน มนุษย์เหล่านี้ก็กลับหันมาแสวงหาคำตอบทางศาสนา กัน ใหม่

แต่ในเมื่อกระแสการพัฒนาสติปัญญาด้านนี้ของมนุษย์ ขาดตอนหรือเลือนรางไปแล้ว การ แสวงหานั้นบางทีก็เป็นอย่างปะปะ บางทีก็กลายเป็นการเริ่มต้นใหม่ ดังที่เกิดเป็นปรากฏการณ์ ทางศาสนาในสังคมที่พัฒนาแล้วอย่างสูงในทางวิทยาศาสตร์ เกิดสภาพหลงใหลมกมายท่ามกลาง ความเจริญของวิทยาศาสตร์

อย่างไรก็ตาม มิใช่ว่าวิทยาศาสตร์จะปราศจากคุณค่าทางสติปัญญาแก่พัฒนาการด้านศาสนา เสียทีเดียว เป็นที่รู้กันว่าทางฝ่ายศาสนา โดยเฉพาะในรูปที่เป็นสถาบัน ได้เคยมีปัญหาเป็นอัน มาก บางครั้งบางแห่งถึงกับมีบทบาทในการบีบคั้นปิดกั้นการพัฒนาสติปัญญาของมนุษย์ ศาสนา บางแห่งก็ถ่วงร้งยึดติดอยู่กับความเชื่อและข้อปฏิบัติที่ไร้เหตุผล บางศาสนาก็คลาดเคลื่อนเขว ออกไปจากแนวทางและหลักการที่แท้ของตนเองความเจริญของวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะทัศนคติ และวิธีวิทยาศาสตร์ ได้ก่อผลกระทบต่องานศาสนาและกระแสความ โน้มเอียงบางอย่างทาง ศาสนาในสังคม อย่างน้อยก็ทำให้เกิดเป็นโอกาส หรือเป็นตัวกระตุ้นให้วงการศาสนามีการทบทวน ปรับตัวใหม่ หรือเปลี่ยนท่าทีใหม่ และตรวจสอบคำตอบของศาสนาต่าง ๆ เท่าที่มีอยู่ แล้ว ตลอดจนมีการพัฒนาก้าวหน้าต่อไปได้อีกเมื่อโอกาสมาถึง เฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมาถึงปัจจุบัน นี้ พอดีกับที่ในวงการของวิทยาศาสตร์เองบางส่วนได้ตื่นตัวใหม่ และเริ่มมีการปรับเปลี่ยน ท่าที นักวิทยาศาสตร์ชั้นนำไม่น้อยเห็นว่า การที่วิทยาศาสตร์จะให้คำตอบที่แสดงความจริงของ ธรรมชาติแก่มนุษย์ได้อย่างถึงขั้นพื้นฐานหรือครอบคลุมนั้น จำเป็นจะต้องขยายขอบเขตการศึกษา สืบค้นให้พ้นเลยขอบเขตโลกธรรมชาติแห่งวัตถุออกไป ก็จะต้องสนใจธรรมชาติส่วนที่เคยเป็น แคนสนใจของศาสนาแต่เดิมด้วย อย่างไรก็ดี ถ้ามองในแง่ของคนหมู่ใหญ่ โดยเฉพาะในสังคม ของประเทศที่ตามรับความเจริญอันเนื่องมาจากวิทยาศาสตร์เจตคติและวิธีการวิทยาศาสตร์ที่เป็น สาระสำคัญของวิทยาศาสตร์จะไม่ค่อยเจริญงอกงาม และไม่สู้มีอิทธิพลต่อชีวิตจิตใจ ตลอดจน การดำเนินชีวิต และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้คนทั้งหลาย

ตัววิทยาศาสตร์เอง ไม่ใช่เป็นจุดที่สนใจของคนทั่วไป แม้ว่าคนเหล่านั้นจะมองวิทยาศาสตร์ด้วยความชื่นชมเชือถือ เขาก็จะมีความเชื่อในลักษณะที่เหมือนกับเห็นเป็นของศักดิ์สิทธิ์มีฤทธิ์เดชมาก เป็นทำนองที่เรียกว่า scientism อย่างที่มีในคนบางกลุ่มบางพวกในประเทศตะวันตก คนส่วนใหญ่จะนึกถึงวิทยาศาสตร์ โดยมองข้ามวิทยาศาสตร์ไปหาเทคโนโลยี และมองในแง่ของการที่จะเสพสวยหรือบริโภคเทคโนโลยี หรือหาผลประโยชน์จากเทคโนโลยีเหล่านั้น ด้วยเหตุนี้ ความเจริญของวิทยาศาสตร์ จึงไม่ค่อยมีอิทธิพลหรือส่งผลอย่างคุณค่าทางด้านความรู้และความคิดหรือในทางภูมิปัญญาแก่ประชาชน พุคส์ัน ๆ ว่า สาระของวิทยาศาสตร์หาได้เจริญออกมาขึ้นมาไม่ มองในแง่ดี เวลานี้คนทั่วไปก็ได้คลายความตื่นตื้นต่อวิทยาศาสตร์ ก็ได้หันมาเห็นตระหนักถึงความต้องการทางศาสนาของตนและพากันแสวงหาคำตอบทางด้านนี้กันอีก ศาสนาต่าง ๆ ที่มีมากมาย ก็จะสนองความต้องการของมนุษย์ที่มีพัฒนาการทางจิตปัญญาในระดับต่าง ๆ กัน และพร้อมกันนั้น วงการวิทยาศาสตร์อย่างน้อยบางส่วนก็ได้รู้ตระหนักถึงขีดจำกัดแห่งการแสวงหาความจริงในธรรมชาติของวิทยาศาสตร์แบบที่ถือกันมา และกำลังขยายขอบเขตการศึกษาค้นคว้าออกมาสู่แดนของศาสนาด้วย จึงอาจจะทำให้เกิดความหวังขึ้นได้ว่า วิทยาศาสตร์ที่พัฒนาสูงสุดจะมาบรรจบประสานกลมกลืนเข้ากับศาสนาที่พัฒนาสูงสุด และสามารถนำมนุษย์เข้าถึงความจริงแท้ พร้อมทั้งสันติสุข และอิสรภาพที่ชีวิตและสังคมต้องการ ถ้ามองไปอีกแง่หนึ่ง วิทยาศาสตร์ก็เหมือนกับเป็นความพยายามที่จะพิสูจน์หาความจริงที่ศาสนาบอกไว้ล่วงหน้า คือ ในระหว่างที่มนุษย์ยังรอไม่ได้ เราต้องการคำตอบชนิดหนึ่งที่ทำทันทีทันใดไว้ก่อน และคำตอบนั้นกลายเป็นศาสนา เราก็พูดว่า ศาสนาให้คำตอบอย่างนี้ ที่จริงก็คือ คำตอบของมนุษย์นี้แหละกลายเป็นศาสนา แต่เราพูดเป็นภาพพจน์ว่า ศาสนาให้คำตอบอย่างนี้ประเภทนี้ คำตอบนี้ให้ไว้ ยังพิสูจน์ไม่ได้ แต่จำเป็นต้องใช้ไปก่อน แล้ววิทยาศาสตร์ก็ค่อย ๆ พิสูจน์คำตอบนี้ต่อไป เมื่อมองอย่างนี้ก็กลายเป็นว่า วิทยาศาสตร์เป็นความเพียรพยายามของมนุษย์ที่จะพิสูจน์ความจริงที่ศาสนาบอกไว้ล่วงหน้า และถ้ามองอย่างนี้ก็เป็นการประสานกลมกลืนกันอีกอย่างหนึ่ง เพราะว่า เมื่อเริ่มจากจุดกำเนิดร่วมกันแล้ว พอถึงปลายทางมันก็จะไปบรรจบรวมกันอีกเหมือนกัน

ที่นี้ วิธีการวิทยาศาสตร์ที่ใช้กันมานั้น ต่อไปภายหน้าอาจจะปรากฏขีดจำกัดขึ้นมาอย่างที่ว่า คือไม่อาจพิสูจน์ความจริงที่ศาสนาบอกได้ ดังที่ตอนนี้ก็ชักจะเป็นอย่างนั้น เดียวนี้ นักวิทยาศาสตร์ชั้นนำจำนวนไม่น้อยกำลังคิดอย่างนั้น เขาคิดว่าความจริงขั้นสุดท้ายที่ศาสนาบอกนั้น วิธีการวิทยาศาสตร์จะไม่อาจบอกได้เลย ไม่ว่าในยุคสมัยใดทั้งสิ้น เวลานี้ นักฟิสิกส์ชั้นนำหลายคนคิดอย่างนั้น ถ้ามีเวลาเราจะกลับมาพูดเรื่องนี้กันอีก เป็นอันว่า วิทยาศาสตร์เป็นเรื่องของบุคคลบางคนบางกลุ่มที่คิดหาความรู้ ซึ่งได้กลายเป็นเรื่องของวิชาการ แต่ศาสนาเป็นเรื่องของมนุษย์ทุกคน ที่อยู่ในชีวิตจริง ทั้งที่เป็นส่วนตัวและที่อยู่รวมกันเป็นสังคม ที่จะต้องปฏิบัติต่อชีวิตและสังคมของตน และหาจุดลงตัวในโลกหรือในธรรมชาติที่ตนอาศัยอยู่ วิทยาศาสตร์อาจจะทำให้ตัวของมันกลายเป็นศาสนาไปทันที นี่ก็เป็นอีกข้อหนึ่งที่ทำให้พิจารณาในขั้นนี้

เทคโนโลยีได้เข้ามีส่วนร่วมในการสื่อสารของคนในสังคมได้อย่างไร และมนุษย์สื่อสารผ่านเทคโนโลยีอย่างไร?

เมื่อก้าวถึงการสื่อสารของมนุษย์แล้ว มีคำอธิบายอยู่หลายประการที่พยายามให้ความหมายในเรื่องนี้ ซึ่งโดยสรุปแล้วเราอาจกล่าวได้ว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารและความรู้ต่างๆ ซึ่งหากมองย้อนไปสู่จุดเริ่มต้นแล้ว ก็คงจะเริ่มตั้งแต่การสื่อสารภายในบุคคล (Intra-personal Communication) พัฒนาไปสู่การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) และนำไปสู่การสื่อสารในรูปแบบอื่นๆ อีกมากมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อการสื่อสารขยายอาณาเขตกว้างขวางมากขึ้น การสื่อสารระหว่างบุคคลเริ่มไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และรูปแบบของการสื่อสารเริ่มมีการพัฒนาไปสู่ลักษณะของการสื่อสารมวลชนเพิ่มขึ้นมา สิ่งที่จะช่วยลดทอนความยุ่งยาก และทำให้การส่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ นั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงอยู่ที่การเลือกใช้ “ช่องทาง” ในการส่ง “สาร” ไปสู่ผู้รับ ซึ่งจุดนี้เองที่เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือการสื่อสารของมนุษย์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นนับตั้งแต่มีการคิดค้นระบบการพิมพ์, การส่งโทรเลข, ค้นพบคลื่นวิทยุ, สร้างโทรศัพท์ มาจนถึงการใช้คอมพิวเตอร์ในการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีที่โดยพื้นฐานแล้วถูกคิดค้นเพื่ออำนวยความสะดวกสบายให้กับวิถีชีวิตของมนุษย์ ได้ถูกเพิ่มอีกบทบาทหนึ่ง ในฐานะของการเป็นช่องทางทางการสื่อสาร (Channel) ที่ทำหน้าที่ให้การส่งข้อมูลข่าวสาร (Message) ระหว่างผู้ส่งสาร (Sender) ไปถึงผู้รับสาร (Receiver) เป็นไปอย่างสะดวกราบรื่นและตรงตามความต้องการของมนุษย์ซึ่งเป็นผู้ใช้งาน

ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจเมื่อพบว่า เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าขึ้นเรื่อยๆ ตามยุคสมัยนั้น ในแง่ของการสื่อสารแล้ว ความก้าวหน้านั้นถูกนำมาปรับใช้การสื่อสาร ภายใต้อาชีพของการทำให้การสื่อสารนั้นมีประสิทธิภาพมากที่สุด สัมฤทธิ์ผลสมบูรณ์ที่สุด สร้างความสะดวกสบายและรวดเร็วต่อผู้ส่งสาร รวมทั้งในยุคปัจจุบันที่โลกให้ความสนใจในเรื่องของอัตลักษณ์และตัวตนของบุคคล เทคโนโลยีที่ใช้ในการสื่อสารยังแสดงถึงคุณลักษณะ รสนิยม รูปแบบการใช้ชีวิตของบุคคลที่เลือกใช้เทคโนโลยีนั้นๆ ด้วย สิ่งที่เราได้เห็นต่อหน้าในยุคสมัยปัจจุบันจึงมักมีภาพในลักษณะนี้หรืออาจแตกต่างกันไม่มากไม่น้อย : ผู้คนในสังคมใช้โทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ที่มีฟังก์ชันการใช้งานที่หลากหลาย, โทรศัพท์เคลื่อนที่ยุคแรกเป็นของที่พบได้ตามพิพิธภัณฑสถานหรือในกลุ่มนักสะสม, โทรเลขถูกยกเลิกเพราะโทรสารและอีเมลเป็นช่องทางการสื่อสารที่ว่องไวและมีประสิทธิภาพกว่า เป็นต้น ยิ่งเมื่อการพัฒนาของเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตถือกำเนิดและพัฒนาขึ้น การเดินควบคู่กันไประหว่างการสื่อสารและเทคโนโลยียิ่งมีความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น อัลวิน ทอฟเลอร์ (อ้างถึงใน การจัดการสารสนเทศเบื้องต้น) ได้กล่าวถึงพัฒนาการของสังคมมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่เรากำลังกล่าวถึงอยู่อย่างชัดเจน กล่าวคือ ทอฟเลอร์ได้อธิบายการพัฒนาของสังคมมนุษย์ด้วยการแทนค่าเป็นคลื่นลูกต่างๆ ที่ถาโถมเข้าสู่สังคมมนุษย์ การปฏิวัติทางเกษตรกรรม (คลื่นลูกที่ 1) และการปฏิวัติอุตสาหกรรม (คลื่นลูกที่ 2) ได้พัฒนาและพัดผ่านไปแล้ว

แต่คลื่นลูกที่สามอย่างยุคของคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ ยังคงอยู่และมีบทบาทต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบัน และยังไม่มีการที่ว่าจะพักจากไปเหมือนคลื่นลูกก่อนหน้า หากแต่กลับมีพัฒนาการที่ก้าวหน้าขึ้นไปเรื่อยๆ สิ่งก็ตามมาพร้อมกับการพัฒนาของเทคโนโลยีและการนำมาใช้ในการสื่อสาร นอกเหนือไปจากความสะดวกสบายและความว่องไวที่เข้าใจได้โดยง่ายแล้ว ประเด็นที่น่าสนใจซึ่งมาพร้อมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและส่งผลต่อการสื่อสารของมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน น่าจะได้แก่เรื่องของรูปแบบการสื่อสารทำโมรูปแบบการสื่อสารจึงได้รับผลกระทบจากการพัฒนาของเทคโนโลยี? แน่นอนว่าในเชิงกายภาพ เทคโนโลยีต่างๆ ช่วยให้เราสามารถสื่อสารไปได้ไกลขึ้น ทัวถึงมากขึ้น และพร้อมกันได้ในเวลาเดียวกัน โทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ตไร้สายทำให้มนุษย์ไม่ถูกผูกติดอยู่กับบ้านหรือสถานที่หนึ่งสถานที่ใด หากแต่สามารถสื่อสารได้ทุกที่ที่ราบเท่าที่มีเครือข่ายหรืออุปกรณ์ที่จำเป็น หรือการที่เราสามารถส่งภาพและเสียงให้ผู้อื่นได้ชมผ่านทางอีเมลล์ หรือ MMS จากโทรศัพท์มือถือได้ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในกระบวนการสื่อสารทั้งหมดที่กล่าวมานั้น หากพิจารณาโดยรวมแล้ว เราจะพบว่าแทบทั้งหมดยังอยู่ในลักษณะของการสื่อสารทางเดียว (One Way Communication) เป็นส่วนใหญ่ หรือถึงแม้จะมีการตอบกลับ (Feedback) ในการสื่อสารต่างๆ ที่กล่าวมานี้ ก็ยังคงเป็นการตอบกลับที่อยู่ภายใต้การสื่อสารที่มีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นผู้ผลิตสารขึ้นมาก่อน เพื่อส่งสารนั้นไป และรอให้ผู้รับทำความเข้าใจและตอบรับ ซึ่งการสื่อสารในลักษณะที่คุ้นชินกันอยู่ ไม่ว่าจะเป็นการอ่าน สนทนาทางโทรศัพท์ ชมภาพและฟังเสียง ล้วนอยู่ภายใต้กระบวนการที่ต้องมีผู้เริ่มต้น ก่อนที่จะมีผู้ตอบรับทั้งสิ้นแต่เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาอย่างก้าวหน้าในโลกปัจจุบัน ได้ให้กำเนิดสิ่งที่เรียกว่า “เว็บ 2.0” ซึ่งสิ่งนี้ได้ทำให้กระบวนการที่เรียกกันว่า การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ (Computer Mediated Communication) กลายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและส่งผลต่อกระบวนการสื่อสารของมนุษย์ในสังคมสมัยใหม่อย่างสูงในแง่ความหมาย การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์หมายถึงการสื่อสารของบุคคลผ่านคอมพิวเตอร์และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ในขณะที่เว็บ 2.0 คือระบบเว็บไซต์ที่มีการพัฒนาให้สามารถนำเสนอซอฟต์แวร์ให้แก่ผู้ใช้ได้ ซึ่งกระบวนการต่างๆ เหล่านี้ทำให้การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ภายใต้ระบบเว็บ 2.0 มีความน่าสนใจอยู่ที่การเปิดโอกาสให้ผู้ทำการสื่อสารสามารถได้ตอบการสื่อสารใดๆ ได้ในทันที รวมทั้งสามารถสื่อสารได้พร้อมๆ กันเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังสามารถเปลี่ยนสถานะมาสู่การเป็นผู้ผลิต “สาร” หรือส่งสารผ่านคุณลักษณะของเว็บ 2.0 ด้วยเหตุนี้รูปแบบการสื่อสารบนโลกออนไลน์ จึงเปลี่ยนจากการสื่อสารทางเดียวที่แม้จะแพร่ขยายได้กว้าง แต่เป็นการสื่อสารทางเดียวและต้องรอเวลาในการตอบ มาสู่การสื่อสารที่ผู้รับสามารถตอบได้ได้ฉับพลันทันที และยังสามารถเปลี่ยนตัวเองมาเป็นผู้ผลิตและส่งสารออกไปได้ด้วยเช่นกัน กรณีของการสร้าง Blog หรือการเข้าไปใช้บริการ Hi5, Myspace หรือ Multiply เป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดถึงการเปลี่ยนสถานะภาพของผู้เล่นอินเทอร์เน็ตจากการเป็น “ผู้รับ” มาสู่ “ผู้ส่ง” ที่สามารถกำหนดรูปแบบ ขอบเขตและสาระสำคัญของเนื้อหาที่ตนเองต้องการนำเสนอ รวมทั้งสามารถตรวจสอบการตอบรับจากผู้อื่นได้ทันที (การให้ comment) หรือแม้แต่เปลี่ยนสถานะกลับไปสู่การเป็นผู้รับสาร ด้วยการเข้าไปเยี่ยมชมเขียนใน “พื้นที่” ของผู้อื่นบ้างก็ได้

เช่นกัน ถึงแม้ว่าเราอาจจะไม่รู้จักคนคนนั้นเลยก็ตาม เพราะความสามารถของเทคโนโลยีเปิดโอกาสให้เรา “เข้าถึง” ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้ด้วยตนเอง และสามารถแปรสภาพของตนเองให้กลายเป็นปัจจัยต่างๆ ในรูปแบบของการสื่อสาร โดยไม่ต้องยึดติดอยู่กับฐานะใดฐานะหนึ่งอีกต่อไป ด้วยเหตุนี้ กระบวนการสื่อสารของมนุษย์ซึ่งอาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ จึงกำลังเปลี่ยนแปลงตัวเองไปสู่การเป็นการสื่อสารที่มากกว่าการสื่อสารสองทาง (Two Way Communication) อย่างแท้จริง โดยที่เทคโนโลยีต่างๆ เหล่านี้ ช่วยให้เราสามารถสร้างสรรค์การสื่อสารในลักษณะต่างๆ ได้อย่างที่ต้องการ อีกสิ่งหนึ่งที่กระบวนการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลถึง ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจและเกี่ยวเนื่องกับการสื่อสารของมนุษย์ในโลกสมัยใหม่ ก็คือ “วงจรชีวิตของการเข้าสู่ชุมชนเสมือน (Membership Life Cycle for Virtual Communities)” ซึ่งในด้านหนึ่งอาจใช้อธิบายปรากฏการณ์ความนิยมและรูปแบบการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์และเว็บ 2.0 ที่กำลังเกิดขึ้นและก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้งในปัจจุบันได้

การเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และเทคโนโลยี

จักรวาล โลก และมนุษย์ มีวิวัฒนาการมายาวนาน ทฤษฎีเกี่ยวกับจักรวาล โลก และมนุษย์ก็มีหลากหลาย หากเราหากเราจะพิจารณาการเปลี่ยนแปลงที่ถือเป็นการเปลี่ยนผ่านครั้งยิ่งใหญ่ของโลกมนุษย์ ผ่านการวิเคราะห์นวัตกรรมทางเทคโนโลยี ที่มีผลกระทบต่อชีวิตมนุษย์โดยทั่วไป อย่างทั่วถึงและโดยภาพรวมแล้ว อาจสรุปได้ว่าการปฏิวัติทางเทคโนโลยีที่สำคัญ 3 ช่วงใหญ่ คือ ช่วงการปฏิวัติเทคโนโลยีทางเกษตรกรรม (ยุคเกษตรกรรม) การปฏิวัติเทคโนโลยีทางอุตสาหกรรม (ยุคอุตสาหกรรม) และการปฏิวัติเทคโนโลยีไซเบอร์เนติก (ยุคไซเบอร์) การปฏิวัติเทคโนโลยีด้านการเกษตร เริ่มที่ตะวันออกกลางเมื่อประมาณ 11,000 ปีก่อน จากการมีนวัตกรรมในการปลูกและเก็บเกี่ยวข้าว ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของข้าวสาลี มีผลกระทบต่อการค้ามนุษย์และการดำรงอยู่ของคนในสมัยนั้นและต่อๆ มา จากสังคมล่าสัตว์และเร่ร่อนมาเป็นเกษตรกร และปักหลักทำมาหากินทางเกษตรกรรม จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การเพิ่มขึ้นของประชากร นำไปสู่การเกิดชุมชนเมือง และเมืองใหญ่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของตลาดการค้าและบริการต่างๆ อาชีพและการค้าเฉพาะทางเพิ่มขึ้น มีการพัฒนาระบบการเงิน การบัญชี คณิตศาสตร์ และการเขียนอ่าน วัฒนธรรมของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปมากมาย เกิดสิ่งมหัศจรรย์หลายประการ เช่น พีระมิดของประเทศอียิปต์ กำเนิดคัมภีร์ขงจื้อ อริสโตเติล คุณเหมือนมนุษย์จะมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การปฏิวัติเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมเป็นการปฏิวัติที่ยิ่งใหญ่ครั้งที่สองของมนุษยชาติ เริ่มเมื่อประมาณปี ค.ศ.1700 เมื่อมีการผลิตเครื่องจักรไอน้ำมาใช้แทนแรงม้า ในการปัมน้ำออกจากเหมืองแร่ในประเทศอังกฤษ จากจุดเริ่มต้นของเครื่องจักรไอน้ำ มีการพัฒนาเครื่องจักรเหล่านั้น ไปใช้โรงงานอุตสาหกรรมและการขนส่ง รถไฟพลังไอน้ำเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของยุคนั้น ตามมาด้วยการผลิต ไฟฟ้า หลอดไฟฟ้า กล้องถ่ายรูป ภาพยนตร์ และอีกหลายๆ อย่างตามมา การปฏิวัติอุตสาหกรรมนี้เผยแผ่ขยายไปทั่วโลก ส่งผลต่อสังคม วัฒนธรรม และวิถีดำเนินชีวิตและสภาพแวดล้อมของมนุษย์เป็นอย่างมาก คุณเหมือนมนุษย์จะ

มีความสะดวกสบายเพิ่มมากขึ้น การปฏิวัติเทคโนโลยีไซเบอร์เนติก (Cybernetic Technology) เป็น การปฏิวัติทางเทคโนโลยีที่ชัดเจน เร็ว และรุนแรง เริ่มจากแนวคิดของศาสตราจารย์ ไฮเวิร์ด ไอเกน (Howard Aiken) แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard) ในสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ.1937 ที่เสนอ ความเป็นไปได้ที่จะสร้างเครื่องคำนวณดิจิทัลอัตโนมัติ ขนาดใหญ่ สามารถคำนวณผลทาง คณิตศาสตร์ได้มากและรวดเร็ว และต่อมาบริษัท ไอบีเอ็ม ก็ได้ลงทุนสร้างคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ ตามแนวทางของศาสตราจารย์ไอเกนสำเร็จในปี ค.ศ.1944 ที่แคมบริดจ์ (Cambridge) รัฐ แมสซาชูเซตส์ (Massachusetts) คอมพิวเตอร์เครื่องแรกนี้ มีชิ้นส่วนทั้งหมด 750,000 ชิ้น มีขนาด ใหญ่เต็มห้อง แต่มีความสามารถในการคำนวณเร็วกว่ามนุษย์หลายเท่า วิวัฒนาการของคอมพิวเตอร์ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของ มนุษยชาติเป็นอย่างมาก ยิ่งเมื่อระบบอินเทอร์เน็ตบังเกิดขึ้น ระบบการสื่อสาร การศึกษา ธุรกิจ ... ก็ พลิกผันไปจากเดิมแบบถอนรากถอนโคน มนุษย์สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทั่วโลกอย่างรวดเร็ว ผ่านอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือ จนนักวิชาการด้านการสื่อสารท่านหนึ่งคือ โจเซฟ เพลตัน (Joseph Pelton) ถึงกับบรรยายสภาพของโลกปัจจุบันภายใต้การขับเคลื่อนของเทคโนโลยีไซเบอร์ เนติกว่าเป็น เครื่องจักรที่ใหญ่ที่สุดในโลก ยิ่งถ้ามนุษย์คิดส่วนหนึ่งเป็นอิเล็กทรอนิกส์ หรือโฟโต นิกส์ (Photonics) และส่วนหนึ่งเป็นไซเบอร์สเปซ (Cyberspace) (และเป็นไปได้) ที่จะเอาระบบ อินเทอร์เน็ตฝังเข้าไปอยู่ในตัวมนุษย์ เราจะมีมนุษย์พันธุ์ใหม่ที่เป็น ไซเบอร์ออร์แกนิก (Cyberorganism) ที่มีร่างกายส่วนหนึ่งเป็นโปรโตพลาสซึม ส่วนหนึ่งเป็นอิเล็กทรอนิกส์ หรือโฟโต นิกส์ (Photonics) และส่วนหนึ่งเป็นไซเบอร์สเปซ (Cyberspace) ผลของความก้าวหน้าทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กำลังนำมนุษย์ไปสู่การเปลี่ยนผ่านที่ยิ่งใหญ่อีกยุคหนึ่ง คือ การปฏิวัติ ทางเทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology) โดยเฉพาะในเรื่องของพันธุศาสตร์ โอกาสที่การปฏิวัติทาง เทคโนโลยีชีวภาพ จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ของมนุษยชาติ จะมีมากกว่าเครื่องจักร พลังไอน้ำ และคอมพิวเตอร์ นักวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะด้านพันธุวิศวกรรมกำลังสร้างและทดลอง พืชและสัตว์พันธุ์ใหม่ที่จะตอบสนองความต้องการของมนุษย์ และที่สำคัญมีความพยายามที่จะนำ ความรู้ทางเทคโนโลยีชีวภาพมาใช้ในการเพิ่มสมรรถภาพของมนุษย์ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และ อารมณ์ของมนุษย์ ดูเหมือนมนุษย์จะมีการพัฒนาแบบก้าวกระโดด ความรู้ทางด้านพันธุวิศวกรรมนา โนเทคโนโลยี และ โดยเฉพาะในเรื่องของเซลล์ต้นกำเนิด (Stem Cells) มีโอกาสที่จะเปลี่ยนแปลง สังคมและวัฒนธรรมของมนุษย์แบบถอนรากถอนโคน จะพลิกผันกระบวนการแพทย์ทั้งระบบ คน จะมีอายุยาวขึ้น สังคมผู้สูงวัย (ส.ว.) จะเพิ่มขึ้น คนจะเก่งเร็วขึ้น ระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง จะ เปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง คำถามที่น่าสนใจคือ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ตามทิศทาง (รหัส ของการพัฒนา) ที่กำลังเป็นไป แท้จริงแล้วมันช่วยให้มนุษย์มีความสุขมากขึ้นจริงหรือไม่ สังคมจะมี สันติสุขจริงหรือไม่ จากความเหนื่อยยากและอันตรายในการดำรงชีวิต (ถ้าสัตว์ เร่รอน เกษตรกรรม) สู่ความสะดวกสบาย (อุตสาหกรรมและสังคมไซเบอร์) แท้จริงแล้วมนุษย์มีความสุขเพิ่มขึ้นหรือไม่ โลกมีสันติสุขเพิ่มขึ้นหรือไม่ จากสังคมแบ่งปันสู่สังคมแข่งขัน มนุษย์มีความสุขจริงหรือไม่ ลองมา

จินตนาการสร้างอนาคตภาพดู โดยเริ่มจากสิ่งที่ปรากฏขึ้นต่อหน้าต่อตาในปัจจุบัน แล้วคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นตามมา ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของคอมพิวเตอร์ นาโนเทคโนโลยี เวชภัณฑ์ การขนส่ง อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีอื่นๆ ได้เพิ่มขีดความสามารถของมนุษย์ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ตามความต้องการของตนเองเพิ่มขึ้น ไม่ใช่แบบค่อยเป็นค่อยไป แต่จะรวดเร็วเป็นทวีคูณ ยิ่งทำให้มีพัฒนาการของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เร็วและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอีกเป็นวงจรต่อเนื่อง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยียังนำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดความเติบโตทางเศรษฐกิจ จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น มีสุขภาวะที่ดีขึ้น อายุยืนยาวขึ้น ประชากรโลกเพิ่มขึ้นจากหนึ่งพันล้านในปี ค.ศ.1820 เป็น 5.5 พันล้าน ในปี ค.ศ.1992 และในปัจจุบันมีประมาณ 6 พันล้านคน และมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ การเพิ่มขึ้นของประชากรมีผลก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมในหลายลักษณะ กระทั่งระบบสวัสดิการที่ต้องพิจารณาใหม่ คนรุ่นใหม่ต้องทำงานหนักมากขึ้น เพื่อเลี้ยงคนสูงวัยความก้าวหน้าด้านระบบขนส่งผสมกับแนวโน้ม 3 ด้านที่กล่าวแล้ว ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของประชากรได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น มีการเคลื่อนย้ายประชากรกระจายไปทั่วโลก ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของท้องถิ่น การเดินทางวัฒนธรรม ทำให้วัฒนธรรมท้องถิ่นลดถอย หายไป นอกจากนั้นยังเกิดปัญหาภาวะระบบนิเวศที่เสื่อมโทรมลง อันเนื่องมาจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยระบบเศรษฐกิจเสรีทุนนิยม ฉกฉวยและนำทรัพยากรทางธรรมชาติภายใต้ระบบการค้าเสรี และข้อตกลงระหว่างประเทศรูปแบบต่างๆ เพื่อเพิ่มรายได้ให้สูงสุด นำไปสู่ปัญหาอื่นๆ อีกมากมายบนทิศทางการพัฒนาตามแบบอย่างของตะวันตก คำถามที่น่าสนใจคือ แล้วมนุษย์ และโดยเฉพาะประเทศไทย จะมีทิศทางการพัฒนาไปในรูปแบบใด มนุษย์และโดยเฉพาะคนไทยจึงจะมีความสุข วัฒนธรรมที่ดีงามของไทยจึงจะยังคงดำรงอยู่เป็นมรดกของคนไทยและมวลมนุษยชาติ หรือเราควรจะต้องเปลี่ยนทิศทางการพัฒนาจากที่เน้นตัวเลขทางเศรษฐกิจ เน้นความมั่งคั่ง มาเป็นการเน้นความสุขและความมั่นคงของชีวิตการเปลี่ยนผ่านครั้งที่ยิ่งใหญ่จึงจะเป็นการเปลี่ยนแปลงความคิดจากจิตสำนึกเก่าสู่จิตสำนึกใหม่ (New Consciousness) จากทุกภาวะสู่สุขภาวะแบบองค์รวม ที่มีคุณธรรม และคุณงามความดีเป็นฐานของการเปลี่ยนแปลง

1.2 แนวความคิดสร้างสรรค์

ความเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิตของมนุษย์ปัจจุบันเป็นตัวกระตุ้นให้มนุษย์ได้พัฒนาทางด้านกายภาพให้มีประสิทธิภาพการสร้างสรรค์ทางด้านความคิดจะได้ควบขนานกับสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันอย่างทันสมัยภาวะการณ์ จึงจำเป็นจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางเทคโนโลยีและกายภาพมนุษย์ที่สามารถเกิดความสมดุลได้อย่างลงตัว

ในมุมมองข้าพเจ้าได้สังเกตเห็นเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำอย่างไม่หยุดนิ่งในปัจจุบันของมนุษย์ อันส่งผลให้มีแนวคิด ในการสร้างสรรค์จินตภาพขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นของตนเองโดยเน้นการแสดงออกของ

สัญลักษณ์ รูปสัญลักษณ์ของมนุษย์ที่ผสมผสานเทคโนโลยีในบรรยากาศที่เหนือจากความเป็นจริงในธรรมชาติ อาจกล่าวโดยรวมได้ว่ามนุษย์ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี สามารถผสมผสานเข้ากันในการดำรงชีพต่อไปในอนาคต

1.3 วัตถุประสงค์การสร้างสรรค

1.3.1 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่สื่อถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และเทคโนโลยี อันเกิดจากการพัฒนาเพื่อการอยู่รอดในอนาคต

1.3.2 เพื่อศึกษาค้นหาแนวทางสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

1.3.3 เพื่อเผยแพร่ไปสู่สาธารณชนด้านวัตถุประสงค์ในการพัฒนาแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ ภาพเหนือจริง (Surrealism) ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ให้แนวทางแก่นักเรียน นักศึกษาศิลปะและบุคคลทั่วไปที่สนใจได้ศึกษาต่อไปในอนาคต

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1.4.1 เนื้อหา สื่อถึงการปรับตัวของมนุษย์ผสมผสานกับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาทางเทคโนโลยี ด้วยรูปทรงและบรรยากาศในโลกของความฝันอันเหนือจริง

1.4.2 เทคนิค จิตรกรรมสีอะครีลิคในรูปแบบเหนือจริง

1.4.3 ขนาดและจำนวนผลงาน ผลงานจิตรกรรม 2 มิติบนผ้าใบ

1. ขนาด 170 X 150 ซม.

2. ขนาด 170 X 200 ซม.

3. ขนาด 170 X 200 ซม.

4. ขนาด 170 X 200 ซม.

1.5 ขั้นตอนการสร้างสรรค

1.5.1 ศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจากภาพถ่ายในความเป็นจริงของเทคโนโลยีในปัจจุบัน เช่น โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ

1.5.2 นำข้อมูลภาพถ่ายมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ขึ้นเป็นภาพร่างตามความคิดจินตนาการ มาเป็นอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว

1.5.3 ปฏิบัติงานสร้างสรรค์โดยนำภาพแบบร่างมาขยาย

บทที่ 2

ศิลปะกรรมที่เกี่ยวข้อง

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ชุด สภาวะการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และเทคโนโลยี เป็นการสร้างสรรค์งานศิลปะที่มีความเกี่ยวเนื่องมาจาก การจินตนาการที่แสดงออกทางด้าน แนวความคิดภายในจิตใต้สำนึก ในภาพเหนือจริง (Surrealism) โดยได้รับอิทธิพลจากศิลปิน ได้แก่ ซันวาดอร์ ดาลี (Salvador Dali), อีฟ ตองกี (Yves Tanguy), วิฟราโด แลม (Wifredo Lam)

2.1 ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ (Surrealism)

ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ (Surrealism) ชื่อของลัทธินี้ได้รับขนานนามโดยพอลลิเนอร์ ในปี ค.ศ. 1917 นับเป็นความเคลื่อนไหวของศิลปะแบบหนึ่ง ซึ่งมีความคิดตามครรลองทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Freudianism) มีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การแสดงออกของจิตสำนึกอย่างอิสระปราศจากการควบคุมของเหตุผล มีความฝันและอารมณ์จินตนาการค่อนข้าง โหน่เอียงไปในทางกามวิสัย (Erotic) อย่างไรก็ตาม เซอร์เรียลลิสม์ได้วิวัฒนาการมาจากลัทธิคาตา ในเรื่องราวของการมองความจริงอัน พิศดาร (ดูคาตาประกอบ) ทั้งคาตาและฟิวเจอริสม์ต่างเป็นศิลปะซึ่งแสดงออกถึงวิถีทางของชีวิต สมัยเครื่องจักรกลมากกว่าการให้สไตล์ใหม่ๆ ทางศิลปะ ถึงกระนั้น ทั้งสองลัทธินี้ก็ทำให้แง่คิดในการขบปัญหาทางสุนทรียศาสตร์กันอย่างแพร่หลายกว้างขวางที่สุด ตลอดระยะเวลาระหว่าง สงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2 เป็นบ่อเกิดให้แก่ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์โดยตรง

ผลงานศิลปินคาตา

ภาพที่ 2.1 Marcel Duchamp. Fountain. 1916-17.

ภาพที่ 2.2 Marcel Duchamp. Nude Descending a Staircase.1912.

คูซัมปี(Marcel Duchampค.ศ.1887-1967)เป็นศิลปินที่สำคัญที่สุดคนหนึ่งของคาตา ก่อนจะทำงานแนวทางลัทธิคาตา เขาได้ทำงานดาวแนวทางลัทธิฟิวเจอริสม์มาก่อนที่โดดเด่นมากคือภาพ “คนเปลือยกำลังบันได” (Nude Descending a Staircase)เขามักจะเป็นคนที่ดูซับซ้อนเอาสิ่งแวดล้อม และปรากฏการณ์ของโลกรอบตัวมาอย่างรวดเร็วและผันแปรเป็นผลงานศิลปะอย่างฉับไว ด้วยการที่เป็นคนที่คิดอะไรแปลกๆของเขานั้นเอง เช่น เขาเห็นความทันสมัยรวดเร็วก็สร้างงานฟิวเจอริสม์ในขณะที่โลกศิลปะล้าหลังความอัปลักษณ์จากกรณีสงครามเขาก็มาสร้างงานแบบเสียดเย้ยสังคมและมนุษยชาติ กระนั้นผลงานทั้งสองแบบของเขาก็ยังคงเป็นปฏิปักษ์กับงานเชิงคลาสสิกเช่นเดิม ผลงานแบบคาตาของคูซัมปีมีจำนวนมาก ที่น่าชื่อเสียงแก่เขาและเป็นตัวกระตุ้นวงการศิลปะให้ ความสนใจการสร้างงานแนวคาตา คือผลงานชื่อ “น้ำพุ” (The Fountain)ของมาร์เซล คูซัมปี ซึ่งเป็นกระโถนปัสสาวะทำด้วยดินขาว ผลงานชิ้นนี้แสดงให้เห็นจุดมุ่งหมายของขบวนการคาตาได้ชัดเจนว่า พวกเขาต้องการหยิบของเอาสิ่งของที่ใช้กันเป็นสามัญ แต่ให้เกิดความหมายผิดไปจากเดิม

กล่าวโดยขั้นพื้นฐานแล้ว ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ได้ค้นคว้าหาเรื่องของความชัดเจนในชีวิต ขยายหลักตรรกวิทยาให้กว้างขวาง และในการมองสังขธรรม (Reality) โดยรวมสิ่งเหล่านั้นให้เป็น เรื่องของ สัญชาตญาณ จิตใต้สำนึก และความฝันเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จสูงสุด หรือ “ยอด” ของสังขธรรม (“Super” Realism) อังเดร เบรตอง (Andre Breton) กวีคนสำคัญของฝรั่งเศส และเป็นผู้นำคนหนึ่งได้ให้เป้าหมายของลัทธินี้ว่า “เป็นความตั้งใจอันริบควันที่สร้างสิ่งที่ขัดแย้งกันระหว่างความฝันและความจริง รวมกันไปสู่ความจริงอันแท้ซึ่งเป็นยอดของความจริง” จุดมุ่งหมายใหญ่ ๆ คือ ผสมผสานสิ่งที่แตกต่างกัน ลัทธิต่างๆ ที่มีได้เกี่ยวข้องกัน และเทคนิคที่ไม่เหมือนกัน พยายามใช้

ช่องโหว่ของเหตุผลและการควบคุมจิตสำนึกมาปล่อยให้มันอิสระ ไม่ยึดเหนี่ยว และมีแนวโน้มไปในทางโกหกสร้างความฝันเอาตามใจชอบ เบรตองอรรถาธิบายถึงลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ว่าเป็น “...การกระทำโดยปราศจากการควบคุมของจิตบริสุทธิ์ ซึ่งมาแสดงออกในคำพูด การประพันธ์ หรือการกระทำอื่นๆ เป็นหน้าที่อันแท้จริงต่อความคิดที่กำหนดส่วนต่างๆ ให้พ้นจากการควบคุมโดยเหตุผล สุนทรียภาพ หรือการพิจารณาในเรื่องของศีลธรรม ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ อยู่บนความเชื่อในสิ่งที่เหนือความจริงของแต่ละรูป ซึ่งสมัยก่อนได้ละเลยไม่ให้ความเอาใจใส่ความมีอำนาจของความฝัน และไม่เคยมีส่วนในการเล่นของความคิดอย่างเป็นระบบมาก่อน”

ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ได้ออกแถลงการณ์ของความเคลื่อนไหว ซึ่งมีความสนใจในความฝัน ประหลาดๆ และความคิดที่ผสมผสานเข้าด้วยกันระหว่างรูปของมนุษย์และสัตว์ (Grotesque) ดังที่ศิลปินในอดีตเคยทำมา อาทิเช่น อาร์ชิม โบลดิ (Archimboldi), โกยา (Goya), หรือจิตรกรกลุ่มสมัยใหม่ เช่น เรอดอง (Redon), ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นจิตรกรที่สร้างงานตามอุดมการณ์ที่ใกล้เคียงกับลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ทั้งสิ้น ตามทฤษฎีของฟรอยด์ เรื่อง จิตไร้สำนึก (Unconscious) และเทคนิคหลายอย่างในเรื่องการปฏิบัติอย่างปราศจากการควบคุมของจิต ผ่านการทำโดยไม่คำนึงเหตุผล และเป็น การปลดปล่อยแรงกระตุ้นภายในที่ถูกกดเก็บไว้โดยแสดงออกมาให้ดูราวกับการ โกหกหลอกลวง

ภาพที่ 2.3 Giuseppe Arcimboldo. Vertumnus. 1590-1591. สีน้ำมันบนแผ่นไม้. 76 x 64 เซนติเมตร

ภาพที่ 2.4 Goya. Saturn Devouring One of His Children. 1820. สีน้ำมันบนผ้าใบ.
145 x 82.9 เซนติเมตร

ภาพที่ 2.5 Odilon Redon. The Birth of Venus. 1912. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 256 x 598 เซนติเมตร

2.2 กรรมวิธีสร้างงาน

เทคนิคในการสร้างงานจิตรกรรมของกลุ่มมิได้กำหนดรูปแบบโดยเฉพาะ อาจทำแบบฟร็อดเตจ (Frottage = หมายถึงการลอกรูปโดยวิธีใช้กระดาษวางบนวัตถุที่ต้องการ เช่น ไม้ที่มีลวดลายหรือเศษกระดาษ ฯลฯ แล้วใช้สีหรือดินสอลูบได้ ผ่นบนกระดาษให้ลวดลายของวัตถุที่ต้องการปรากฏ) เป็นเทคนิคที่ มักซ์ แอนส์ จิตรกรชาวเยอรมันของกลุ่มเซอร์เรียลลิสม์ชอบใช้มาก จิตรกรบางคนอาจทำโดยใช้สไตล์ของพวกนามธรรม (Non-Figurative) ดังเช่น มิโร หรือ อาร์พ หรือบางคนอาจวาดตามแบบอย่างเหมือนจริง (Realistic) ดังเช่น คาลี (Dali) หรือ มากิริตต์ (Magritte) เทคนิคต่างๆ ได้ถูกนำมาใช้เพื่อการแสดงออกของความฝัน แต่อย่างไรก็ตาม พวกกลุ่มเซอร์เรียลลิสม์มีวิธีการทำแตกต่างไปจากเหล่าศิลปินผู้เขียนงานจากความฝันในอดีต พวกเขาประสบความสำเร็จในเรื่องแสดงความหมาย แสดงอารมณ์ฝัน โดยเฉพาะในเรื่องต่างๆ มากมายกว่า เป็นต้นว่า ด้วยการจำความฝันในหัวอวกาศ ดังเช่นผลงานของ อีฟ ตองกี (Yves Tanguy) หรือตามหลักของมาร์เซล ดูชอมป์ และฟรานซิส พิตาเบียที่ว่า การนำสิ่งสองสิ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกันเข้าไว้ด้วยกัน เป็นการนำสิ่งที่มีคุณค่าอย่างหนึ่งให้ปรากฏไปเป็นคุณค่าอีกอย่างหนึ่ง หรือผลงานของ คาลี และมากิริตต์ ซึ่งวาดภาพตามหลักวิชาการ ผลออกมาจึงดูราวกับภาพถ่ายหรือวิธีการของพวกโบราณ เท่ากับเป็นการสร้างสิ่งแตกต่างกันระหว่างความเป็นจริง (Realistic) และความไม่จริง (Unreal) ซึ่งสิ่งเหล่านี้ศิลปินสมัยก่อนยังมีได้คิดถึงกัน นี่เป็นข้อแสดงความก้าวหน้าขึ้นจากเดิมอย่างเห็นได้ชัด

2.3 ประวัติผู้บุกเบิกคนสำคัญของลัทธิเซอร์เรียลลิสม์

ภาพที่ 2.6 อังเดร เบรตอง (Andre Breton, 1896-1966)

กวีชาวฝรั่งเศส และเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่ได้พัฒนาหลักสุนทรียศาสตร์ของเซอร์เรียลลิสม์ ร่วมกับ พอล เอลูอาร์ด์ (Paul Elouard) และ พอล รีเวอร์ดี (Paul Riverdy) ในปี ค.ศ. 1924 เบรตอง

ได้ตีพิมพ์หลักการของลัทธิใหม่นี้ชื่อ คำประกาศของลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ (Manifesto of Surrealism) ขึ้นเป็นแนวทางปฏิบัติเป็นครั้งแรก ในปี ค.ศ. 1926 ได้ร่วมกันก่อตั้งสถานแสดงผลงานประจำของกลุ่มขึ้นทั้งยังจัดแสดงงานครั้งสำคัญของกลุ่มตามประเทศต่างๆ เช่น แสดงในกรุงลอนดอนเมื่อปี ค.ศ.1939 และที่กรุงปารีสในปี ค.ศ. 1947 เบรตองได้ชื่อว่าเป็นเจ้าทฤษฎีและนักค้นคว้าคนสำคัญของพวกเซอร์เรียลลิสม์ แต่เดิมนั้นเขาเคยเข้าร่วมอยู่กลุ่มคาคา และในปี ค.ศ. 1921 ก็แยกตัวออกมาจากกลุ่มมาจัดตั้งขบวนการเซอร์เรียลลิสม์ขึ้นต่างหาก เนื่องจากเบรตองเคยศึกษาแพทย์มาก่อนที่จะเข้าร่วมในวงการศิลปะ เขาจึงมีความสนใจในหลักทฤษฎีของฟรอยด์ (1856-1934) นักจิตวิทยาคนสำคัญผู้พบว่า มนุษย์ทุกคนอยู่ภายใต้อิทธิพลของจิตใต้สำนึก ซึ่งต่างคนต่างเก็บงำอารมณ์ที่มีได้ขุดเกลาไว้ในใจเขาได้แสดงสิ่งที่ค้นพบนี้ไว้ 3 ประการ คือ

1. จิตไร้สำนึก และอิทธิพลของจิตไร้สำนึกมีความสำคัญต่อชีวิต แบ่งออกเป็นชั้นๆ คือ จิตรู้สำนึก และจิตไร้สำนึก
2. โครงสร้างของจิต นั้นประกอบด้วยความอยากฝ่ายต่ำ การรู้จักปรับปรุงป้องกันตัวอย่างมีสติ รู้จักสะกดกลั่นความอยาก
3. ความสำคัญของความรู้สึทางเพศ

อังเดร เบรตอง ได้นำแนวคิดนี้เป็นหลัก โดยกล่าวในหลักการของเซอร์เรียลลิสม์ว่า “จินตนาการเป็นส่วนสำคัญของการแสดงออก และจินตนาการนี้คือจิตไร้สำนึกนั่นเอง จิตไร้สำนึกเป็นภาวะของความฝันที่มีขบวนการต่อเนื่องกัน ซึ่งช่วยนำไปสู่การสร้างสรรค์ทางศิลปะได้ สิ่งที่เราฝันเห็นจากโลกภายนอกทุกวันขณะตื่น เป็นเพียงปรากฏการณ์ทางการแทรกแซงเท่านั้น” ซึ่งเป็นหลักที่ตรงกันกับทฤษฎีของฟรอยด์ที่ว่า “ความฝันคือการแสดงออกในยามที่เราไม่ได้สติเต็มที่ เพราะยังหลับอยู่ นักจิตวิทยาใช้ความฝันเป็นเครื่องสืบหาต้นตอแห่งความวิตกกังวล ความกลัว และใช้เป็นเครื่องมือวิเคราะห์หาอดีต แต่ศิลปินใช้ความฝันเป็นแรงงูใจ”

แม้ว่าจะมีหลักการเดียวกัน หากทว่ากาแสดงออกของศิลปินในลัทธินี้ ต่างดำรงรูปแบบการแสดงออกเป็นส่วนตัวโดยเฉพาะ ยิ่งในภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ลัทธินี้ได้ทีแนวทางของรูปแบบใหม่ๆ เกิดขึ้น ดังเช่น ดูบุฟเฟต์ (Dubuffet), มัทตา (Matta) ผู้มีความฝันในเรื่องของจักรวาล หรือ แรม (Lam) ผู้คิดค้นถึงความลึกลับของแอฟริกันและพวกแคริบเบียน เป็นต้น

ภาพที่ 2.7 Andre Breton. The Triumph of Andre Breton and Surrealism by Shahlarosa. 2006.
สีน้ำมันบนผ้าใบ. 72 x 78 นิ้ว

2.4 หลักสุนทรียภาพของศิลปะลัทธิเซอร์เรียลลิสม์

กล่าวโดยทั่วไปแล้ว ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ก็เช่นเดียวกับคาคาและฟิวเจอริสม์ คือ มีรูปแบบการแสดงออกในเรื่องของชีวิต มากกว่าจะเน้นในนัยของสุนทรียภาพ วัตถุประสงค์สำคัญของลัทธินี้ คือต้องการปลดปล่อยทรรณะที่มีเหตุผลของความจริงออกไป โดยผ่านกรรมวิธีที่แน่นอน ชัดมั่น ในเหตุผลอันอิสระต่อ การแนะนำให้มนุษย์เข้าใจในสิ่งใหม่ ในประสบการณ์อันกว้างใหญ่ไพศาล ในขอบเขตที่สร้างขึ้นระหว่างโลกภายนอกที่ถือว่าเป็นสิ่งที่จริงกับโลกภายในของมนุษย์ที่ถูกสร้างขึ้น เบรตองได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของเซอร์เรียลลิสม์ว่า “เพื่อแยกภาวะที่ตรงกันข้ามระหว่างความฝันและความจริงออกจากกัน ไปสู่ความจริงที่สมบูรณ์ คือ สุขยอดของสังขธรรม (Super-reality)”

ความคิดในลัทธินี้สืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่างๆ ของพวกคาคา และ โดยเฉพาะจากผลงานทางด้านศิลปะประพันธ์ที่มีความฝันอันประหลาด จากหลักปรัชญาของเฮเกลในเรื่องวิชาวิธีที่ว่าด้วยการจาะในแยกแยะเหตุและผล และจากหลักการวิเคราะห์จิตตามแบบฉบับของ ฟรอยด์ อังเดร เบรตอง มีความเห็นว่า ความรู้สึกอันแท้จริงที่มาจากเหตุผลอันสมบูรณ์ของเรานั้น ครอบคลุมได้เพียงเสี้ยวหนึ่งของที่แคบๆ ในประสบการณ์ของเรา ซึ่งเข้าใจผิดในเรื่องความจริงทั้งหมด ต่างถูกรวบรวมและเก็บครอบงำไว้ด้วยคำว่า เหตุและผล เขาไม่เห็นด้วยกับความมีเหตุผลของสากลจักรวาล เพราะว่าไม่ได้ลดโลกที่แท้จริงจากจินตนาการที่มีรากอยู่ในความฝันอันประหลาดวิจิตรพิสดารในมโนภาพ และความรู้สึกซึ่งบางขณะเกิดขึ้นเองภายในใจ หรือในความพยายามดิ้นรนเพื่อความมีชีวิตอยู่ แม้ว่าจะมีแรงต้านทานของความมีเหตุผลทางตรรกวิทยาก็ตาม ความพยายามที่

เกิดขึ้นของเซอร์เรียลลิสม์ได้รวมตัวขยายวงกว้างออกไป เป็นการรวบรวมที่ยิ่งใหญ่กว่าการรวมเอา ความชำนาญที่มีอยู่ใน โลกที่มนุษย์คิดขึ้น แนวความคิดใหม่นี้ถูกรอบงำด้วยคตินิยมของความงาม แบบสมัยใหม่ ของจิตวิทยา และความรู้ในศาสตร์ใหม่ๆ วิธีการวิเคราะห์จิตใจของ فروยด์ ได้กำหนด ขอบเขตความจริงของจิต และชี้ให้เห็นกรรมวิธีในการวิเคราะห์สำรวจมนุษย์ การยอมรับใน ความรู้สึกที่บังเกิดขึ้นในใจอย่างฉับพลันและอำนาจจิต เหล่ากวีและศิลปิน ได้ผลงานจากความไม่ รู้สึกสำนึกตัว พวกเขาสร้างศิลปะที่ก่อให้เกิดความงามด้วยการนำสิ่งต่างๆ มาผสม โน่นผสมนี้ จาก รูปทรงที่ไม่น่าสนใจ มันเป็นกรรมวิธีการแสวงหาอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับมนุษย์ และ กำหนดความหมายในความจริงของมนุษย์ เมื่อก้าวอีกขั้นหนึ่งศิลปินนั้นเป็นเพียงเครื่องมือบันทึก สิ่งต่างๆ ให้ปรากฏ ตัวของศิลปินเองไม่มีบทบาทในการเป็นตัวของจักรกลสำคัญของแหล่งคล บันดาลใจใดๆ เลย ความพยายามในการบังคับด้วยเหตุและผลหรือทางศีลธรรมอันดีงามจะนำตัว จักรกลสำคัญไปสู่ความชะงักงันอยู่หนึ่งกับที่ แต่ถ้าศิลปินใช้กรรมวิธีที่มีอิสระอย่างพอควร เขา สามารถอ่านสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในตัวของเขาเองเช่นเดียวกับการอ่านหนังสือ

ความฝันได้เปิดช่องทางไปสู่วิถีทางที่สำคัญที่สุดซึ่งการเข้าไปสู่อณาจักรอันมีมิดของจิต ไร้สำนึก เป็นการเข้าไปสู่ความเป็นภาพและความทรงจำที่สะสมไว้ในจิตสำนึกนั้น สิ่งเร้าต่างๆ ที่มา กระทบจิตจะแสดงออกโดยผ่านมาในรูปของความฝัน แต่เมื่อเรตื่นขึ้นมา ความทรงจำในความฝัน นั้นยังคงรำลึกได้อยู่ จิตไร้สำนึกยอมมีอิทธิพลต่อจิตสำนึก ครั้นเมื่อการแสดงออกของจิตไร้สำนึก ปรากฏขึ้นอย่างทันทีทันใด โดยไม่มีเหตุผลทางตรรกวิทยาใดๆ โดยที่เราไม่รู้สาเหตุ จึงเป็นการกิด กันมันให้ออกไปสู่สภาพอีกสภาพหนึ่งซึ่งชอบเรียกกันว่า “โอกาส” ซ้ำยังใช้ถ้อยคำหลายชนิดมา พรรณนาสิ่งไร้สำนึกนี้ว่าเป็น สิ่งไร้เหตุผล สิ่งที่จับปัญญารับไม่ได้ ความตื่นเต้น ความคิดฟุ้งซ่าน ความผิดปกติ ความเหลวไหลน่าหัวร่อ หรือความน่าประหลาด เหล่านี้เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สิ่งที่เกิดขึ้น โดยบังเอิญเหล่านี้แหละได้เป็นสะพานทอดไปสู่โลกภายในของมนุษย์ เมื่อเราฝัน เราไม่ สามารถได้ถามสิ่งที่เราได้เห็นในฝันได้ มันเกิดขึ้นอย่างง่ายๆ และเป็นไปได้ บางครั้งเป็นเรื่องราวที่ แปลกประหลาดที่สุด ผู้ที่ฝันเท่านั้นจึงเป็นพยานเหล่านี้ได้ โดยไม่ต้องสรรหาคำอธิบายใดๆ ศิลปิน กลุ่มเซอร์เรียลลิสม์นี้ก็เช่นกัน ความเหลวไหลน่าหัวร่อ ได้ชี้ให้เห็นถึงความจริงใหม่ๆ ในยุคปัจจุบัน เป็นความจริงในการแสวงหาทางนำตัวเองไปสู่ความจริงที่ถูกบีบคั้นโดยระเบียบประเพณีนั้น อังเดร เบรตอง ได้กล่าวว่า “ข้าพเจ้าเชื่อว่าในอนาคต การจำแนก แยก แยะของสิ่งที่ปรากฏในการขัดแย้งกัน ระหว่างสภาพของความฝันและการตื่น ในชนิดของความจริงอันสมบูรณ์ จะกลายเป็นความจริงที่ เหนือความจริง (หรือยอดของความจริง)”

จากกฎเกณฑ์นี้เอง ผลของความงามจะดูกระจ่างชัดและง่ายขึ้น ความมหัศจรรย์เท่านั้นคือ ความงาม ความมหัศจรรย์แต่เพียงอย่างเดียวสามารถสร้างศิลปะให้สมบูรณ์ได้ และยังสามารถที่จะ ให้ความรู้สึกที่เต็มไปด้วยความหมายต่อความรู้สึกของมนุษย์ เป็นดุจอาหารบำรุงจิตที่ไร้สำนึก ภารกิจอันหนักอึ้งของศิลปินคือ สร้างความประหลาดมหัศจรรย์ซึ่งแสดงด้วยตัวของมันเอง การทำ เช่นนั้น ศิลปินอาจมีกรรมวิธีแตกต่างกันมากมายหลายวิธี ดังเช่น กวีบีแอร์ รีเวอร์ดี และจิตรกรมักซ์

แอนส์ ได้ทำโดยนำเอาสิ่งสองสิ่งที่ไม่เข้ากันมารวมเข้าด้วยกัน ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน ทำให้เกิดการขัดกัน ในสองสิ่งนั้นสร้างพลังอำนาจในกวีนิพนธ์ของสังขธรรม ซึ่งสามารถจุดไฟของความรู้สึกให้โชติช่วงขึ้น ยิ่งการเข้าไม่ได้ของสองสิ่งที่อยู่เคียงข้างกันมีมากเท่าใด ก็ยังมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงก่อให้เกิดพลังของไฟแห่งกวีที่หลังไหลออกมากเท่านั้น หรือมีฉะนั้นในทางตรงกันข้าม ถ้าหากไม่กระทำเช่นนั้นศิลปินหรือกวีอาจสร้างงานด้วยวิธีการอื่นๆ อีก เช่น ปล่อยให้กายภาพแสดงออกโดยปราศจากการบังคับ คล้ายดังบุคคลซึ่งอยู่ในสภาพหลับๆ ตื่นๆ กวีย่อมปล่อยให้กายภาพแสดงออกโดยอัตโนมัติ มันจะบันทึกเรื่องราวต่างๆ ทั้งหมดของความของความคิดฝันอันปราศจากการบังคับ การสร้างงานอย่างอัตโนมัติจะนำไปสู่ความน่ามหัศจรรย์ประหลาดใจและความเหลวไหลอันน่าหวัร้อ เป็นวิธีของการสัมพันธ์ติดต่อกันระหว่างความไร้สำนึกที่ควานหาไปเจอความเป็นจริง เบรตองได้ให้คำอธิบายไว้ว่า “ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์เป็นระบบอัตโนมัติของจิตบริสุทธิ์ ผ่านสิ่งซึ่งเรารับมาแสดงออกในคำพูด การประพันธ์ หรือกิจกรรมอื่นๆ เป็นหน้าที่จริงของความคิด ความคิดนี้ได้ออกคำสั่งต่างหากออกไปจากการควบคุมทุกอย่างไม่ว่าจะด้วยเหตุผลและทุกๆ หลักสุนทรีย์ หรือการใช้วิจารณ์ญาณด้านศีลธรรม เซอร์เรียลลิสม์ตั้งอยู่บนความเชื่อในความจริงที่เหนือกว่าของรูปทรงที่เกี่ยวข้องอันเฉพาะเจาะจง มีการกระทำอย่างรีบด่วน ไม่ละเลยต่ออำนาจอันยิ่งใหญ่ของความฝัน และในสิ่งที่ไม่มีความสนใจในการใช้ความคิด”

ถ้าเราพิจารณาความเชื่อของลัทธิเซอร์เรียลลิสม์แล้ว จะเห็นว่าใกล้เคียงกับความคิดของพวกโรแมนติคในอดีต ริลเก (Rilke) ได้กล่าวว่า “ทุกสิ่งทุกอย่างที่ผูกพันมนุษย์เข้าไว้กับสิ่งต่างๆ เหล่านั้น ได้ถูกดึงลงไปสู่ห้วงเหวลึก” นับเป็นความคิดของความกลมกลืนกันระหว่างมนุษย์กับจักรวาล พวกโรแมนติคเน้นให้เห็นความสำคัญของภาวะจิต แสดงให้เห็นความคงอยู่ของความไร้สำนึก ซึ่งสามารถกำหนดประวัติและแสดงความหมายของมนุษย์ด้วยจิต สะสมภาพต่างๆ ไว้ภายในส่วนลึกของใจ กลายเป็นความทรงจำและความคิด ซึ่งสามารถสร้างความกลมกลืนให้แก่มนุษย์กับสรรพสิ่งทั้งมวล ในคำประกาศแถลงการณ์ของพวกเซอร์เรียลลิสม์ครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ. 1929 นั้น อังเดร เบรตองได้กำหนดไว้แน่ชัดว่า “มีเหตุผลทุกๆ เหตุผล ที่ได้รับการสมมติว่า ระดับอันแน่นอนของวิญญานต่อความมีชีวิตและความตาย ความจริงและมโนภาพ อดีตและอนาคต ความเคียดแค้นและความอ่อนแอ เบื้องบนกับเบื้องล่าง สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่รู้สึกได้ว่าเป็นความขัดแย้ง มันปราศจากจุดที่จะมองสำหรับเป็นแรงกระตุ้นสำหรับกิจกรรมที่อยู่เหนือความต้องการที่จะบรรลุให้ถึงระดับนั้นของพวกเซอร์เรียลลิสม์”

ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ได้รับการพัฒนาด้านเทคนิคและกรรมวิธีต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเปิดชุมทรัพย์แห่งภาพที่สั่งสมอยู่ในจิตไร้สำนึก เป้าหมายของลัทธินี้มีได้อยู่ที่การ “ผลิตศิลปะ” หากแต่ว่าเป็นเครื่องมือสำรวจสิ่งซ่อนเร้นอยู่ในตัวของมนุษย์ ดังเช่นการเดินทางทะเลาะขณะหลับอยู่ การสร้างวิมานในอากาศขณะลิ้มดาดิน การเพ้อ การเมา การถูกสะกดจิต และการเขียน โดยอัตโนมัติ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้อยู่ในฐานะเป็นตัวรับใช้กระตุ้นภาพของจิตไร้สำนึก ซึ่งไหลบ่าเข้าสู่ความสำนึกแล้วผันแปรความฝันเหล่านี้ให้มึเหตุและผลของความจริง ภาพที่เกิดขึ้นในจิตไร้สำนึกจะเต็ม

ไปด้วยความยุ่งเหยิง พร่ามัว นำอิศจรรย์ปราศจากเหตุและผล และบางคราวดูเป็นสิ่งลึกลับ สิ่งเหล่านี้ล้วนมีคุณค่าในการแสดงออกของศิลปกรรม ความรู้สึกเหล่านี้สามารถกระตุ้นปลุกเร้าได้โดยไม่ต้องเป็นต้องอาศัยยาสะกดจิต หรือวิธีการอื่นๆ แต่สามารถทำได้ด้วยการฝึกฝน ริมโบด์ กล่าวว่า “กวีกลายเป็นผู้ทำนายโดยอาศัยการฝึกหัดอันยาวนานที่เต็มไปด้วยสติสัมปชัญญะ ด้วยการทำความเข้าใจให้คลาดเคลื่อน” เท่ากับเป็นการฝึกฝนการชักย้ายถ่ายเท จับ โน่นผสมนี้ ฝึกจิตให้เปิดกว้างพร้อมที่จะหลั่งไหลความคิดความฝันออกจากจิตไร้สำนึกมาสู่การกระทำสร้างสรรค์ผลงาน โดยไม่ต้องผ่านจิตสำนึกกั้นกรอง

ขบวนการสร้างสรรค์ตามแนวอุดมคตินี้ เริ่มบุกเบิกโดยพวกกวี ดังเช่น อังเดร เบรตอง, ปีแอร์ รีเวอร์ดี จากนั้นกลุ่มจิตรกรได้เข้ามาร่วมบทบาทอย่างมาก จากรายชื่อของผู้เข้าร่วมแสดงนิทรรศการในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1925 มี ปีกาสโซ, แมนเรย์, อาร์พ, คเล, มักซ์ แอนส์, เดอ คิริโก และจากนิทรรศการในเดือนมีนาคม ค.ศ.1926 มีจิตรกรใหม่ๆ เพิ่มขึ้นอีก อาทิเช่น อังเดร มาส์ซง, ฮวน มิโร เป็นต้น พวกเขามีสถานแสดงภาพถาวรของกลุ่ม การมีที่แสดงงานและพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเช่นนี้ ทำให้มีโอกาสได้เพื่อร่วมงานผู้สามารถเพิ่มขึ้น ดังเช่น อีฟ ดองกิ และซัลวาดอร์ คาลิ ได้เข้าร่วมขบวนการในยุคต่อมา ข้อที่น่าสังเกต คือ กวีและจิตรกรต่างร่วมมือกันอย่างหนาแน่นแน่น ดังเช่น ในปี ค.ศ. 1928 อังเดร เบรตอง ได้เขียนหนังสือชื่อ ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ร่วมกับจิตรกรหลายคน

ในบรรดาจิตรกรผู้ร่วมขบวนการหลายคนนั้น นักวิจารณ์ศิลปะส่วนมากยกย่องให้ มักซ์ แอนส์และอาร์พ เป็นผู้ปฏิบัติงานเด่นตามอุดมคติของลัทธิ กล่าวคือ อาร์พแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการสร้างภาษาภาพที่มีความหมายทางนามธรรม ส่วนมักซ์ แอนส์ แสดงให้เห็นความสามารถในการวาดแบบเหมือนจริงให้ดูน่าประหลาดมหัศจรรย์ นอกจากสองคนนี้แล้ว มิโรและมาส์ซง ก็นับว่ามีความสำคัญที่เน้นให้เห็นวิถีทางของลัทธิที่ไปสู่การแสดงออกโดยอัตโนมัติอย่างบริสุทธิ์ คือเส้นและรูปทรง แสดงให้เห็นถึงการทำอะไรอย่างไร้การควบคุมของเหตุผล เป็นแรงกระตุ้นจากภายใน บางครั้งเรียกพวกทำงานลักษณะนี้ว่าพวก “ออโตมาติสม์” (Automatism) นอกจากมีกรรมวิธีดังกล่าวแล้ว ยังมีการปรุงแต่งให้มีการทำงานด้วยกรรมวิธีต่างๆ อีก เช่น ใช้วิธีการจับ โน่นผสมนี้ โดยใช้เทคนิคของการทำคอลลาจ หรือการนำเอาวัสดุต่างชนิด หรือที่มีลักษณะประหลาดมาใช้ร่วมกัน ฯลฯ มีทั้งที่ทำเป็นรูปทรงรู้เรื่องและเป็นแบบนามธรรม

จิตรกรทั้งสามคน คือ มักซ์ แอนส์ ดองกิ และซัลวาดอร์ คาลิ ได้แสดงความฝันของเขาออกมาให้เห็นถึงความเหลวไหลน่าหวัรของ โลก ผลงานบางภาพแสดงทัศนียภาพอันน่าประหลาด เพราะนำสิ่งที่เข้ากันไม่ได้นำมาวางเข้าไว้ด้วยกัน บางภาพแสดงถึงเครื่องจักรกลที่ดูพิลึกพิลั่น หรือร่างกายของคนที่มีภายในเป็นเครื่องจักรกล ภาพเหล่านี้ล้วนแล้วแต่แสดงให้เห็นถึงการรวมตัวกันอย่างอัตโนมัติ การกระตุ้นเร้าอารมณ์อย่างมีศิลปะ มีการค้นหารูปของความนึกฝันที่ปราศจากรูปแน่นอนในความจริง และสิ่งที่ประหลาด สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มารับใช้สร้างสรรค์โลกแห่งความฝัน เมื่อกกล่าวให้ชัดเจนแล้ว เซอร์เรียลลิสม์คือวิญญานนิยม (Animism) ที่ถือว่าชีวิตมีอยู่ได้เพราะ

วิญญาณ เท่ากับว่าเซอร์เรียลลิสม์สร้างให้สรรพสิ่งทั้งหลายที่ไร้วิญญาณปราศจากชีวิตกลับมา
 ชีวิตชีวาขึ้นมา สรรพสิ่งทั้งหลายที่ตายสูญสลายไปแล้วก็ฟื้นคืนชีพขึ้นมา แขน ขา ปีก หรือ
 กิ่งก้านสาขา เคลื่อนไหวไปมาได้โดยปราศจากสิ่งบังคับของร่างนั้นๆ พวกเขาได้สร้างสรรค์สิ่ง
 ทั้งหมดขึ้นจากสิ่งที่เราไม่เคยรู้เคยเห็นมาก่อน การที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าสรรพสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจาก
 ความเหลวไหล ความน่าประหลาดอัศจรรย์ของความฝัน ของจิตไร้สำนึก นำมารวมอย่างไม่ลงรอย
 กัน เป็นความรู้ใหม่ซึ่งได้รับการพัฒนาขึ้นมาผู้ชมผลงานของพวกเขาเซอร์เรียลลิสม์จะเห็น “สรรพสิ่งที่
 เป็นจริง” ด้วยตาได้ สามารถเลือก แยก และเข้าใจมันได้ว่า ตรงนั้นเป็นพวกก้อนหิน หอย และอื่นๆ
 เป็นการเผยให้เห็นภาพตามธรรมชาติที่แท้จริงด้วยวิธีการหลอกลวงและโดยความลึกลับ “สิ่งที่พบ”
 ของจิตรกรในลัทธินี้ แสดงให้เห็นความชำนาญของจิตใจที่มีความชัดเจนในธรรมชาติของความเป็น
 จริง จากนั้นจึงเกิดแรงกระตุ้นช่วยเหลือในการสร้างอย่างมีศิลปะ สิ่งใหม่ถูกตกแต่งเปลี่ยนแปลงจาก
 สิ่งที่มีอยู่แล้ว ทางด้านกวียอมขึ้นอยู่กับการใช้ถ้อยคำ สุโก บอลล์ ได้กล่าวอย่างน่าฟังว่า “เราได้
 บรรลุคำทั้งหลายด้วยพลัง ซึ่งทำให้เราสามารถค้นพบความเข้าใจเกี่ยวกับคำในพระคัมภีร์ของคริสต์
 ศาสนาว่า เต็มไปด้วยความซับซ้อนน่าอัศจรรย์” มารีเนตติวิกส์สำคัญคนหนึ่งของกลุ่มฟิวเจอร์ลิสม์
 ได้สรุปประโยคให้แก่อความหมายของคำที่เคลื่อนไหวได้อย่างวิเศษ ในการทำเช่นนี้บอลล์กล่าวว่า
 “ส่วนลึกที่สุดของความทรงจำจะต้องถูกปลุกให้ตื่นขึ้นและทำให้แข็งแรง”

ลัทธเซอร์เรียลลิสม์ได้รวบรวมศิลปกรรมต่างๆ โดยนำเอาแต่ละส่วนที่ศิลปินของแต่ละกลุ่ม
 แต่ละลัทธิมิจุเด่น ตั้งแต่งานของรูโซ พวกคิวบิสต์ ผลงานของ เดอ คิริโก พวกเมตาฟิสิกส์ และ
 พวกคาตามากันกรอง ทำให้ลัทธินี้ประสบความสำเร็จในขบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปกรรม
 ขบวนการหนึ่ง

2.5 รูปแบบศิลปะของลัทธเซอร์เรียลลิสม์

ศิลปินในกลุ่มเซอร์เรียลลิสม์ด้วยกันเองอาจแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้สองรูปแบบคือพวก
 เวนิสติกเซอร์เรียลลิสม์ (Viristic Surrealism) และพวกแอบโซลูท เซอร์เรียลลิสม์ (Absolute
 Surrealism)

กลุ่มเวนิสติก เซอร์เรียลลิสม์ เป็นลักษณะรูปแบบที่สำคัญของลัทธเซอร์เรียลลิสม์สากล และ
 ยังคงดำรงความสำคัญเป็นที่นิยมกันตลอดมาจนทุกวันนี้ เป็นกลุ่มที่แนวการแสดงออกสื่อให้เห็น
 อารมณ์บุคลิกภาพและความเชียวชาญในฝีมือ โคร่งเรื่องยังคงหยิบยืมวิธีการแบบเหมือนจริงตาม
 ธรรมชาติ แล้วนำมาขยายผสมผสานกับเรื่องฝัน ดังตัวอย่างเช่น นำความมดงามของภูมิประเทศบวก
 เข้ากับเรื่องราวที่ลึกลับของสิ่งต่างๆ ที่ถูกสร้าง รูปร่างเต็มไปด้วยความจินตนาการของความฝัน
 ความจริงแล้วพวกคาตาและพวกเมตาฟิสิกส์ได้สร้างความคิดขั้นพื้นฐาน รวมทั้งกรรมวิธีมาก่อน
 แล้ว กล่าวคือ ศิลปิน ได้นำภาพที่ปรากฏอยู่ในสายตาจากสภาพธรรมชาติมารับใช้ในฐานะ เพื่อแสดง
 เรื่องราวบรรยายประสบการณ์ในชีวิตของศิลปิน โลกแห่งความจริงของสรรพสิ่งต่างๆ ตาม

ธรรมชาติเปลี่ยนแปลงมาเป็นความฝันและถูกฝันแปรออกมาในรูปศิลปกรรมอีกต่อหนึ่ง ด้วยเรื่องราวที่สร้างขึ้น จิตรกรแสดงให้เห็นบรรยากาศของสภาพจิตใจซึ่งเข้ากันกับความคิดและความเข้าใจในความจริงของเขา เรื่องส่วนบุคคลที่แตกต่างกันไปถูกกันไว้ต่างหาก แต่ส่วนหนึ่งซึ่งศิลปินในกลุ่มนี้ทุกคนมีความคล้ายคลึงกัน คือ มีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การไม่เชื่อและชอบทำลายโลกแห่งความจริงที่ตามองเห็น ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ศิลปินต่างมีรากฐานความสงสัยต่อเรื่องของความจริง ทั้งหมดที่กล่าวนี้เป็นโครงสร้างส่วนใหญ่ของพวกเวริสติกเซอร์เรียลลิสม์ พวกเขามองโลกแห่งความจริงในสายตาว่าเป็นภาพมายาทั้งหมด มีพลังของสัญชาตญาณที่ไร้การบังคับ ดังนั้นพวกศิลปินจึงรวมพลังของการแสดงออกมาให้มีแนวแห่งการมองโลกในแง่ร้ายของจิตใจ ศิลปินเด่นๆ ในแนวนี้มี มักซ์ แอนส์, มาร์ค ซากาล ฯลฯ เป็นต้น

ส่วนแอ็บโซลูท เซอร์เรียลลิสม์นั้น เป็นแนวทางใหม่แนวทางหนึ่งซึ่งแตกแยกไปจากกลุ่มเวริสติกเซอร์เรียลลิสม์ในด้านรูปแบบการแสดงออก คือ มีรากฐานมากจากการค้นคว้าและค้นพบของรูปแบบบางอย่างของศิลปินร่วมสมัย ดังเช่น พวกคิวบิสต์ และการวาดภาพของกลุ่มนามธรรม ซึ่งพวกแอ็บโซลูท เซอร์เรียลลิสม์นำมาใช้ ศิลปินที่เด่นก็มี ฮวน มิโร มัคดา เป็นต้น อังเดร เบรตองยอมรับว่าลัทธิคิวบิสต์และพวกแอ็บสเตรกต์เป็นผู้บุกเบิกที่สำคัญต่อศิลปินกลุ่มเซอร์เรียลลิสม์ไม่น้อย เพราะลัทธิใหม่ๆ เหล่านั้นได้สังเคราะห์สิ่งใหม่และค้นคว้าเทคนิคต่างๆ ให้เกิดขึ้นเป็นประโยชน์ต่อวงการศิลปะอย่างมาก ทำให้อาณาจักรในการแสดงออกของศิลปินเปิดกว้างมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ทั้งสองกลุ่มมีพื้นฐานจากความฝัน จากจิตไร้สำนึกเช่นเดียวกัน แตกต่างกันเพียงด้านรูปแบบ กรรมวิธี และการแสดงออกเท่านั้น

ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ (Surrealism) ความเจริญด้านความคิด ทางลัทธิของศิลปะมีส่วนให้อิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์และศิลปศึกษา เป็นอันมาก ดังเช่นลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ของกลุ่มศิลปินสมัยใหม่อีกกลุ่มหนึ่งในปัจจุบัน คำว่า เซอร์เรียลลิสม์ (Surrealism) มี อโพลินาร์ กรี และนักวิจารณ์มีชื่อชาวฝรั่งเศส เป็นผู้ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1917 ครั้งแรกมีความมุ่งหมายเพื่อให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี แต่ตอนหลังความหมายเพี้ยนไปเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับขบวนการจิตไร้สำนึก ที่เป็นไปอย่างเสรีโดยอัล โนมัดติ กลายเป็นชื่อประชดสังคมไป ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ เจริญงอกงามจากลัทธิ ดาดา (Dadaism) ซึ่งเกิดขึ้นในสวิส เกรซริค และแผ่ขยายไปเยอรมัน ฝรั่งเศส และอเมริกา เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 1 ระเบิดนั้นศิลปินกลุ่มหนึ่งผู้ซึ่งไม่พอใจในการสงคราม ที่มีแต่การทำลายล้างผลาญกัน จึงรวมพลังกันประท้วงโดยสร้างศิลปะแบบ ดาดา ขึ้น เพื่อต่อต้านการสงครามต่อต้านการทำลาย และกฎเกณฑ์ความงามอันหลอกลวง โดยใช้วิธีหนามยอกเอาหนามบ่ง หรือเกลือกจิ้มเกลือก คือว่าแทนที่จะแสดงออกทางศิลปะให้เห็นงามกลับแสดงให้เห็นสิ่งที่น่าเกลียด ตลก หยาบโหล่น ทั้งนี้เพื่อเตือนให้มนุษย์ด้วยกันรู้สึกสำนึกในผลร้ายของสงครามนั้น ศิลปินกลุ่มนี้กล่าวว่าความรู้สึกของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าทำรู้สึกอย่างไร จงแสดงออกทันทีอย่าสกดกั้นเอาไว้ เพราะมันจะฝังอยู่ใต้จิตสำนึกและจะเป็นอันตรายต่อตัวท่านเอง จากคำกล่าวของลัทธินี้ ทำให้ทราบว่ลัทธินี้เกี่ยวข้องกับจิตไร้สำนึก ซึ่งเป็นระยะพอดีกับที่นายแพทย์ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (1856-1934)

ประกาศทฤษฎีด้านจิตวิทยาอยู่ในยุโรปพอดี นับว่า ซิกมันด์ ฟรอยด์ มีส่วนช่วยให้ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ มีอิทธิพลต่อวงการมาก

ก. ด้านเรื่องราว

1. เป็นเรื่องราวในอดีตมีความหมายต่อศิลปิน เช่น ผิดหวัง ความรัก ความหยิ่งผยอง ความกลัว
2. เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับคนอื่น การแนะนำสั่งสอนในทางลบ คล้ายกับกลุ่มดาด

ข. ด้านรูปทรงและวิธีการ

1. ศิลปินแสดงออกด้วยสีที่มีความเข้มปานกลาง ให้ความรู้สึกนุ่มนวลบนผิวหน้า ด้วยการเกลี่ยให้กลมกลืน
2. ศิลปินแสดงออกด้วยวัสดุอื่น ปนกับสีวัสดุที่ศิลปินผู้นั้นถนัด เช่น ทราซปกับสีน้ำมัน กระจกสีปนกับสีน้ำมัน
3. ศิลปินพยายามจะซ่อนสิ่งที่ต้องการแสดงออกด้วยเทคนิคของการเขียนเช่น เขียนวัตถุบนกระจกใส หรือเขียนความชัดเจนของสิ่งของคลุมเรื่องที่ต้องการแสดง
4. ศิลปินพยายามสร้างสรรค์ แสงเงา และสีขึ้นเอง

2.6 ประวัติจิตรกรคนสำคัญของลัทธิเซอร์เรียลลิสม์

ภาพที่ 2.8 มาร์ค ซากาล (Marc Chagall, 1889)

จิตรกรชาวยิวรัสเซีย เกิดที่เมืองไวเทปสก์ (Vitebsk) เริ่มศึกษาศิลปะที่กรุงเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก (กรุงเลนินกราดปัจจุบัน) เมื่อปี ค.ศ. 1910 เดินทางมายังกรุงปารีส ได้เข้าร่วมในกลุ่มอวองการ์ด การ์ด (Avant-gard = กลุ่มหัวก้าวหน้า) ของฝรั่งเศสในยุคนั้น ในปี ค.ศ. 1914 เดินทางกลับรัสเซียไปก่อตั้งโรงเรียนสอนศิลปะที่บ้านเกิดของเขา ในปี ค.ศ. 1917 ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น

ผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ชั้นสูงทางจิตรศิลป์ที่เมืองนี้ (การปฏิวัติใหญ่ของชนชั้นกรรมมาชีพเมื่อเดือนตุลาคมสำเร็จเรียบร้อยแล้ว) แต่แล้วลักษณะส่วนตัวของชากาลกับเจ้าหน้าที่นั้นไม่อาจไปด้วยกันได้ เพราะเขาเองเป็นคนมีความคิดชอบฝืนแต่ทางการมีความต้องการในเรื่องความจริงทางสังคม ดังนั้นจึงเดินทางเข้ากรุงมอสโก

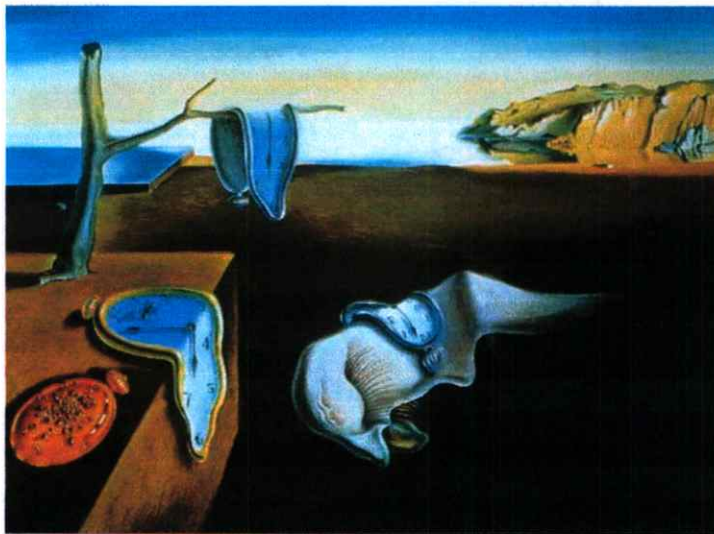
ภาพที่ 2.9 Marc Chagall. Wedding. 1910. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 125 x 89 เซนติเมตร

ศิลปินในกลุ่มคือ

ซันวาดอร์ ดาลี (Salvador Dalí) เขียนภาพประต้วงของสังคม ชื่อ Premonition of Civil war แสดงบรรยากาศของความหวาดกลัวด้วยรูปน่าเกลียด น่ากลัว อีกรูปหนึ่งที่มีชื่อเสียง คือภาพนาฬิกาเหลว

ภาพที่ 2.10 Salaador Dali . Premonition of Civil. 1936. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 100 x 99 เซนติเมตร

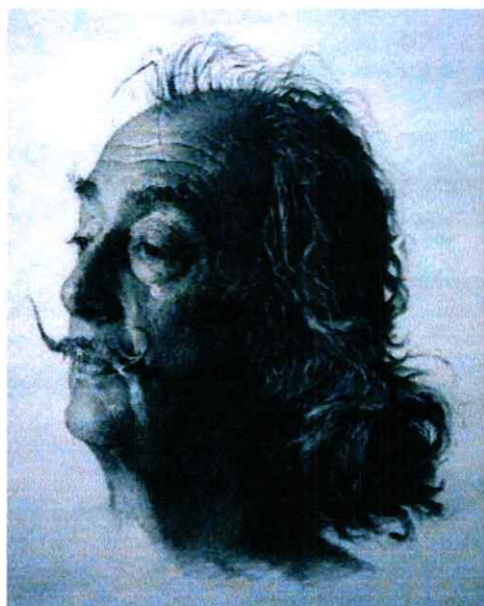
ภาพที่ 2.11 Salaador Dali. The Persistence of Memory. 1931. สีน้ำมันบนผ้าใบ.

- มาร์ค ชากาล (Mare Chagall)
- คิริโก (Giogio de Chirico)
- พอล คลี (Paul Klee)
- มาเซล ดูชองปี (Marcel Duchamp)

ศิลปะแนวเซอร์เรียลลิสม์ มีความหมายว่า เหนือความจริง เพราะศิลปะแนวนี้ถ่ายทอดเรื่องราวเหนือธรรมชาติ ถ่ายทอดสิ่งที่อยู่ในความฝันออกมา ว่ากันว่า ความฝันนั้นเป็นสิ่งที่แท้จริงเสียยิ่งกว่าความจริง เป็นสุดยอดของความป็นจริง เซอร์เรียลลิสม์ได้วิวัฒนาการมาจากพวกคาตาอิสม์

ในเรื่องราวของการมองความจริงอันพิสดาร ศิลปินมองเห็นว่าโลกความเป็นจริงที่เห็นอยู่เป็นภาพมายาทั้งหมด (แต่กลับเห็นความฝันเป็นเรื่องจริง ออกจะสับสนอย่างไรไม่รู้) นี่เป็นการเคลื่อนไหวของศิลปะแบบหนึ่ง ที่มีความคิดพ้องตามทฤษฎีของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ ที่ว่ามนุษย์ทุกคนอยู่ภายใต้อิทธิพลของจิตไร้สำนึก ซึ่งเราฝังความอยากอันมิได้ชัดเจน จนเกิดทำให้รู้สึกว่าการปาดเถื่อนยังมีได้หายไปจากมนุษย์ หากแต่หลบอยู่ในส่วนลึกของจิตใจ งานเซอร์เรียลลิสม์มีความสำคัญอยู่ที่การแสดงออกของจิตไร้สำนึกอย่างอิสระ ปราศจากการควบคุมของเหตุผล มีความฝันและอารมณ์จินตนาการค่อนข้างโน้มเอียงไปในทางกามวิสัย หลักการของเซอร์เรียลลิสม์ คือ จินตนาการเป็นส่วนสำคัญของการแสดงออก จินตนาการคือจิตไร้สำนึก และจิตไร้สำนึกเป็นภาวะของความฝัน ที่มีขบวนการต่อเนื่องกันซึ่งนำไปสู่การสร้างผลงานศิลปะได้ สิ่งที่เราเห็นจากโลกภายนอกขณะตื่นเป็นเพียงปรากฏการณ์ทางการแทรกแซงความงามของพวกเขาคือความมหัศจรรย์ ความมหัศจรรย์เพียงอย่างเดียวที่สามารถสร้างศิลปะให้สมบูรณ์ได้ และยังให้ความรู้สึกที่เต็มไปด้วยความหมายต่อความรู้สึกของมนุษย์

2.7 ศิลปินที่ได้รับอิทธิพล

ภาพที่ 2.12 ซัลวาดอร์ ดาลี (Salvado Dali)

2.7.1 ซัลวาดอร์ ดาลี (Salvado Dali)

ซัลวาดอร์ โดมิงโก เฟลิเป ซสซชินโต ดาลี โดเมนเนก (Salvador Domingo Felipe Jacinto Dali Domennech) หรือเป็นที่รู้จักกันในชื่อ ซัลวาดอร์ ดาลี (Salvado Dali) (11 พฤษภาคม พ.ศ. 2447- 23 มกราคม พ.ศ. 2532) เป็นจิตรกรชาวสเปน มีชื่อเสียงจากผลงานภาพวาดแนวเหนือจริง

ดาลีเป็นลูกชายคนเดียวของบ้าน เนื่องจากก่อนที่เขาจะเกิดไม่นาน พี่ชายของเขาได้เสียชีวิตลง ทำให้พ่อแม่ รักและหวงแหนเขามาก เขามีงานแสดงศิลปะตอนอายุ 14 ปี ที่บ้านของเขาเอง โดยได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่

เขาศึกษาศิลปะที่โรงเรียนสอนศิลปะแห่งหนึ่งในกรุงมาดริด แต่เขาไม่เคยเข้าสอบเลยแม้แต่ครั้งเดียว เพราะเขาคิดว่าไม่มีใครสามารถตัดสิน “ศิลปะ” ได้และเขาก็ไม่ใส่ใจด้วยถึงแม้ว่าจะโดนไล่ออกถึงสองครั้งก็ตาม (ช่วงนี้ได้พบกับเฟเดริโก การ์ซีอา ลอร์กา ซึ่งต่อมากลายเป็นกวีเอกคนหนึ่งของสเปน) เขาทำทุกอย่างเพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปะในแบบของตัวเอง เมื่อดาลีอายุได้ 20 ปี โคน จับซ้อหาทางการเมือง อีก 5 ปี ต่อมาได้เข้าร่วมกับศิลปินกลุ่ม Surrealism มุ่งหมายเน้นความเพื่อฝันเหนือจริง และช่วงนี้เองที่เขาได้พบกับ ปาโบล ปิกัสโซ จิตรกรเอกอีกคนหนึ่ง

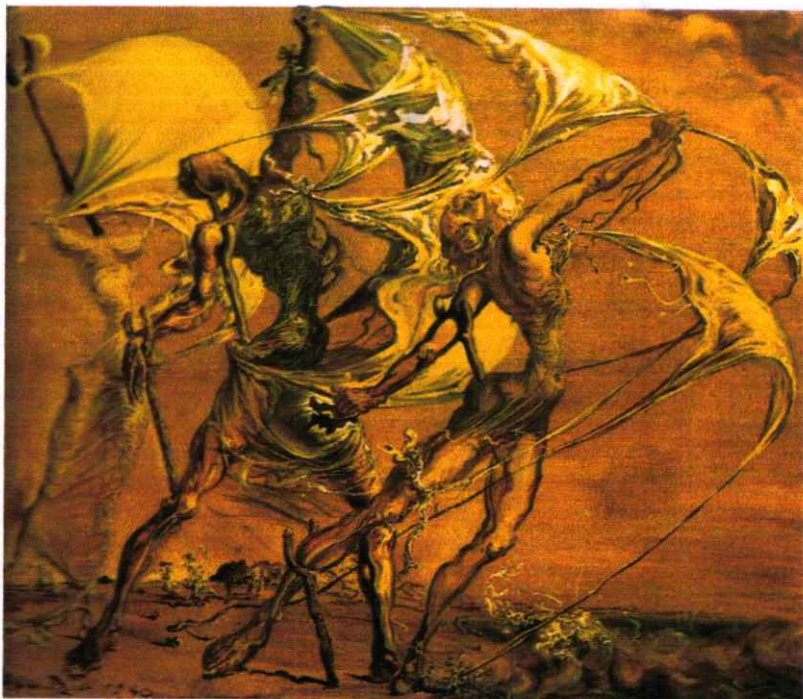
ช่วงนี้เองที่ดาลีได้อยู่กินกับกาลา (Gala) ที่เป็นทั้งเพื่อนคู่คิด นางแบบ และมีงานทำนิตยสารด้วยกัน ช่วงอายุที่ได้ 34 ปี การเขียนรูปของดาลีเริ่มพัฒนาจนกลายเป็นแนวที่เห็นกันในปัจจุบัน

ปี พ.ศ. 2498 เริ่มเขียนงานแนวศาสนา เช่น ภาพ Crucifixion (จะสังเกตได้ว่าเขาเริ่มเบนมาทำงานแนวศาสนาประมาณปี พ.ศ. 2495) ซึ่งก็เป็นเหตุให้เขาถูกขับออกจากกลุ่ม Surrealism (แต่ดาลีบอกว่าเขาไม่เหลือคือ Surrealism)

กาลา ภรรยาของเขาได้เสียชีวิตลงในปี พ.ศ.2525 ต่อมาในปี พ.ศ. 2532 ดาลี ก็เสียชีวิตลงด้วยโรคหัวใจล้มเหลว รวมอายุได้ 85 ปี ซัลวาดอร์ ดาลี เป็นแบบอย่างให้กับศิลปินรุ่นหลังหลายต่อหลายคน ด้วยความที่งานของเขามีอัตราค่าขายสูงและความที่เปี่ยมไปด้วยเอกลักษณ์ในการเขียนรูป

ภาพที่ 2.13 Salvador Dali. Crucifixion (Corpus Hypercubus). 1954. สีน้ำมันบนผ้าใบ.

ภาพที่ 2.14 Salvador Dali. Group of Women Imitating the Gestures of a Shoener. 1940.
สีน้ำมันบนผ้าใบ. 120 x 110 เซนติเมตร

ภาพที่ 2.15 Salvador Dali. Spider of Evening...Hope!. 1940. สีน้ำมันบนผ้าใบ.

150 x 250 เซนติเมตร

ภาพที่ 2.16 Salvador Dali. Family of Marsupial Centaurs. 1940. สีน้ำมันบนผ้าใบ.

200 x 170 เซนติเมตร

ภาพที่ 2.17 อีฟ ตองกี (Yves Tanguy)

2.7.2 อีฟ ตองกี (Yves Tanguy , 1900-1955)

เป็นจิตรกรชาวฝรั่งเศส เกิดที่ปารีส และตายที่ คอนเนคติกัท อเมริกาเขาเริ่มจากการเป็นพ่อค้า ออกค้าขายไปทั่วโดยทางเรือ เช่น อังกฤษ โปรตุเกส สเปน แอฟริกาและอเมริกาใต้

ในปี 1920 เขาได้พบกับเพื่อนอีก 2 คน ชื่อว่า Jacques Per'vert และ Marcel Duhamel ซึ่งต่อมาได้อยู่ร่วมกันที่บ้านที่ Marcel ได้ซื้อไว้ใกล้ๆสถานี Mont-Parnasse

ปี 1923 TANGUY ตัดสินใจเริ่มต้นเขียนรูปโดยได้รับแรงบันดาลใจจากการเข้าชมงานของ Chirico ที่แกลเลอรี Paul Guillaume โดยที่เขาไม่เคยจับพู่กันหรือคิดที่จะวาดรูปมาก่อนในชีวิตเขา เริ่มต้นค้นพบตัวเอง ได้สัมผัสกับสิ่งที่ดูเหมือนว่าเรียกร้องหาเขามาตลอดชีวิต การเขียนรูปสร้างโลกใหม่ให้แก่เขา โลกส่วนตัว โลกแห่งสภาวะจิตของเขา ที่ถูกแยกออกจากโลกแห่งความเป็นจริงอย่างสิ้นเชิง เป็นโลกใบใหม่แห่งการสร้างสรรค์ของเขาที่ไม่เหมือนใครจนเกือบเรียกได้ว่ามีเอกลักษณ์เฉพาะตัวค่อนข้างชัดเจน

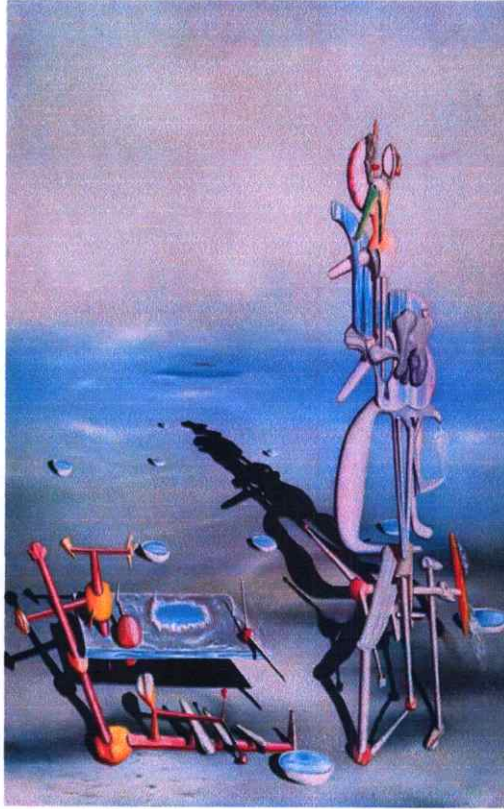
ปี 1925 เขาพบกับกลุ่มศิลปินแนวทงเหนือจริง (Surrealists) และเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มและออกแสดงผลงานในนิทรรศการต่างๆของกลุ่มทั่วทั้งฝรั่งเศสและต่างประเทศผลงานของ TANGUY นั้นนำเสนอ และสนับสนุนแนวคิดของเขาที่ได้รับอิทธิพลในเรื่องเกี่ยวกับพลังแห่งสภาวะจิตที่มีเหนือร่างกายของมนุษย์ เป็นสารที่เขาต้องการสื่อ นำเสนอและส่งสัญญาณถึงผู้ที่เข้าชมงานและสังคม ให้เข้าถึงโลกแห่งสภาวะจิตที่เป็น โลกส่วนตัวของเขาซึ่งสร้างสรรค์ผลงานได้จากการแยกตัวออกจากผู้คน โดดเดี่ยวตัวเองจากโลกแห่งความเป็นจริงของสังคมที่สร้างความลึกลับน่าค้นหาได้เป็นอย่างดีในตัวเขา สร้างความอยากรู้อยากเห็น กระตุ้นความสนใจต่อบุคคลอื่น ได้อย่างประสพผลสำเร็จ

TANGUY ประสบผลดีมีความสำเร็จในการถ่ายทอดและชี้ให้เห็นและเข้าถึงในผลงาน การสร้างสรรค์ของเขา ไม่ใช่ด้วยการเล่าเรื่องอย่างตรงไปตรงมาที่ไร้เสน่ห์ แต่เป็นการสัมผัสได้ด้วย ความรู้สึกผ่านผลงานเชิงเปรียบเทียบ โลกส่วนตัวแห่งสภาวะจิตกับโลกเสมือนใต้ทะเลที่ถูกสร้าง ขึ้นมาใหม่ เป็นฉากๆ หนึ่งในโลกใบใหม่ที่ถูกสร้างขึ้นมาจากทัศนคติส่วนตัว เป็นผลงานแห่ง สภาวะจิตที่น่าเสนอด้วยรูปทรงที่ถูกสร้างขึ้นมาจากความฝัน เป็นรูปทรงที่หลากหลาย แตกต่าง แต่สร้างขึ้นมาจากพื้นฐาน โครงสร้างที่ชัดเจนมั่นคงด้วยอิทธิพลในความเชื่อและสภาวะจิตภายในที่ ก่อนข้างมีเหตุผล มีแบบมีแผน ซึ่งสามารถเห็นได้ชัดในผลงานวาดเส้นของเขาซึ่งต่อมาเป็นส่วนเด่น และสำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์งานของเขา

ผลงานแต่ละชิ้นของเขา เปรียบเสมือนทางเดินที่นำไปสู่โลกที่ไม่มีใครรู้จัก เป็นผลงานที่เกิดจาก อิทธิพลของการเดินทางค้นหาตัวตนของเขา เช่นในปี 1939 ที่เดินทางไปอเมริกา และแคนาดา และ ปี1942 ที่เขาหลงหลักปักบ้านที่เมืองWoodbury, Connecticut

ปี1948 เขาได้รับสัญชาติอเมริกัน เป็นพลเมืองของอเมริกาโดยสมบูรณ์ จึงเริ่มก่อร่างสร้าง โลกส่วนตัวในฟาร์มนอกเมืองที่ห่างไกลผู้คนเพื่อสร้างผลงานทางศิลปะ เป็นผลงานที่ปราศจากการ ครอบงำใดๆตามที่เขาหวังและตั้งใจไว้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปสู่แนวทางที่ถูกต้องมั่นคง เกิดผลผลิต แห่งความซับซ้อนของโครงสร้างที่เติบโตไปตามเวลาและการฝึกฝน ซึ่งขบเน้นความเชื่อในสิ่งที่เขา ทำและสร้างผลงานที่มีเอกลักษณ์ได้ในที่สุด

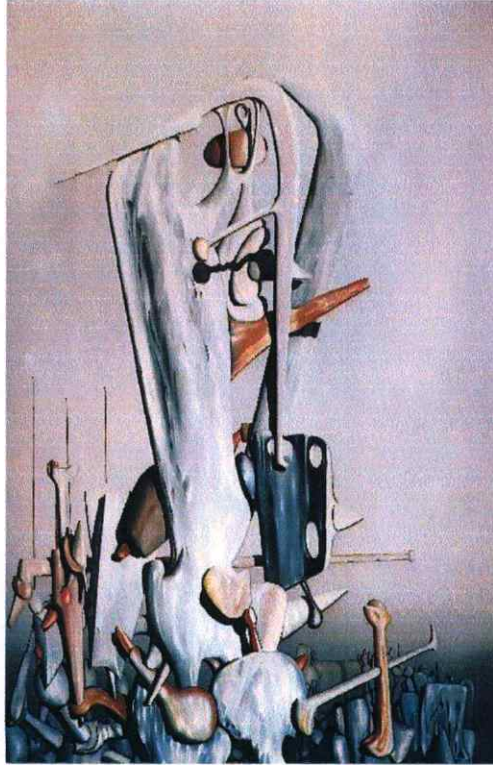
ปี1950 เกิดการเปลี่ยนแปลงในการสร้างสรรค์งานของเขา ซึ่งเป็นช่วงปีสุดท้ายของชีวิต เขา เริ่มที่จะเขียนงานขนาดใหญ่(Multiplication of Arcs, 1954) ที่มีโครงสร้างของรูปที่เปลี่ยนแปลงจาก การใช้พื้นที่ว่างที่รีน ไหล กลมกลืนและสมดุลในผลงานก่อนหน้านี้ เป็นสภาวะแห่งการหยุดนิ่ง มั่นคงเข้มแข็งในสภาวะจิตโดยฉับพลัน เปรียบเสมือนลาวาที่ร้อนแรงเคลื่อนไหว ทันใดนั้นก็กลับเย็น ลงและกลายเป็นวัตถุหยุดนิ่งอยู่กับที่ แข็งครึ้ง ไม่วูบไหว คล้ายกับสภาวะจิตของคนเตรียมพร้อม แล้วที่จะเผชิญหน้ากับความตาย

ภาพที่ 2.18 Yves Tanguy. Indefinite Divisibility. 1942. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 101.6 x 88.9 เซนติเมตร

ภาพที่ 2.19 Yves Tanguy. From Green to White. 1954. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 98.5 x 81 เซนติเมตร

ภาพที่ 2.20 Yves Tanguy. My Life White and Black. 1944. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 92 x 76 เซนติเมตร

ภาพที่ 2.21 วิฟราโด แลม (Wifredo Lam)

2.7.3 วิฟราโด แลม (Wifredo Lam)

เคิบโตที่คิวบาภายใต้การเลี้ยงดูของยาที่หลงใหลและฝึกฝนในศาสตร์มนต์คำแห่งเวทคูต่อมา วิฟราโคย้ายไปอยู่ที่ปารีสที่ซึ่งเขาได้พบกับปิกัสโซ และกลายมาเป็นเพื่อนรักที่สนิทกันที่สุด มีความใกล้ชิดกันทั้งในเรื่องส่วนตัวและการสร้างสรรค์เชิงศิลปะ

ปี1939 เขารวมกลุ่มกับศิลปินแนวทางเหนือจริง (Surrealists) และเป็นส่วนหนึ่งในหนังสือที่ Andre Breton เขียนชื่อว่า Fata Morgana ซึ่งวิลเฟรโดเป็นผู้วาดเส้น

หลังจากการเข้ายึดครองฝรั่งเศสของเยอรมัน วิฟราโค เบรตัน และแมสสัน ได้เดินทางออกจากยุโรปโดยทางเรือเพื่อไปคิวบา ด้วยการช่วยเหลือของ The International Rescue Committee องค์การซึ่งต่อมาวิฟราโคได้กลับมาระดมทุนทางการเงินช่วยเหลือด้วยการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ Lithograph ชุด Flight Portfolio

เมื่อกลับมาคิวบาอีกครั้งเขาได้ทำงานอย่างต่อเนื่องโดยได้รับอิทธิพลทั้งจากศิลปะแนวเอพริกัน-คิวบาและวัฒนธรรมแบบยุโรป ทำให้เขาพัฒนางานได้อย่างรวดเร็วทั้งในด้านแนวคิดและทักษะฝีมือหลังสงครามสงบเขาออกเดินทางเพื่อค้นหาแนวทางในการทำงานอีกครั้งและสุดท้ายก็กลับไปตั้งหลักแหล่งที่ปารีส และมีการเดินทางระยะสั้นไปอิตาลีบ้างบางครั้ง

ที่ปารีส วิฟราโค และปิกัสโซ รวมไปถึงศิลปินกลุ่มเยอรมัน เอ็กเพรสชันนิสซึม (German Expressionists) ได้สร้างสีสันและความก้าวหน้าพัฒนาการให้วงการศิลปะยุโรปเป็นอย่างมาก ด้วยการผลิตผลงานที่ฉาบเคลือบไปด้วยอิทธิพลแห่งศิลปวัฒนธรรมแอฟริกา

ผลงานของวิฟราโคไม่เพียงแต่นำเอาแนวคิดและเรื่องราวจากวัฒนธรรมแอฟริกากันมาใช้ แต่เพียงแค่นี้ก็เกินพอแล้ว เขายังนำเสนอได้ครบทุกแง่มุม ทั้งในเรื่องที่มาจากพื้นฐานข้อมูลที่เป็นจริงและการนำเสนอที่แฝงไปด้วยอารมณ์ขันหรือประชดประชันเสียดสีสังคมอีกด้วย เป็นการเยาะเย้ยถากถางความมีวัฒนธรรมของยุโรป เป็นการนำเสนอรูปแบบใหม่ในเชิงประชดเปรียบเทียบกับวัฒนธรรมยุโรปกับความเป็นชนชาติที่ถูกดูถูกเหยียดหยามว่าต่ำกว่า ด้อยกว่าในทุกมิติของวัฒนธรรมแอฟริกา เพียงเพื่อตอบสนองความต้องการในโลกที่กำลังค้นหาความแปลกใหม่ หลีกหนีความจำเจซ้ำซ้อน เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวคิดใหม่ที่ตอกย้ำความเป็นผู้ที่เจริญที่สุดของยุโรป จนจำต้องถินน้ำลายตนเองแอบเอาวัฒนธรรมที่ตัวเองดูถูกว่าต่ำกว่ามาใช้ในงานของตน

ผลงานของวิฟราโค ถูกเก็บสะสมไว้ในพิพิธภัณฑสถานและหอศิลป์สำคัญๆ เช่น Moma, Guggenheim, Tate รวมไปถึงในเมืองสำคัญต่างๆ เช่น Paris, Dusseldorf, Madrid, Barcelona, Chicago, Tokyo, Pittsburgh, งานเทศกาลศิลปะสำคัญเช่น

Kassel Documenta(1959,1960,1965), Venice Biennale (1972) และอีกมากมายกระจายอยู่ทั่วโลก

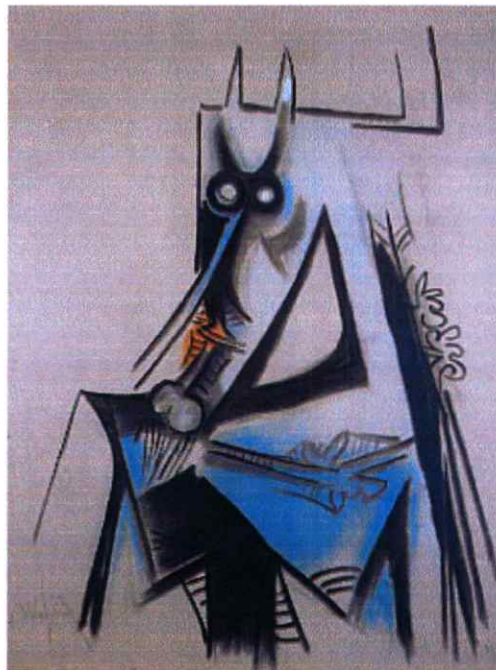
หลังจากที่ วิฟราโค ตาย ผลงานของเขาเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินที่สำคัญในลำดับต้นๆของศตวรรษที่20เลยทีเดียว

ผลงานสร้างสรรค์วาดเส้นของวิฟราโคในช่วงต้นๆ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในเรื่องการใช้เส้นในการสร้างรูปทรง เช่นผลงานวาดเส้นที่เมืองมาร์เซย์ ที่แสดงถึงความสามารถสูงสุดในเรื่องของจังหวะและจินตนาการการสร้างสรรค์ในการวาดเส้น

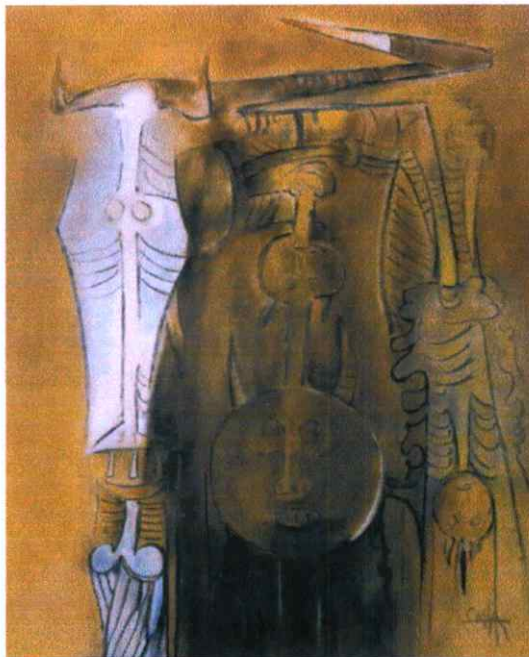
วึฟราโด ยังได้รับอิทธิพลจากศิลปะแนวคิวบิสม์ (Cubism) จากปิกัสโซ ซึ่งทั้งหมดนำไปสู่การคลี่คลายของรูปทรงมนุษย์ไปสู่รูปทรงต่างๆที่เป็นผลงานที่ยอดเยี่ยมระยะต่อมา

จากการผสมผสานศิลปะแนวเหนือจริงและแนวคิวบิสม์ ทำให้เขาสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่มีเส้นสายที่สร้างชีวิตชีวาของรูปทรงผู้หญิงเปลือย พัฒนากลายเป็นรูปทรงผสมกึ่งมีชีวิต (Hybrid) ได้ในที่สุด

วึฟราโดได้รับการยอมรับว่าเป็นหนึ่งในศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากการค้นคว้าแสวงหา รูปทรงและแนวคิดใหม่ๆจากการทำงานภายใต้การค้นหาสภาวะจิตของตนเองได้ดีที่สุดคนหนึ่ง

ภาพที่ 2.22 Wifredo Lam. Le Regard ver Tical. 1973. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 65 x 50 เซนติเมตร

ภาพที่ 2.23 Wifredo Lam. Untitled. 1969. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 100 x 80 เซนติเมตร

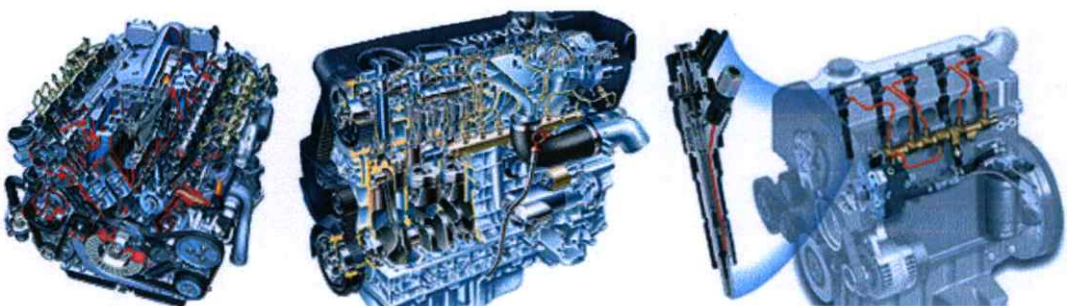
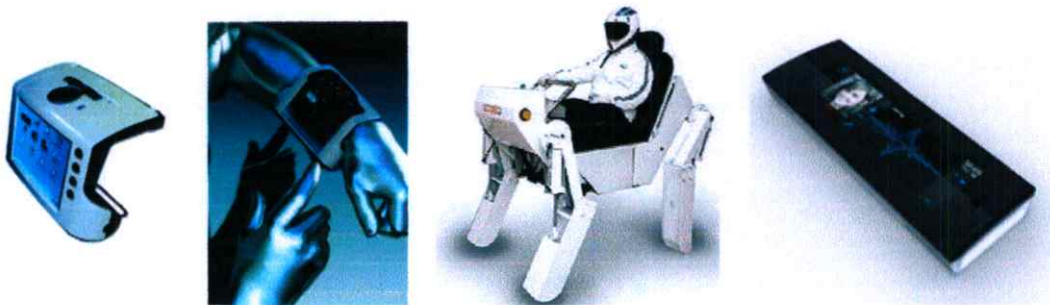
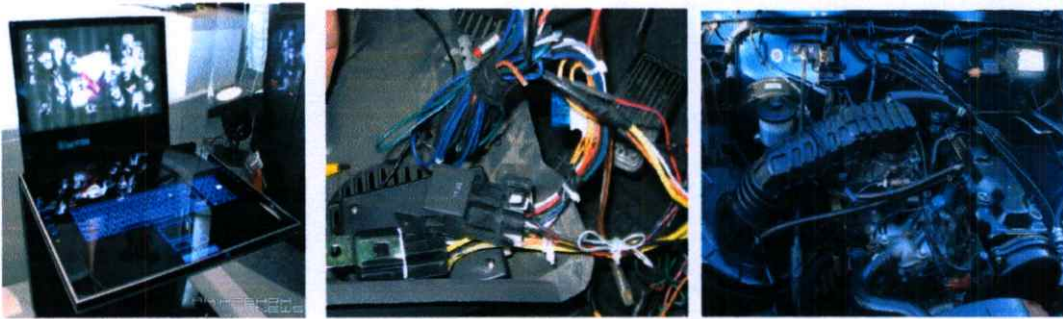
ภาพที่ 2.24 Wifredo Lam. Le guerrier / The warrior. 1947. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 100 x 90 เซนติเมตร

บทที่ 3

การดำเนินการสร้างสรรค์

3.1 ขั้นตอนการดำเนินงานการสร้างสรรค์

การศึกษาข้อมูลในงานสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดนี้เริ่มจากการรวบรวมข้อมูลที่ข้าพเจ้าได้รับรู้และสัมผัสถึงเทคโนโลยีที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น โทรศัพท์ เครื่องยนต์ เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ วงจรไฟฟ้า ฯลฯ ที่มีการเชื่อมโยงถึงจินตนาการของตัวข้าพเจ้า เพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้ได้มาซึ่งแนวคิดที่ชัดเจน สามารถลำดับได้ดังนี้

ภาพที่ 3.1 ข้อมูลภาพทางอินเทอร์เน็ต

ภาพที่ 3.2 ข้อมูลภาพร่างต้นแบบความคิด

3.2 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1

จากการที่ข้าพเจ้าได้สังเคราะห์ให้ได้มาซึ่งแนวคิด ที่ชัดเจนผ่านข้อมูลที่ผสมผสานจินตนาการมาสร้างเป็น ผลงานสเก็ตซ์ จำนวน 4 ชิ้นงาน โดยการนำรูปทรงของมนุษย์ที่หลอมรวมกับเทคโนโลยี ในกิริยาท่าทางที่ผิดเพี้ยนการก้าวข้ามจากความเป็นจริง รวมถึงการเน้นโทน สี ชมพูอมม่วง ที่สร้างบรรยากาศโดยรวม จนเกิดเป็นมิติที่ลึกกลับบ่งบอกถึงอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัวที่ข้าพเจ้าแสดงออกมาในงานศิลปะที่เหนือความจริง ภายได้เทคนิคการเขียนพื้นผิวของวัตถุที่มีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัด

ภาพร่างชุดที่ 1

ภาพที่ 3.3 (ภาพร่างชุดที่ 1) ภาพร่างชิ้นที่ 1

ภาพที่ 3.4 (ภาพร่างชุดที่ 1) ภาพร่างชิ้นที่ 2

ภาพที่ 3.5 (ภาพร่างชุดที่ 1) ภาพร่างชิ้นที่ 3

ภาพร่างชุดที่ 1

ในภาพร่างชุดนี้ ข้าพเจ้าได้ทำการสร้างสรรค์ผลงานสเก็ตซ์ในแนวที่มีความหลากหลายของรูปร่างมนุษย์ที่ได้ทำการปรับเปลี่ยนและผสมผสานรูปทรง จากความเป็นจริงให้แตกต่างในหลายมุมมองและ โทนสีที่เป็นเอกลักษณ์มากขึ้น

ในความสมบูรณ์ของภาพร่าง ภาพร่างชิ้นที่ 3 (ภาพที่ 3.5 หน้า 47) ได้ถูกเลือกนำมาขยายเป็นผลงานจริง ทั้งรูปลักษณะที่มีความลงตัว พร้อมทั้งการเปลี่ยนแปลง โทนสีให้มีความแปลกใหม่กว่าเดิม ในภาพร่างชิ้นที่ 1-2(ภาพที่ 3.3 หน้า 46)(ภาพที่ 3.4 หน้า 47) มีความห่างไกลจากรูปร่างของมนุษย์มากเกินไป รวมทั้งการใช้สีที่มีน้ำหนักของโทนสีรวมเป็นสีโทนเดียว เกินไปทำให้ภาพมีความหม่นหมอง

ภาพร่างชุดที่ 2

ภาพที่ 3.6 (ภาพร่างชุดที่ 2) ภาพร่างชิ้นที่ 1

3.3 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2

ในภาพผลงานชิ้นที่ 2 ข้าพเจ้าได้นำเอารูปร่างคนนำมาเป็นจุดเด่น มีองค์ประกอบที่แปลกใหม่โดยนำของอวัยวะมนุษย์มาเป็นส่วนประกอบ เช่น หัวใจ อวัยวะภายในต่างๆ การมองทะลุถึงบรรยากาศโดยรวม การใช้สีของภาพมีการเชื่อมโยงจากผลงานชุดที่ 1 ในโทนสีชมพูอมม่วงออกมาเป็นผลงานที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด

ภาพร่างชุดที่ 2

ภาพร่างชุดที่ 2 (ภาพที่ 3.6 หน้า 48) ได้ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นภาพร่างที่สมบูรณ์ที่สุด มาขยายเป็นผลงานจริง

3.4 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 3

ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 3 ได้ทำการพัฒนาทางด้านรูปทรงของมนุษย์และเทคโนโลยี หลอมรวมกับบรรยากาศมากขึ้น โดยจะเน้นให้เห็นถึงบรรยากาศที่มีความพิศวง ลึกลับกับการใช้โทนสีน้ำเงินให้ตัดกับสีของมนุษย์ที่เป็นสีส้มอมชมพูให้เกิดความเด่นชัดภายในภาพผลงานมากขึ้นที่มีความแตกต่างจากผลงานชิ้นที่ 1-2 ในการปรับเปลี่ยนการสร้างสรรค์บรรยากาศภาพรวมของผลงานชิ้นที่ 3

ภาพร่างชุดที่ 3

ภาพที่ 3.7 (ภาพร่างชุดที่ 3)ภาพร่างชิ้นที่ 1

ภาพที่ 3.8 (ภาพร่างชุดที่ 3) ภาพร่างจีนที่ 2

ภาพที่ 3.9 (ภาพร่างชุดที่ 3) ภาพร่างจีนที่ 3

ภาพที่ 3.10 (ภาพร่างชุดที่ 3) ภาพร่างชิ้นที่ 4

ภาพร่างชุดที่ 3

ภาพร่างชุดที่ 3 ข้าพเจ้าได้ทำการสเก็ตช์โดยเน้นส่วนของการใช้บรรยากาศเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความกลมกลืนกับมนุษย์และเทคโนโลยีมากขึ้น กับการใช้โทนสีที่มีความใกล้เคียงกับภาพร่างชุดที่ 1-2 (ภาพที่ 3.3-3.6 หน้า 46-48)

จากการพิจารณา ภาพร่างชิ้นที่ 2 (ภาพที่ 3.8 หน้า 49) นำมาขยายเป็นผลงานจริงเพราะบรรยากาศการใช้สีสันมีความแตกต่างจากภาพร่างทั้ง 3 ภาพ ให้มีการแก้ไขทางด้านจุดเด่นให้มีความเข้มข้นมากขึ้น ส่วนภาพร่างชิ้นที่ 1 ภาพที่ 3.6 หน้า 49) ภาพร่างชิ้นที่ 3,4 (ภาพที่ 3.9 3.10 หน้า 50) ตัวภาพมีความกระจัดกระจายของรูปทรงมากเกินไปถึงการใช้โทนสีไม่มีความแตกต่างจากผลงาน ภาพร่างในชุดที่ 1-2 (ภาพที่ 3.3-3.6 หน้า 46-48)

3.5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 4

ผลงานชิ้นที่ 4 จะเป็นการเพิ่มรายละเอียดของรูปทรงมนุษย์ ให้มีความแปลกใหม่ของการใช้อวัยวะต่างๆมาเป็นองค์ประกอบที่หลอมรวมเข้ากับเทคโนโลยี เช่น เส้นเลือด ชีพจร หัวใจ ใช้เป็นวงจรสายไฟที่ให้กำเนิดสิ่งมีชีวิต รวมถึงการสร้างบรรยากาศให้มีความลึกกลับแต่มีความสวยงามที่ถ่ายทอดออกมาในองค์ประกอบการจัดวางที่มีความแตกต่างจากผลงานชิ้นที่ 1-3 แต่ยังคงไว้ซึ่งจุดนำสายตรงส่วนหน้าและจุดรองสายตาในระยะไกล โดยแก้ไขในระยะของพื้นให้มีระนาบมากขึ้น เพื่อให้งานมีความสมบูรณ์ลงตัวมากที่สุด

ภาพร่างชุดที่ 4

ภาพที่ 3.11 (ภาพร่างชุดที่ 4) ภาพร่างจีนที่ 1

ภาพที่ 3.12 (ภาพร่างชุดที่ 4) ภาพร่างจีนที่ 2

ภาพร่างชุดที่ 4

ภาพร่างในชุดที่ 4 ข้าพเจ้าได้ทำการพัฒนาทั้งทางด้านองค์ประกอบกับการพัฒนาทางด้านรูปร่างมนุษย์และเทคโนโลยีให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในท่าทางกิริยาต่างๆ ภาพร่างชิ้นที่ 1(ภาพที่ 3.11 หน้า 52) ได้ผ่านการพิจารณาให้มาขยายเป็นผลงานจริง ด้านองค์ประกอบมีความลงตัวมากที่สุด ในภาพร่างทั้ง 4 ชิ้น แต่ต้องมีการปรับเปลี่ยนทางด้านการใช้โทนสีอย่าใช้โทนสีที่มีความคิบหรือการผสมสีในหลายๆสีจนเกินไป ภาพร่างชิ้นที่ 2(ภาพที่ 3.12 หน้า 52)การใช้โทนสีเป็นการใช้โทนสีเหมือนกับภาพร่างชิ้นที่ 1(ภาพที่ 3.11 หน้า 52)แต่ด้านองค์ประกอบยังเป็นการจัดวางที่ซ้ำกับภาพร่างในชุดที่ 1-3 แต่มีความแตกต่างทางด้านรูปทรงที่น่ากลัวและลึกลึกกว่าเดิมรวม ภาพร่างชิ้นที่ 3 ร่างเป็นภาพขาวดำเพื่อหาน้ำหนักที่ชัดเจนขึ้น(หน้า 44)

3.6 กระบวนการสร้างงาน

ข้าพเจ้าได้นำภาพร่างนี้จากข้อมูลและประสบการณ์ที่ได้สัมผัสถึงเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำทันสมัยอยู่ตลอดเวลา รวมถึงการจินตนาการให้ออกมาซึ่งความคิดที่สร้างสรรค์ แล้วนำมาเป็นภาพร่างตั้งแต่ชุดที่ 1-4 ขบวนการที่นำมาขยายลงบนผืนผ้าใบ ผลงานทั้งหมด 4 ชิ้นดังนี้

3.6.1 กระบวนการสร้างงานชิ้นที่ 1

ข้าพเจ้านำภาพ ที่ผ่านการพิจารณาขยายลงบนผืนผ้าใบ ขนาด 150 x 170 ซม. ขั้นตอนแรกทำการร่างภาพโดยรวม และทำการลงสีให้คุมโทนสีในภาพให้มีบรรยากาศของสี ชมพูอมม่วงแดง เน้นจุดเด่นภายในภาพของสัญลักษณ์รูปคนที่กำลังก้าวเดิน ให้มีความเข้มข้นชัด รวมถึงการเก็บรายละเอียดของวัตถุที่มีความเงาวาวในเทคโนโลยีให้ชัดเจน และทำการเก็บรายละเอียดของมนุษย์ที่อยู่ด้านหลังของภาพโดยการใช้สีที่อ่อนกว่าข้างหน้าให้เกิดเป็นระยะหลังของภาพ จนเกิดเป็นผลงานที่สมบูรณ์

3.6.2 กระบวนการสร้างงานชิ้นที่ 2

ภาพผลงานชิ้นที่ 2 ข้าพเจ้าได้ทำการพัฒนารูปร่างองค์ประกอบของมนุษย์ ให้มีความแปลกใหม่ใน ท่าทางที่บิดเบี้ยว รวมถึงการจัดการบรรยากาศที่มีความเชื่อมโยงจากผลงานชิ้นที่ 1 ในโทนสี ชมพูอมม่วง ลงบนผืนผ้าใบขนาด 200 x 170 ซม.การเก็บรายละเอียดโดยรวม และเพิ่มความเข้มตรงจุดเด่นของภาพตามที่ต้องการ

3.6.3 กระบวนการสร้างงานชิ้นที่ 3

นำภาพร่างที่ผ่านการพิจารณา มาขยายบนผืนผ้าใบ ขนาด 200 x 170 ซม. โดยเริ่มจากการร่างภาพ ทำการลงสีบรรยากาศที่ครอบคลุมเป็นสีโทนฟ้าและน้ำเงิน ที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางของมนุษย์และเทคโนโลยีที่กำลังผลักดันออกจากสภาพแวดล้อม เน้นในการเขียนสีที่มีความสดและเข้ม โดยเทคนิคสีอะคริลิก เพื่อสามารถทำการทับซ้ำๆ ในการเก็บรายละเอียดให้สมบูรณ์ในที่สุด

3.6.4 กระบวนการสร้างงานชิ้นที่ 4

การคัดเลือกรูปภาพที่มีองค์ประกอบน่าสนใจในมุมมองที่แปลกตาและสวยงาม มาขยายบนผืนผ้าใบขนาด 200 x 170 ซม. เริ่มการร่างภาพ กับการลงสีที่เน้นถึงการสร้างบรรยากาศที่น่าพิศวง ลึกลับ น่ากลัว ในโทนสีเหลืองเขียว สีน้ำตาล ที่เพิ่มความแปลกใหม่และแตกต่างจากผลงานทั้ง 3 ชิ้น เก็บรายละเอียดทั้งหมด

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

ผลงานปฏิบัติสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ หัวข้อเรื่อง สภาวะการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และเทคโนโลยี เป็นผลงานจิตรกรรม ด้วยวิธีสีอะครีลิคบนผ้าใบ ขนาด 150 x 180 ซม. จำนวน 1 ชิ้น และขนาด 170 x 200 ซม. จำนวน 3 ชิ้น รวมทั้งสิ้น 4 ชิ้น สามารถวิเคราะห์ความคิดและกระบวนการสร้างสรรค์ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ผลงานโดยรวม

4.1.1 เรื่องราว (Subject)

สภาวะการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และเทคโนโลยี

4.1.2 เนื้อหา(Content)

แสดงความคิดในเรื่องของมนุษย์และเทคโนโลยีที่สามารถปรับตัวเข้าหากันจนเอกภาพเดียวกันในอนาคต

4.1.3 การแสดงออก(Expression)

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้มีการแสดงออกถึงการจินตนาการที่เหนือความเป็นจริง โดยแสดงบรรยากาศที่ให้อารมณ์ความรู้สึกที่น่ากลัว พิศวง ที่แสดงออกทางสัญลักษณ์

4.1.4 สัญลักษณ์(Symbolic)

รูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ทางความคิด ได้แก่

มนุษย์ สัญลักษณ์ สัตว์ประหลาดที่มีมันสมองในการคิดค้นสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ

สายไฟ สัญลักษณ์ เทคโนโลยี แทนชีพจร เส้นเลือด

ท่อเหล็ก สัญลักษณ์ เทคโนโลยี โครงเหล็กและข้อต่อ

ต้นไม้ สัญลักษณ์ สภาพแวดล้อมในธรรมชาติ

4.2 วิเคราะห์ทัศนธาตุ

ในการวิเคราะห์ทางทัศนธาตุมีโครงสร้างใหญ่ 2 ส่วน คือ ส่วนของการใช้ทัศนธาตุ (Visual Elements) ได้แก่ สี น้ำหนัก รูปทรง พื้นผิว กับส่วนของการจัดวาง ได้แก่ หลัก 7 ประการ

ในการวางองค์ประกอบ ได้แก่ ความกลมกลืน ความหลากหลาย ความสมดุล สัดส่วน การเน้น การเคลื่อนไหว และการกำจัด ถ้าเราเข้าใจในสองส่วนที่ปรากฏในงานศิลปะ เราจะวิเคราะห์ที่มาของการใช้ทัศนธาตุต่างๆ ได้ดังนี้

4.2.1 รูปทรง(Form)

ภาพที่ 4.1 วิเคราะห์รูปทรงภาพ(ผลงานชิ้นที่ 1) ภาพที่ 4.2 วิเคราะห์รูปทรงภาพ(ผลงานชิ้นที่ 2)

ภาพที่ 4.3 วิเคราะห์รูปทรง(ภาพผลงานชิ้นที่ 3) ภาพที่ 4.4 วิเคราะห์รูปทรง(ภาพผลงานชิ้นที่ 4)

รูปทรงที่เป็นเอกลักษณ์ในงานส่วนใหญ่ในผลงานทั้ง 4 ชิ้นเป็นรูปทรงของมนุษย์และเทคโนโลยีที่หลอมรวมกันในท่าทางกิริยาต่างๆ

4.2.2 สี(Color)

ภาพผลงานชิ้นที่ 1 โดยส่วนรวมของงานชิ้นนี้การใช้โทนสีในงานเป็นสีชมพูอมม่วง โดยมีสีของบรรยากาศสีฟ้าผสมเพื่อให้เกิดความกลมกลืน

ภาพผลงานชิ้นที่ 2 สีที่ใช้ในงานมีความเกี่ยวเนื่องมาจากผลงานชิ้นที่ 1 โดยจะเน้นถึงความสดใสของสีให้มีความคมชัดมากขึ้น

ภาพผลงานชิ้นที่ 3 ในผลงานชิ้นนี้ได้ใช้โทนสีส่วนใหญ่เป็น สีฟ้า น้ำเงิน และมีสีส้มอมชมพู เพื่อมาจับจุดเด่นภายในภาพ

ภาพผลงานชิ้นที่ 4 ใช้บรรยากาศของสีเขียวเพื่อให้มีความแตกต่างจากผลงานชิ้นที่ 1-3 เน้นสีผิวของมนุษย์เป็นสีเหลืองส้ม

4.2.3 พื้นผิว(Texture)

ภาพที่ 4.5 วิเคราะห์พื้นผิว(ผิวผลงานชิ้นที่ 1)

ภาพที่ 4.6 วิเคราะห์พื้นผิว(ผลงานชิ้นที่ 2)

ภาพที่ 4.7 วิเคราะห์พื้นผิว(ผลงานชิ้นที่ 3)

ภาพที่ 4.8 วิเคราะห์พื้นผิว(ผลงานชิ้นที่ 4)

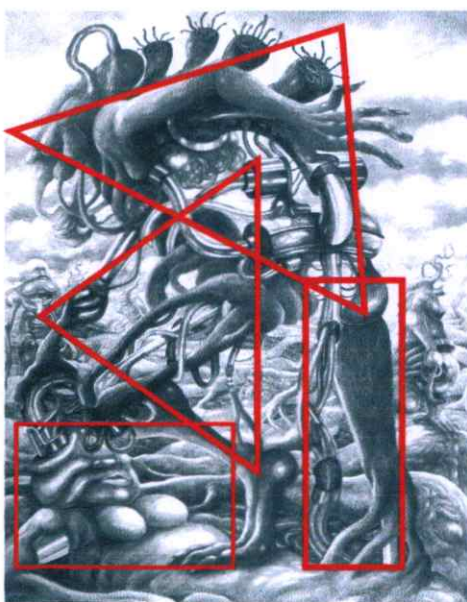
ในภาพโดยรวมของผลงานทั้ง 4 ชิ้น พื้นผิวมี 2 ลักษณะ พื้นผิวที่มีความด้านของมนุษย์และพื้นผิวที่มีความเงาวาวของเหล็กและสายไฟ

4.2.4 น้ำหนัก(Volume)

การลงสีน้ำหนักภายในภาพทั้งหมดจะเน้นถึงความเข้มในระยาะด้านหน้าส่วนในระยาะด้านหลังปล่อยให้ให้อ่อนเพื่อให้มีระยาะด้านหลัง

4.3 วิเคราะห์การจัดองค์ประกอบ

การวิเคราะห์ให้เห็นภาพโดยรวมของการสร้างสรรค์ยังต้องอาศัยความเข้าใจในหลักองค์ประกอบศิลป์ ทำให้เกิดความเหมาะสมกับผลงานออกมดั่งนี้

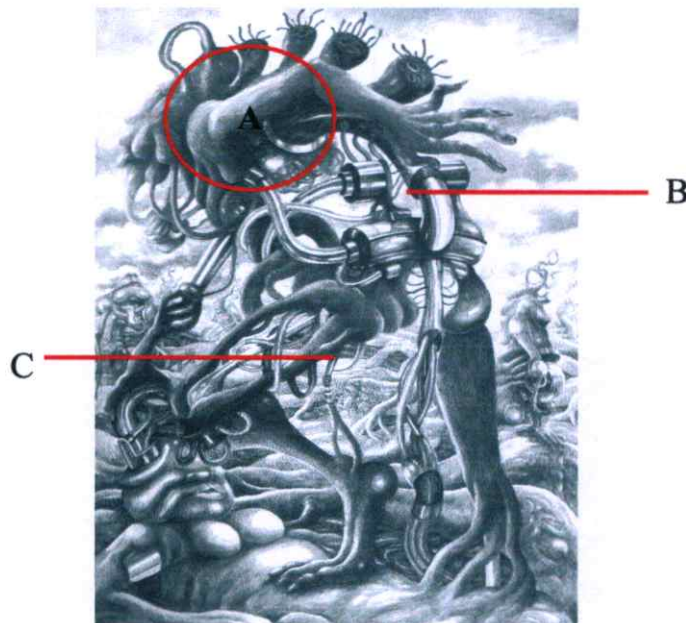
ภาพที่ 4.9 แสดงโครงสร้างองค์ประกอบหลัก(ผลงานชิ้นที่ 1)

โครงสร้างหลักประกอบด้วยตัวรูปทรงสามเหลี่ยม 2 รูปวางซ้อนกันทำให้เห็นลักษณะของการเคลื่อนไหวที่เป็นส่วนเด่นของงาน

ภาพที่ 4.10 แสดงโครงสร้างทิศทาง(ผลงานชิ้นที่ 1)

ทิศทางของงานจะเห็นถึงเส้นที่แกนหลักของรูปทรงที่โน้มตัวของมนุษย์ทำให้ดูเหมือนกำลังเคลื่อนไหวในลักษณะการก้าวไปด้านหน้า

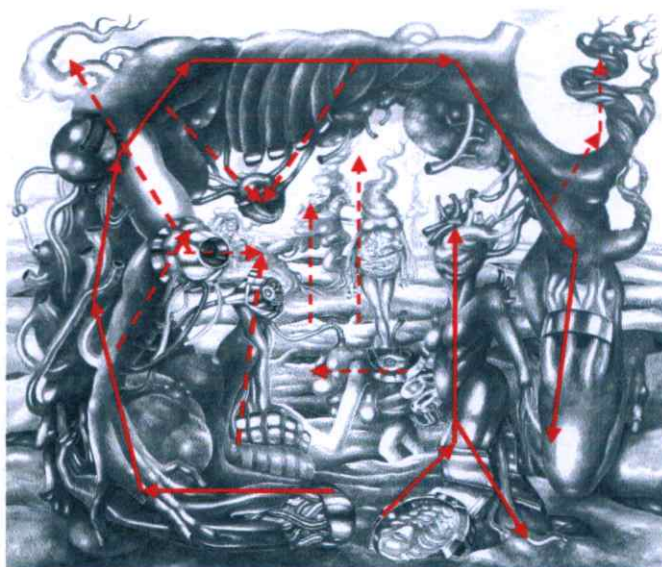
ภาพที่ 4.11 จังหวะน้ำหนักอ่อนแก่(ผลงานชิ้นที่ 1)

ภาพนี้เน้นถึงการใช้สีที่มีความสดและจะเน้นน้ำหนักของภาพให้มีความชัดเจนมากขึ้น (ตำแหน่ง A) เน้นน้ำหนักที่มีความเข้มเพื่อจะเป็นจุดนำสายตาด้านหน้า ส่วน (ตำแหน่ง B) เป็นจุดของแสงสีขาวที่เกิดจากความเงาวาวของวัตถุ ใน (ตำแหน่ง C) เป็นการลงโทนสีที่ให้น้ำหนักอ่อนเพื่อให้เป็นระยะด้านหลังภาพที่อยู่ไกล

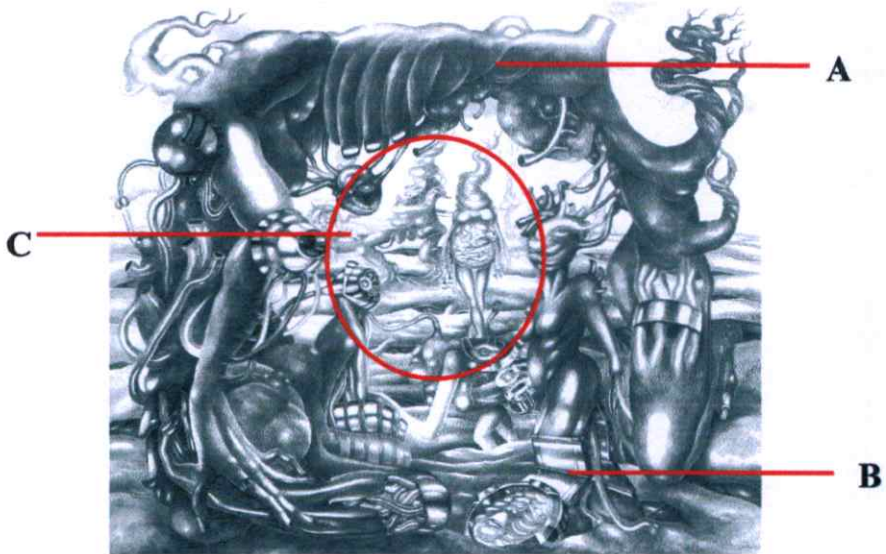
ภาพที่ 4.12 แสดง โครงสร้างองค์ประกอบหลัก(ผลงานชิ้นที่ 2)

โครงสร้างหลักด้านหน้าของภาพมีการขยายสัดส่วนของมนุษย์ให้เป็นจุดเด่นภายในงาน และเป็น โครงสร้างองค์ประกอบหลักภายในงานภาพสี่เหลี่ยมรูปตัว C หัวคว่ำ

ภาพที่ 4.13 แสดง โครงสร้างทิศทาง(ผลงานชิ้นที่ 2)

ส่วนใหญ่โครงสร้างในงานชิ้นนี้ไม่มีการเคลื่อนไหวในภาพส่วนใหญ่จะเน้นถึงโครงสร้างของมนุษย์ในรูปแบบต่างๆ

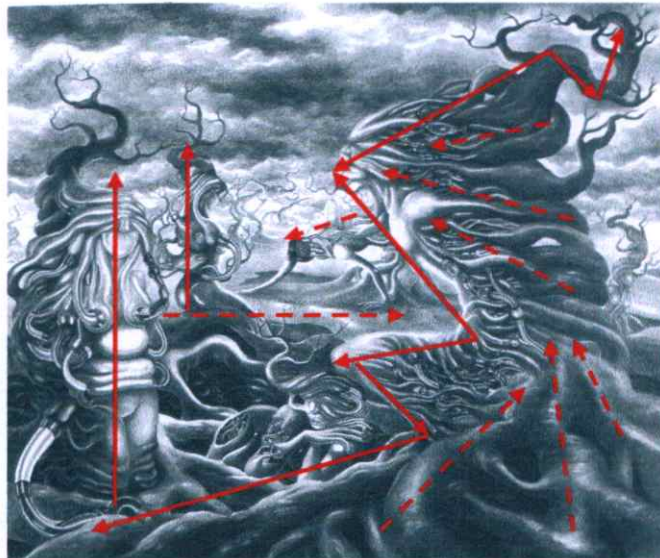
ภาพที่ 4.14 จังหวะน้ำหนักอ่อนแก่(ผลงานชิ้นที่ 2)

ในผลงานชิ้นนี้การใช้น้ำหนักสีภายในงานจะเหมือนผลงานชิ้นที่ 1 โดยมีระยะความเข้มข้นด้านหน้าของงาน (ตำแหน่ง A) น้ำหนักของแสงใน (ตำแหน่ง B) และสีที่มีน้ำหนักอ่อนในระยะหลัง (ตำแหน่ง C)

ภาพที่ 4.15 แสดง โครงสร้างองค์ประกอบหลัก(ผลงานชิ้นที่ 3)

ด้านโครงสร้างจะมีรูปทรงของสามเหลี่ยม 2 รูปติดกัน โดยลักษณะโครงสร้างไม่ซับซ้อน ให้เห็นถึงความจุดเด่นของงาน

ภาพที่ 4.16 แสดง โครงสร้างทิศทาง(ผลงานชิ้นที่ 3)

โครงสร้างทิศทางเป็นลักษณะของโครงสร้างที่การเคลื่อนไหวและวิ่งเข้าหาจุดแกนกลางของภาพ

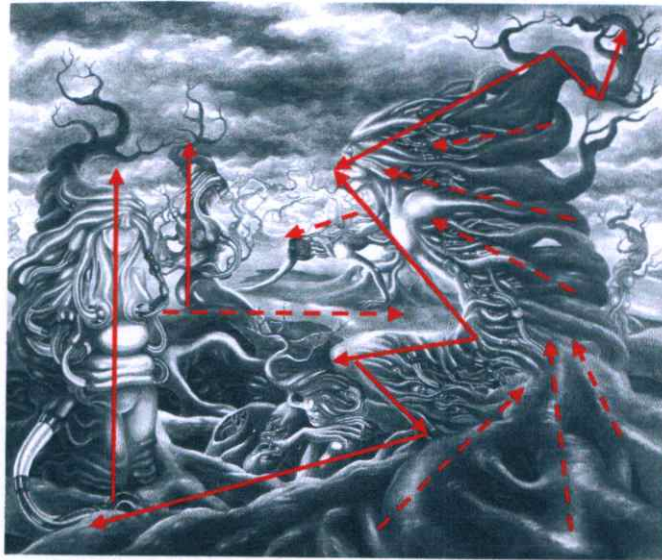
ภาพที่ 4.17 จังหวะน้ำหนักอ่อนแก่(ผลงานจีนที่ 3)

จังหวะน้ำหนักอ่อนแก่เน้นการใช้น้ำหนักที่มีความเข้ม(ตำแหน่ง A) และแสงที่สว่างเพื่อจับความเด่นในงาน(ตำแหน่ง B)ให้งาน มีความกลมของวัตถุให้มีมิติมากขึ้น

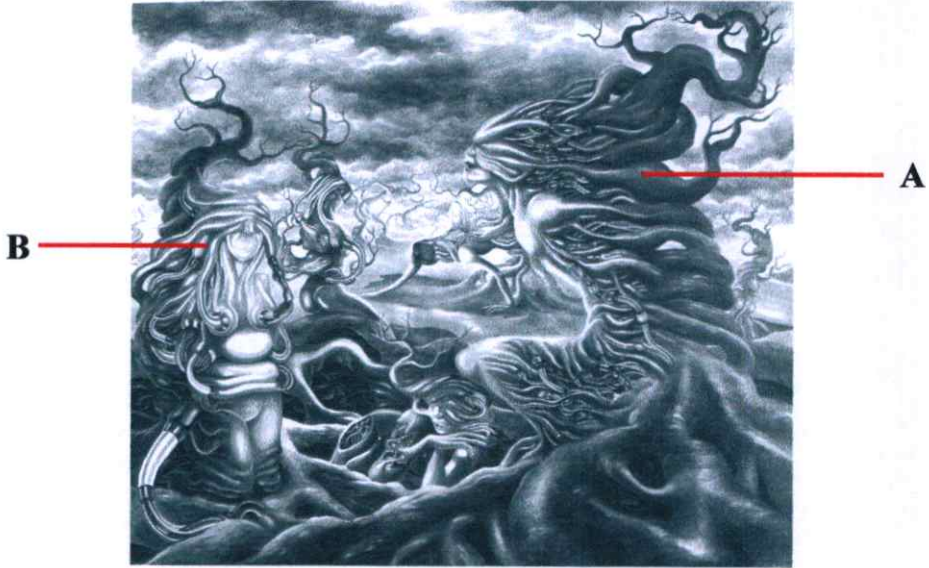
ภาพที่ 4.15 แสดงโครงสร้างองค์ประกอบหลัก(ผลงานชิ้นที่ 3)

ด้านโครงสร้างจะมีรูปทรงของสามเหลี่ยม 2 รูปติดกัน โดยลักษณะโครงสร้างไม่ซับซ้อนให้เห็นถึงความจุดเด่นของงาน

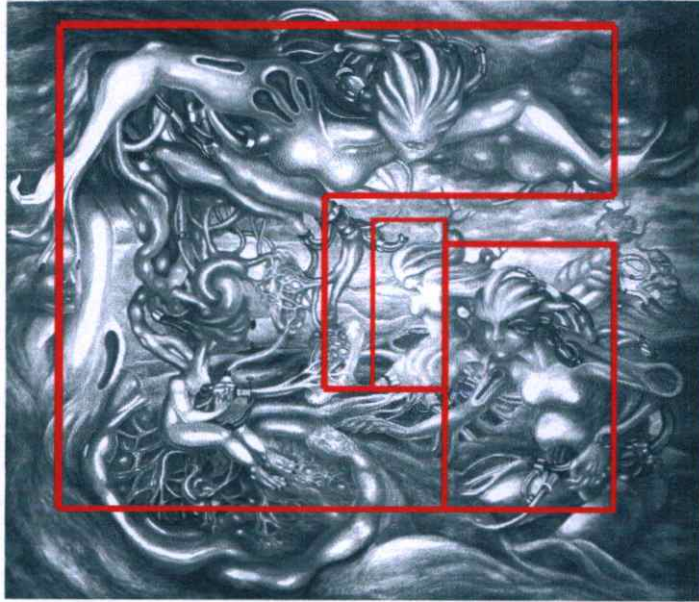
ภาพที่ 4.16 แสดงโครงสร้างทิศทาง(ผลงานชิ้นที่ 3)

โครงสร้างทิศทางเป็นลักษณะของโครงสร้างที่การเคลื่อนไหวและวิ่งเข้าหาจุดแกนกลางของภาพ

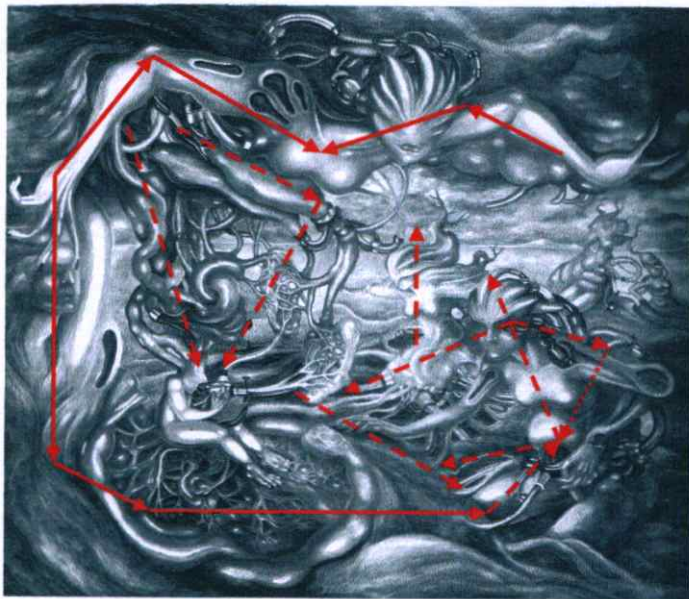
ภาพที่ 4.17 จังหวน้ำหนักอ่อนแก่(ผลงานชิ้นที่ 3)

จังหวน้ำหนักอ่อนแก่เน้นการใช้น้ำหนักที่มีความเข้ม(ตำแหน่ง A) และแสงที่สว่างเพื่อขับความเด่นในงาน(ตำแหน่ง B)ให้งาน มีความกลมของวัตถุให้มีมิติมากขึ้น

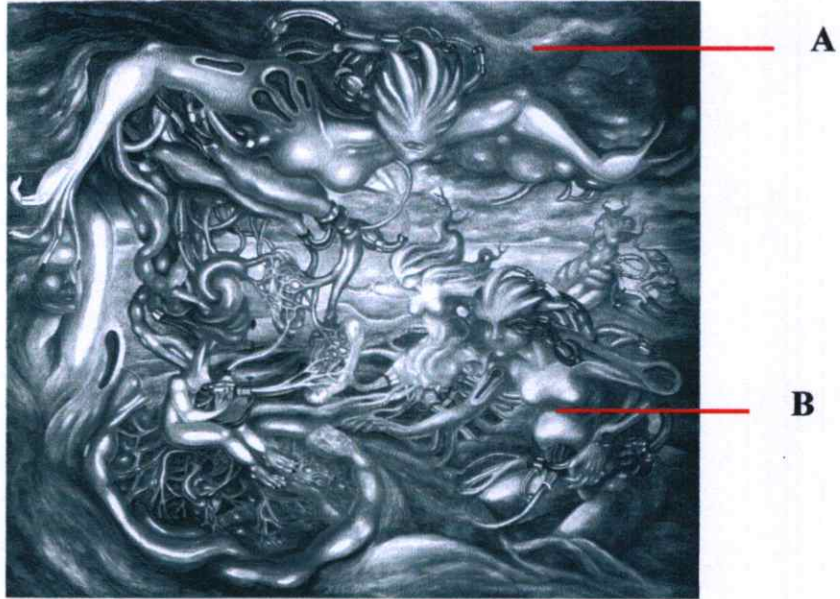
ภาพที่ 4.18 แสดง โครงสร้างองค์ประกอบหลัก(ผลงานชิ้นที่ 4)

ภาพผลงานชิ้นที่ 4 มีโครงสร้างหลักเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ที่ซ้อนกัน มาเป็นจุดเด่น และมีขนาดสี่เหลี่ยมเล็กรองลงมาให้ภาพเกิดความสมดุลเป็นเอกภาพเดียวกัน

ภาพที่ 4.19 แสดง โครงสร้างทิศทาง(ผลงานชิ้นที่ 4)

มีลักษณะของการเคลื่อนไหวและการเชื่อมที่ต่อเนื่องกันรวมถึงการใช้น้ำหนัก การใช้โครงสร้างหลักไม่มีความซับซ้อน แต่มีโครงสร้างทางทิศทางที่หลากหลาย

ภาพที่ 4.20 จิ้งหะน้ำหนักอ่อนแก่(ผลงานจีนที่ 4)

ภาพนี้ต้องการให้เกิดการผสมผสานของบรรยากาศในน้ำหนักอ่อนแก่ จึงได้จัดวางน้ำ โดยรวมให้มีความเด่นชัดในน้ำหนักที่เข้มในระยะด้านหน้าให้เกิดน้ำหนักที่โดดเด่นภายในผลงาน (ตำแหน่ง A) และทิ้งน้ำหนักที่มีความสว่างในงาน เพื่อการสร้างความน่าสนใจมากขึ้น (ตำแหน่ง B)

4.3.1 ความกลมกลืน(Harmony)

ภาพผลงานจีนที่ 1 การจัดวางองค์ประกอบ โดยเน้นจุดเด่นของการเคลื่อนไหวของมนุษย์ที่กำลังก้าวเดิน ที่มีความกลมกลืนเข้ากับบรรยากาศภายในผลงาน

ภาพผลงานจีนที่ 2 การเจาะจงถึงวัตถุข้างหน้าให้มีรูปลักษณะที่มีความเด่นชัดและมีความกลมกลืนเหมือนภาพผลงานจีนที่ 1

ภาพผลงานจีนที่ 3 มีความกลมกลืนของวัตถุและบรรยากาศที่เน้นถึงการเก็บรายละเอียดภายในงานกับความคมชัดขององค์ประกอบภาพ

ภาพผลงานจีนที่ 4 ความกลมกลืนของบรรยากาศที่ผสมผสานกันกับองค์ประกอบโดยรวมของภาพ

4.3.2 ความหลากหลาย(Variety)

ภาพผลงานจีนที่ 1 แสดงถึงรูปทรงของมนุษย์ที่มีความหลากหลายในท่าทางที่ต่างกัน เช่น การก้าวเดิน การนอน การนั่ง

ภาพผลงานชิ้นที่ 2 แสดงความหลากหลายเน้นรูปทรงของมนุษย์มีการขยายใหญ่ ภาพผลงานชิ้นที่ 3 ความหลากหลายทางรูปทรงที่ผสมผสานกับสภาวะแวดล้อม

ภาพผลงานชิ้นที่ 4 การเปลี่ยนแปลงทางด้านรูปลักษณะของมนุษย์ที่ทำให้กำเนิดสิ่งมีชีวิต ด้านการใช้สีที่ไม่ตัดแย้งกับสภาพโดยรวม

4.3.3 ความสมดุล(Balance)

ภาพผลงานชิ้นที่ 1 มีความสมดุลแนวตั้ง มีการใช้องค์ประกอบทั้งรูปทรง เอกลักษณะในท่า ยืนเดินทั้งองค์ประกอบที่รองรับน้ำหนักภาพ

ภาพผลงานชิ้นที่ 2 มีการสร้างความสมดุลถึงตัวองค์ประกอบในแนวนอน และการทะลุผ่านที่สามารถมองเห็นบรรยากาศ ทำให้เกิดบรรยากาศที่ไม่ขัดแย้งกันของวัตถุในการมองทั้งภาพ

ภาพผลงานชิ้นที่ 3 มีความสมดุลที่ใกล้เคียงกันขององค์ประกอบ มีความแตกต่างกันถึงจุดเด่นภายในภาพที่ขนาดใหญ่เพื่อให้เป็นจุดนำสายตาของคนดู บรรยากาศโดยรวมของภาพมีการใช้แสงเงาที่มีความเข้มเด่นชัด การใช้สีที่แตกต่างจากผลงานในชิ้นที่ 1-2

ภาพผลงานชิ้นที่ 4 เป็นภาพที่มีความสมดุลในระยะด้านหน้าเป็นเด่น ภาพเน้นการเจาะจงลงในตัวองค์ประกอบของงานกับการใช้แสงเงาและสีที่แตกต่างจากงานทั้ง 3 ชิ้นเพื่อให้เกิดแปลกใหม่ในผลงาน

4.3.4 สัดส่วน(Proportion)

ภาพผลงานชิ้นที่ 1 สัดส่วนของภาพมีทั้งน้ำหนักและบรรยากาศที่ลงตัวด้านองค์ประกอบและบรรยากาศ

ภาพผลงานชิ้นที่ 2 เน้นสัดส่วนของมนุษย์ที่มากความผิดแปลก

ภาพผลงานชิ้นที่ 3 ขับจุดเด่นภายในภาพให้เป็นสัดส่วน เน้นถึงการใช้น้ำหนักที่มีความเข้มกับการสร้างบรรยากาศที่หลอมรวมมนุษย์และเทคโนโลยีเป็นหนึ่งเดียวกัน

ภาพผลงานชิ้นที่ 4 แสดงให้เห็นถึงอวัยวะภายในของมนุษย์ที่มีความสดของกสรใช้สีให้เด่นกว่าบรรยากาศ ในการใช้สีที่มีความขัดกันในสีโทนเย็นและร้อน

4.3.5 ความเป็นเด่น(Dominance)

ภาพผลงานชิ้นที่ 1 ในภาพเด่นในทางแสดงท่าทางที่กำลังก้าวข้ามของมนุษย์ ในท่าการยืน รวมถึงการสร้างบรรยากาศของสี

ภาพผลงานชิ้นที่ 2 ความเป็นเด่นใกล้เคียงกับภาพผลงานชิ้นที่ 1 มีความแตกต่างกันองค์ประกอบหลักรูปทรงของมนุษย์ที่มีขนาดใหญ่และท่าทางผิดจากความเป็นจริง

ภาพผลงานชิ้นที่ 3 เค้นด้านการใช้บรรยากาศที่ใช้โทนสีน้ำเงินเน้นรูปทรงของธรรมชาติที่เป็นรากไม้

ภาพผลงานชิ้นที่ 4 เน้นความเด่นที่ให้เห็นถึงอวัยวะภายในของมนุษย์ที่ผสมผสานกับสภาพแวดล้อมจนเกิดบรรยากาศที่แตกต่างแต่มีความลงตัวมากที่สุด

4.4 สรุปผลการวิเคราะห์

วิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าพบความสำคัญในการสร้างสรรค์ที่พอสรุปได้คือ

1. ทางด้านรูปทรงของภาพผลงานทั้ง 4 ชิ้นควรจะเน้นถึงความแตกต่างของการเขียนพื้นผิวให้มีความเด่นชัดของวัตถุที่มีความเงาวาวมากขึ้น

2. ด้านการสร้างสรรค์ภาพผลงานในชิ้นที่ 1-2 ด้านบรรยากาศสามารถถ่ายทอดให้คนดูมีความรู้สึกร่วมในความรู้สึกถึงความพิศวงและน่ากลัว

3. ภาพผลงานชิ้นที่ 3, 4 ควรจะมีการเจือสีบรรยากาศรอบข้างเข้ามาเจอกับองค์ประกอบในภาพ

กล่าวโดยรวมผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้เป็นการแสดงออกโดยการใช้จินตนาการทางด้านความคิด ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางรูปลักษณะของมนุษย์ที่มีความแตกต่างจากความเป็นจริง กับการใช้สีสันทึบงอกถึงอารมณ์ จินตนาการที่ไม่หยุดนิ่งของข้าพเจ้ากับเอกลักษณ์ของผลงานที่ไม่เหมือนใคร ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกพึงพอใจในผลที่เกิดขึ้น เกิดความมั่นใจในแนวทางการสร้างสรรค์ของตนเองต่อไปในอนาคต

ผลงานวิทยานิพนธ์

บทที่ 5

สรุป

ผลงานศิลปกรรมในวิทยานิพนธ์ ชุดนี้สร้างสรรค์ขึ้นภายใต้ หัวข้อเรื่อง สภาวะการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และเทคโนโลยี ได้รับแรงบันดาลใจจาก มนุษย์ทำการพัฒนาเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยอยู่ตลอดเวลา ท่ามกลางการใช้ชีวิตประจำวันที่มีเทคโนโลยีเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำรงอยู่ร่วมกัน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพทางด้านความคิด

ผลงานศิลปะของข้าพเจ้ามุ่งเน้นถึงการแสดงออกด้านความงามโดยการสร้างบรรยากาศที่เหนือจริง(Surrealism) รวมถึงการสร้างเอกลักษณ์ของมนุษย์ที่เกิดจากการหลอมรวมกับเทคโนโลยี ให้เกิดเป็น โลกยุคใหม่ตามความคิดจินตนาการของข้าพเจ้า และได้ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือของศิลปินที่ได้รับอิทธิพลในการสร้างสรรค์งานที่เหนือจริงตามอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดจากจิตใต้สำนึกได้แก่ ซันวาดอร์ ดาลี (Salvador Dali) อีฟ ตองกี (Yves Tanguy), วิฟราโด แลม (Wifredo Lam)

กระบวนการสร้างสรรค์ข้าพเจ้า ได้สัมผัสถึงเทคโนโลยีที่เห็นในปัจจุบันไม่ว่า ทางอินเทอร์เน็ต ทางนิตยสาร รวมถึงเทคโนโลยีต่างๆในชีวิตประจำวัน มาเป็นจุดเริ่มต้นทางความคิด และทำการวิเคราะห์มาให้ซึ่งภาพร่างที่เกิดขึ้นมาตามจินตนาการของข้าพเจ้า โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของมนุษย์และเทคโนโลยีเป็นหลักในภาพ ในการเขียนภาพที่เหนือจริง

ภาพร่างนี้นำมาขยายสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรม กรรมวิธีสีอะคริลิกบนผ้าใบ แสดงออกถึงการเขียนที่เน้นถึงการเขียนให้เห็นถึงความแตกต่างของพื้นผิวมนุษย์และเทคโนโลยี ภายใต้โครงสร้างที่มีความสดในความหลากหลายของบรรยากาศที่สร้างขึ้นตามจินตนาการของข้าพเจ้า

ผลงานที่ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ขึ้นต้องการแสดงให้เห็นจินตนาการของโลกที่อยู่เหนือความเป็นจริงระหว่างมนุษย์และเทคโนโลยีที่ถ่ายทอดออกมาทางอารมณ์ส่วนตัวของข้าพเจ้า ในมุมมองการเขียนภาพเหนือจริง เทคนิคสีอะคริลิก สิ่งสำคัญยิ่งคือการค้นพบแนวทางการสร้างสรรค์ที่สามารถพัฒนา สืบเนื่องต่อไป เพื่อให้ผลงานมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

ศุภชัย สิงห์บุศย์. ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตกฉบับสมบูรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : วาดศิลป์, 2547

ธีรยุทธ จันทร์ฝิ่งเพชร .ความสะท้อนในสังคมปัจจุบัน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เอกสารวิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาจิตรศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล. หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต, 2549

แชน มังกรวงษ์ .พฤติกรรมและการสื่อสารของมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เอกสารวิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาจิตรศิลป์ คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล. หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต, 2549

อจลญา เขียวลาภเลิศ. ความเชื่อ ความศรัทธา ของชาวไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เอกสารวิทยานิพนธ์ปริญญาตรี ภาควิชาจิตรศิลป์ คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล. หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต, 2549

ชลุค นิมเสมอ. องค์ประกอบศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2531

www.walai.msu.ac.th

www.google.com

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล นางสาวจลญา เขียวลาเลิศ
วัน เดือน ปี 23 พฤษภาคม 2528
ที่อยู่ 451/272 ซอยสุวินทวงศ์ 11 ม.ปัญญูญา ถนนสุวินทวงศ์ แขวงแสนแสบ เขต
 มีนบุรี กทม. 10510

การศึกษา

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
 วิทยาลัยช่างศิลป์ กรมศิลปากร กรุงเทพฯ
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ลาดกระบัง
 ภาควิชาจิตรศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ (ปริญญาตรี เกียรตินิยมอันดับ 2)
 ศึกษาต่อปริญญาโท มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ลาดกระบัง

ประวัติการแสดงผลงาน

- 2545 ร่วมแสดงผลงานเครื่องเคลือบดินเผา ณ ห้างสรรพสินค้าซีคอนสแควร์
 2547 แสดงงานศิลปกรรม ณ ตึกจิตรศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 2548 ร่วมแสดงผลงานศิลปะ ณ ห้างสรรพสินค้าซีคอนสแควร์
 ร่วมแสดงผลงานศิลปะ Art มั่นสั ณ หอประชุมคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 ร่วมแสดงผลงานศิลปะ Art street ณ หอประชุมคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 2549 แสดงผลงานศิลปะที่สหรัฐอเมริกาที่สถานกงสุลไทยในลอสแอนเจลิสในโครงการเผยแพร่
 ผลงานทัศนศิลป์(จิตรกรรม)ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา รุ่นที่ 3
 2552 แสดงงาน Art Thesis Exhibition 2009 ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
 2552 แสดงงานศิลปะ The 2nd Rural Study Art Exhibition นิทรรศการศิลปกรรม ชนบท ครั้งที่ 2
 สายสัมพันธ์ไท-ลาว ณ โรงแรมสยามซิตี

เกียรติประวัติ

- 2545 รางวัลชมเชย ประเภท เครื่องเคลือบดินเผา วิทยาลัยช่างศิลป์
 2548 เกียรติบัตร นักศึกษาคิเด่น สาขา คุณธรรม จริยธรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 2549 เกียรติบัตร นักศึกษาคิเด่น สาขา เรียงดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 2549 โครงการค่ายเยาวชนสร้างสรรค์งานศิลป์กับศิลปินแห่งชาติ รุ่นที่ 3
 โครงการเผยแพร่ผลงานทัศนศิลป์(จิตรกรรม)ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา รุ่นที่ 3